

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ
Інформаційно-бібліографічний бюлетень

Головний редактор

О. Онищенко, академік НАН України

Редакційна колегія

В. М. Удовик (заступник головного редактора),

О. П. Бодак, Л. М. Галаган

Реферативні та бібліографічні матеріали підготували

О. П. Бодак, О. І. Макарова, С. М. Польовик, Р. Є. Попов,

Т. І. Третьяк, А. Г. Федорчук

Заснований у 2011 році

Виходить раз на місяць

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 525-54-70

E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

Зміст

ПЕРЕДМОВА.....	3
ІНСТИТУТ ПРЕЗИДЕНТСТВА	4
ВЕРХОВНА РАДА.....	5
ПОЛІТИЧНА БОРОТЬБА	5
ПОЛІТИЧНІ АКЦІЇ.....	15
УПРАВЛІННЯ ТА КАДРИ	16
НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА.....	17
АНАЛІТИЧНА ТА ПРОГНОСТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ.....	18
МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА	19
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ.....	27
НАТО	35
УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ.....	35
МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	45
МИТНА ПОЛІТИКА	47
ВІЗОВИЙ РЕЖИМ.....	48
ПРИКОРДОННИЙ РЕЖИМ.....	48
УКРАЇНСЬКА ДІАСПОРА	49
РЕФОРМИ	50
ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА	50
БЮДЖЕТ	51
ЕКОНОМІКА	52
ПРИВАТИЗАЦІЯ.....	57
СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО.....	57
ПРОБЛЕМИ ГАЗОПОСТАЧАННЯ	58
ПРОБЛЕМИ ЧАЕС.....	81
НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА.....	82
БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ ТА ЗЛОЧИННІСТЮ	83
РОБОТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ.....	84
ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я.....	84
СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА.....	85
ІСТОРІЯ	85
КУЛЬТУРА ТА НАУКА	86
РЕЛІГІЯ	95
ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ.....	96
ЄВРО-2012	96
СПОРТ.....	98
ТУРИЗМ	100
ДЕРЖАВНІ СВЯТА	100
ІМІДЖ КРАЇНИ.....	101
НАДЗВИЧАЙНІ ПОДІЇ.....	101
ІНФОРМАЦІЯ	102
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	104

ПЕРЕДМОВА

Фонд Президентів України продовжує публікувати інформаційно-бібліографічний бюлетень «Україна у відгуках зарубіжної преси», в якому подає оперативну інформацію про Україну, опубліковану на сторінках зарубіжних ЗМІ.

У четвертому випуску серії подані матеріали ЗМІ країн світу, опубліковані у вересні 2011 р., в яких висвітлюються події та подається аналіз процесів, що відбуваються в Україні, зокрема, діяльність органів законодавчої, виконавчої та судової влади, місцевого самоврядування, актуальні питання міжнародного співробітництва та суспільно-політичного життя, економічний стан та правові відносини, події в соціальній сфері та проблеми науки і культури. Публікації зібрані з електронних ресурсів 85 зарубіжних періодичних видань країн СНД, Європи, Азії та Америки.

Матеріал у бюлетені представлений за тематичними рубриками, а в межах рубрик – за хронологією. До всіх публікацій подано анотацію українською мовою. Бібліографічні записи подаються мовою оригіналу зі збереженням особливостей бібліографічного опису. Заголовки публікацій, окрім публікацій російською мовою, подані з перекладом українською мовою. У кінці бюлетеня представлено перелік використаних джерел з короткими відомостями про кожне видання.

З повнотекстовими версіями публікацій, представленими в електронних базах даних, усі бажаючі та зацікавлені можуть ознайомитися в читальному залі Фонду Президентів України у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського.

Матеріали серії будуть корисними для науковців, політологів, соціологів, юристів та журналістів, які займаються вивченням та аналізом інституту президентства, питань функціонування різних гілок вищої влади, проблем внутрішньої та зовнішньої політики України, а також для співробітників відповідних державних служб у ході виконання ними безпосередніх функціональних повноважень, вирішення актуальних проблем та вдосконалення роботи державних структур і їхніх підрозділів.

ІНСТИТУТ ПРЕЗИДЕНТСТВА

Екс-президент України Віктор Ющенко, який перебуває з візитом у США, отримав премію від Інституту політики, заснованого колишнім сенатором Бобом Доулом. Розмір премії становить 25 тис. дол. Колишній Глава України нагороджений за «служіння державі, яке надихає багатьох». Директор Інституту політики Білл Лейсі відзначив «помаранчеву революцію», як головне досягнення Ющенка.

Ющенко *получил \$ 25 тыс. от США за «оранжевую революцию» // Известия. – М., 20.09.2011;*

Американский институт *вручил Ющенко премию за «оранжевую революцию» // Российская газета. – М., 20.09.2011.*

Колишній Президент України Віктор Ющенко подав документи для отримання посвідки на проживання в США. Про це заявив депутат парламенту країни, перший заступник голови комітету з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією Геннадій Москаль.

Депутат: Ющенко *подал документы для получения вида на жительство в США // Российская газета. – М., 20.09.2011.*

Інтерв'ю з Віктором Ющенком, Президентом України у 2005–2010 рр., про розвиток демократії в Україні, судовий процес над Юлією Тимошенко та газові угоди з Росією, участь партії «Наша Україна» у парламентських виборах 2012 р. та анулювання судом звань Героїв України, наданих Ющенком командирам ОУН-УПА Бандері та Шухевичу. Розмова відбулася на Економічному форумі в Криниці.

Serwetnyk, Tatiana. *Juszczenko: Bandera to bohater = [Ющенко: Бандера – герой] / T. Serwetnyk // Rzeczpospolita. – Warsaw, 16.09.2011.*

Президент України Віктор Янукович зацікавлений у повному і об'єктивному розслідуванні всіх справ, пов'язаних з убивством журналіста Георгія Гонгадзе, заявляє прес-секретар Глави держави Дарина Чепак.

Виктор Янукович призывает *к объективному расследованию дела Гонгадзе // Российская газета. – М., 16.09.2011.*

ВЕРХОВНА РАДА

В Україні стартував новий політичний сезон: розпочала свою роботу Верховна Рада. Почала досить спокійно. Опозиція утрималася від традиційного кровопролиття, обмежившись пасивним протестом.

Дульман, Павел. *Рады шоу / П. Дульман // Российская газета.* – М., 07.09.2011.

ПОЛІТИЧНА БОРОТЬБА

Найгучніша кримінальна справа в історії сучасної України підходить до кінця. Печерський суд Києва готовий оголосити вирок експрем'єру Юлії Тимошенко, яку обвинувачують у зловживанні службовим становищем, 11 жовтня.

Цицюра, Мария. *В Киеве не дождались последнего слова Тимошенко / М. Цицюра // Известия.* – М., 30.09.2011;

El juez da por terminado el juicio de Timoshenko y dictará la sentencia el 11 de octubre = [Суд над Тимошенко завершено, вирок буде оголошено 11 жовтня] // El Mundo. – Madrid, 30.09.2011.

Суддя Печерського суду Києва Родіон Кіреєв оголосив про припинення дебатів у суді з «газової» справи і надав останнє слово підсудній, експрем'єру України Юлії Тимошенко, але вона попросила час на підготовку.

Тимошенко предоставили последнее слово // Российская газета. – М., 30.09.2011;

Цицюра, Мария. *Вынесение приговора Юлии Тимошенко отложено до 11 октября / М. Цицюра // Известия.* – М., 30.09.2011.

Суд над українським експрем'єр-міністром Юлією Тимошенко, за звинуваченням у зловживанні службовим становищем, було відкладено на 11 днів, щоб дати час політичному керівництву країни обміркувати свій наступний крок в умовах жорсткої критики Заходу.

Balmforth, Richard. *Ukraine calls strategic pause in Tymoshenko trial = [Україна бере стратегічну паузу в*

суді над Тимошенко] / R. Balmforth, P. Polityuk // *The West Australian*. – Perth, 30.09.2011.

Колишній Прем'єр-міністр і лідер української опозиції Юлія Тимошенко заявила в суді, що її вирок був визначений Президентом України Віктором Януковичем ще до початку судового розгляду.

Yulia Timoshenko denuncia que su sentencia fue escrita antes de su proceso judicial = [Юлія Тимошенко стверджує, що її вирок був написаний ще до початку судового процесу] // *El Mundo*. – Madrid, 29.09.2011.

Незважаючи на всі натяки про можливе швидке звільнення Тимошенко, які роблять, як неназвані джерела у владі, так і західні дипломати, яким нібито були дані такі гарантії, семирічний термін ув'язнення, затребуваний для Тимошенко прокурорами, стає все реальнішим.

Дульман, Павел. Тимошенко заплатит штраф / П. Дульман // *Российская газета*. – М., 29.09.2011.

У Печерському суді Києва після двотижневої перерви вчора поновилися слухання у справі экс-прем'єра України Юлії Тимошенко, яку обвинувачують у перевищенні службових повноважень при підписанні газових угод з Росією в 2009 році. Державне обвинувачення зажадало для экс-прем'єра 7 років позбавлення волі. Держобвинувачення вважає провину Тимошенко повністю доведеною.

Строкань, Сергей. Юлию Тимошенко поддержали мычанием / С. Строкань // *Коммерсантъ*. – М., 28.09.2011. – № 181;

Balmforth, Richard. Ukraine seeks 7 years jail for Tymoshenko = [Україна хоче 7 років ув'язнення для Тимошенко] / R. Balmforth, P. Polityuk // *The West Australian*. – Perth, 28.09.2011;

Гособвинение требует для Юлии Тимошенко семи лет тюрьмы // *Советская Белоруссия*. – Минск, 28.09.2011;

Ukraine seeks 7 years jail for Tymoshenko = [Україна просить 7 років ув'язнення для Тимошенко] // *China Daily*. – Beijing, 28.09.2011;

Обвинение просит для Тимошенко семь лет // *Ведомости*. – М., 27.09.2011;

Прокурор попросил для Тимошенко семь лет тюрьмы // *День за днем.* – Таллинн, 27.09.2011;

Ромашкова, Наталья. Юлии Тимошенко грозит семь лет тюрьмы / Н. Ромашкова // *КоммерсантЪ.* – М., 27.09.2011. – № 180;

Обвинение попросило семь лет для Тимошенко // *Известия.* – М., 27.09.2011;

Портнов, Олег. Прокуроры требуют посадить Тимошенко на 7 лет / О. Портнов // *Комсомольская правда.* – М., 27.09.2011.

Адвокат экс-прем'єра України Юрій Сухов заявив, що вирок Юлії Тимошенко можуть винести вже на цьому тижні.

Приговор Юлии Тимошенко вынесут на этой неделе – адвокат // *Российская газета.* – М., 28.09.2011.

За два тижні перерви в судовому процесі над экс-прем'єром міністром України стало зрозуміло, що Юлія Тимошенко – заручниця зовнішньої політики України, жорстко «прив'язана» до відносин з Європою, США та Росією.

Дульман, Павел. Тимошенко вернулась в суд / П. Дульман // *Российская газета.* – М., 28.09.2011.

НАК «Нафтогаз Україна» просить Печерський суд Києва задовольнити позов до Юлії Тимошенко про компенсацію збитків у розмірі 1 516 000 000 гривень (187 млн. дол.), нанесених компанії у результаті підписання в 2009 році газових контрактів з Росією. «Нафтогаз» виступає в судовому процесі над экс-прем'єром України цивільним позивачем.

«Нафтогаз» хочет отсудить \$ 187 млн. у Тимошенко // *Известия.* – М., 28.09.2011;

«Нафтогаз» требует от Тимошенко \$ 187 млн. компенсации // *Ведомости.* – М., 28.09.2011.

До суду над экс-главою МВС України Юрієм Луценком сьогодні повинні прийти чергові свідки – колишні підлеглі. Усього їх у справі 147 осіб, проте до цих пір свідчення дали лише троє. Останній свідок розповідав, що ніяких злочинних наказів від міністра не отримував. Обвинувачення ж вважає, що свідчення підтверджують провину Луценка.

В Києве возобновляется суд над экс-главой МВД Украины Юрием Луценко // Независимая газета. – М., 27.09.2011.

Двоतिжневу перерву в судових засіданнях Юлія Володимирівна Тимошенко використовувала для підготовки до одного з найважливіших етапів судового процесу – дебатів. За словами її адвоката Миколи Сірого, зараз його підзахисна вже в повній бойовій готовності.

Мамонова, Анна. Тимошенко придет на суд здоровой / А. Мамонова // Комсомольская правда. – М., 24.09.2011.

Посол Німеччини в Києві Ганс-Юрген Гаймзет сумнівається в законних підставах утримання під вартою экс-прем'єра України Юлії Тимошенко та экс-глави МВС Юрія Луценка. Глава представництва Європейського Союзу в Україні Жозе Мануель Пінту Тейшейра чекає дозволу Печерського суду Києва, щоб відвідати в СІЗО колишнього українського Прем'єра. Як відомо, рішення суду на відвідання Тимошенко чекає також посол США Джон Теффт.

Посол Германии в Киеве не понимает, почему Тимошенко уже шесть недель находится в тюрьме // Независимая газета. – М., 22.09.2011.

Радниця Президента України Ганна Герман заявила, що рішення про арешт экс-прем'єра, лідера опозиційної «Батьківщини» Юлії Тимошенко було нібито прийняте без відома Віктора Януковича. З таким твердженням вона, як повідомляє «ЛІГАБізнесІнформ», виступила в ефірі телеканалу «ICTV». Арешт экс-прем'єра був негативно сприйнятий у США та країнах Європи.

Советница Януковича пригрозила задушить виновника ареста Тимошенко: Анна Герман считает, что Президента подставили // Зеркало. – Баку, 21.09.2011.

Український парламент розгляне питання перекласифікації звинувачення проти экс-прем'єр-міністра Юлії Тимошенко не раніше, ніж за тиждень. Як заявив у понеділок спікер парламенту В. Литвин, це допоможе поставити крапку в судовому процесі.

Ukraine delays «Tymoshenko law» hearings = [Україна затримує судові слухання у справі Тимошенко] // The News. – Karachi, 20.09.2011.

Печерський районний суд Києва відмовився звільнити колишнього міністра внутрішніх справ України Юрія Луценка зі слідчого ізолятора.

Суд отказался выпустить экс-главу МВД Украины Луценко из СИЗО // Российская газета. – М., 19.09.2011.

Захист Юлії Тимошенко заявляє про загрозу здоров'ю експрем'єра у зв'язку з перебуванням у сусідній камері ув'язнених з відкритою формою туберкульозу.

Защита: Рядом с Тимошенко в СИЗО находятся больные туберкулезом // Российская газета. – М., 19.09.2011.

Обговорення долі колишнього Прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко домінувало у дискусії відомих європейських політиків про майбутнє України та Європи, які зібралися у Лівадіївському палаці в Ялті на щорічній конференції, організованій фондом Віктора Пінчука «Yalta European Strategy».

Kościński, Piotr. Jak uwolnić Julię = [Як звільнити Юлю] / P. Kościński // Rzeczpospolita. – Warsaw, 18.09.2011.

Прем'єр-міністр України Микола Азаров розкритикував лідерів європейських країн за вимогу звільнити Тимошенко під час підписання угод з Євросоюзом, вважаючи таку позицію аморальною.

Auyezov, Olzhas. Ukraine PM says EU's Tymoshenko stance «immoral» = [Прем'єр-міністр України назвав позицію ЄС щодо Тимошенко «аморальною»] / O. Auyezov // The West Australian. – Perth, 17.09.2011.

Президент України Віктор Янукович натякнув, що реформи в галузі права допомогли б знайти вихід у спірному судовому процесі над Юлією Тимошенко, який загрожує євроінтеграційним планам країни.

Ukraine leader hints at Tymoshenko reprieve = [Лідер України натякнув на можливість припинення судового процесу над Юлією Тимошенко] // Financial Times. – London, 16.09.2011.

Голова Народних зборів Гагаузії Анна Харламенко направила на адресу Президента України Віктора Януковича лист, в якому розцінила переслідування колишнього Прем'єра країни Юлії Тимошенко,

---

як «шокування» світу «жорстокістю та несправедливістю по відношенню до жінки».

Харламенко: Президент України шокує мир жестокостью // *Молдавские ведомости*. – Кишинев, 16.09.2011.

Донька Юлії Тимошенко виразила занепокоєння щодо здоров'я матері, якщо вона буде засуджена до тривалого тюремного ув'язнення.

Daughter fears for Tymoshenko = [Донька Тимошенко хвилюється за свою маму] // *Financial Times*. – London, 15.09.2011.

Президент Парламентської Асамблеї ОБСЄ Петрос Ефтіміу висловив стурбованість ходом судового процесу над экс-прем'єром України Юлією Тимошенко. Він не виключає, що порушена проти экс-прем'єра України справа має і політичну складову.

Президент ПА ОБСЕ выразил обеспокоенность ходом суда над Тимошенко // *Российская газета*. – М., 14.09.2011.

Оттава уважно стежить за розвитком судового процесу відносно экс-прем'єра України, лідера партії «Батьківщина» Юлії Тимошенко, заявив посол Канади в Києві Даніель Карон.

Канада «внимательно следит» за развитием судебного процесса в отношении Тимошенко // *Независимая газета*. – М., 13.09.2011.

Печерський суд Києва для забезпечення права підсудної экс-прем'єра України Юлії Тимошенко дав їй на підготовку до дебатів додатковий час і оголосив перерву до 27 вересня.

Former Ukraine PM's trial halted for 2 weeks = [Суд над экс-прем'єр-міністром України Юлією Тимошенко відкладено на два тижні] // *The Times of India*. – Делі, 13.09.2011;

**Суд дал Юлии Тимошенко время на подготовку к пре-
ниям до 27 сентября** // *Российская газета*. – М., 12.09.2011.

Судовий процес у справі колишнього Прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко був раптово перенесений на два тижні, після того, як Сполучені Штати і Європейський Союз висловили занепокоєність Президенту України Віктору Януковичу за її переслідування.

Balmforth, Richard. *U.S., EU press Ukraine, ex-PM's trial delayed = [США та ЄС тиснуть на Україну, суд над колишнім Прем'єром переноситься] / R. Balmforth // The West Australian.* – Perth, 12.09.2011.

Колишній Прем'єр-міністр України Юлія Тимошенко вважає, що судовий процес проти неї завершиться обвинувачуванням вироком, а у в'язниці її життю буде загрозувати небезпека.

Тимошенко уверена в обвинительном приговоре по делу против нее // Известия. – М., 11.09.2011.

Тимошенко вважає, що справа, порушена проти неї, носить політичний характер, і звинувачує в цьому Президента країни Віктора Януковича. Багато країн ЄС, включаючи Францію, Англію і Польщу, висловили стурбованість судом над Тимошенко.

Тимошенко уверена, что ей вынесут обвинительный приговор // Ведомости. – М., 11.09.2011.

Лідер опозиційної партії «Батьківщина» Юлія Тимошенко закликає західні країни не закривати очі на загибель української демократії. Про це Тимошенко заявила в інтерв'ю «The Times».

Тимошенко напомнила Европе о погибающей украинской демократии // РОСБАЛТ. – С.Пб., 11.09.2011.

Печерський районний суд Києва у четвер відхилив клопотання экс-прем'єра України Юлії Тимошенко та її захисту щодо закриття «газової справи» через відсутність складу злочину і, відповідно, звільнення підсудної з-під варті. Таким чином суддя Родіон Кіреєв, головуючий щодо «газової справи», вже 18-й раз відмовив у звільненні з-під варті Тимошенко.

Суд не закрыл «газовое дело» против Тимошенко и оставил ее в тюрьме // The Belarus Today. Белоруссия сегодня. – Минск, 09.09.2011;

Суд отказался закрыть «газовое» дело против Юлии Тимошенко // Российская газета. – М., 08.09.2011.

Прем'єр-міністр України Микола Азаров дав інтерв'ю впливовій французькій газеті «Le Figaro». У розмові з французьким журналіс-

---

том український Прем'єр виклав своє бачення «газової справи» Юлії Тимошенко та розповів, чому Україна не вступить до Митного союзу.

Avril, Pierre. Mykola Azarov: «Timochenko est une femme du passé» = [Микола Азаров: «Тимошенко – людина минулого»] / P. Avril // Le Figaro. – Paris, 09.09.2011.

Суддя Родіон Кіреєв долучив до матеріалів «газової» справи копію постанови військової прокуратури РФ 2005 р. про припинення кримінальної справи проти Юлії Тимошенко.

Суд приобщил дополнительные материалы к делу Тимошенко // Российская газета. – М., 08.09.2011.

5 вересня виповнився місяць, як екс-прем'єра України Юлію Тимошенко тримають під вартою. Київ знову поділився на два табори. Опозиція обіцяє Україні новий майдан. На цей раз зі Сходу.

Чинкова, Елена. У Тимошенко в камере «Праздник козла», а Янукович готовит автозаки / Е. Чинкова // Комсомольская правда. – М., 08.09.2011.

Завершено судове слідство у кримінальній справі стосовно екс-прем'єра України Юлії Тимошенко, яка звинувачується у перевищенні повноважень при підписанні газових контрактів з Росією в 2009 р. Відповідне рішення оголосив сьогодні наприкінці засідання суддя Печерського районного суду Києва.

Процесс над Тимошенко переходит в решающую стадию // Известия. – М., 08.09.2011.

Українська опозиційна фракція «Наша Україна – Народна самооборона» розпочала найбільшу чистку рядів за весь час свого існування. З неї виключено 15 депутатів, помічених у співпраці з пропрезидентською більшістю.

Соколовская, Янина. В Киеве формируется монолитная власть / Я. Соколовская // Известия. – М., 07.09.2011.

Тимошенко обізвала суддю Кіреєва папугою, телепнем, катом і недоумком за те, що він відмовився встановлювати графік проведення засідань і додати до обідньої перерви 30 хвилин, так як це, за його словами, не передбачено Кримінально-процесуальним кодексом.

Timoshenko llama «verdugo», «impostor» у «papagayo» al magistrado que la juzga = [Тимошенко назвала суддю «катом», «самозванцем» та «панугою】 // El Mundo. – Madrid, 06.09.2011.

До парламентських виборів в Україні, запланованих на 2012 рік, залишається ще більше року, а опозиційні політичні сили і Партія регіонів вже ведуть боротьбу за електорат західних областей.

Жильцов, Сергей Сергееч, доктор политических наук, руководитель Центра СНГ Института актуальных международных проблем. *Политическая трансформация Западной Украины: власти пытаются расчислить политическое поле в прикарпатских областях / С.С. Жильцов // Независимая газета. – М., 05.09.2011.*

Між депутатами та співробітниками спецпідрозділу судової міліції «Грифон» у залі Печерського райсуду міста Києва в п'ятницю на засіданні у справі екс-прем'єра Юлії Тимошенко відбулася бійка. Це сталося після рішення судді Родіона Кіреєва примусово видалити із зали суду депутата Верховної Ради України з фракції «БЮТ – Батьківщина» Андрія Шкіля.

На засіданні суда по делу Тимошенко депутаты подрались с милиционерами // День за днем. – Таллинн, 02.09.2011.

Колишній Президент Чехії Вацлав Гавел, духовний лідер Тибету Далай-лама і глава МЗС Чехії Карел Шварценберг опублікували відкритий лист, в якому висловлюють підтримку екс-прем'єру України Юлії Тимошенко. Звернення опубліковане на сайті «Project Syndicate».

У Тимошенко – новые защитники // Час. – Рига, 02.09.2011.

Наступного тижня найвідоміша революціонерка України, колишній Прем'єр Юлія Тимошенко може сісти у в'язницю. Надовго. Як мінімум, до наступних виборів, якщо тільки офіційний Київ не вигдає іншу комбінацію, яка дозволить звільнити колишню Главу уряду, не поступившись при цьому власними інтересами.

Шестаков, Евгений. *Судья Киреев против Далай-ламы / Е. Шестаков // Российская газета. – М., 02.09.2011.*

Печерський суд Києва завершив учора оголошення матеріалів газової справи щодо экс-прем'єра України Юлії Тимошенко. Процес все активніше критикують на Заході, називаючи його політичним.

Тарасенко, Павел. *Дело Юлии Тимошенко расплнело на два тома / П. Тарасенко, Е. Черненко // Коммерсантъ. – М., 01.09.2011. – № 162.*

Польща, основний лобіст України на її шляху інтеграції з Європою, заявила, що кримінальне переслідування экс-прем'єра і лідера опозиції Юлії Тимошенко може стати серйозною перешкодою для європейських планів Києва.

Процесс Тимошенко серьезно препятствует вступлению Украины в ЕС // Независимая газета. – М., 01.09.2011.

Екс-президент України Леонід Кучма не має наміру реагувати на заяви, які зробив щодо його участі в убивстві журналіста Георгія Гонгадзе колишній генерал МВС України Олексій Пукач.

Дульман, Павел. *В деле Гонгадзе появился след ЦРУ / П. Дульман // Российская газета. – М., 01.09.2011.*

Низка впливових світових політиків, зокрема, духовний лідер Тибету Далай-лама, закликає країни Євросоюзу вимагати звільнення экс-прем'єра України Юлії Тимошенко та інших опозиціонерів з-під варті, – повідомляє «Ехо Москви».

Далай-лама и ряд других известных лиц высказались в поддержку Тимошенко // Независимая газета. – М., 01.09.2011.

Адвокати экс-президента України Леоніда Кучми назвали наклепом свідчення Олексія Пукача.

Березинцева, Ольга. *Защита Леонида Кучмы отвергает обвинения / О. Березинцева // Коммерсантъ. – М., 01.09.2011. – № 162.*

ПОЛІТИЧНІ АКЦІЇ

Глава української фірми «ProstoPrint» Денис Олейников, який став відомий після скандалу навколо футболок про Донбас, а також обвинувачений у незаконному використанні логотипу Євро-2012, заявив в інтерв'ю російській службі «ВВС» про те, що збирається просити політичного притулку в Латвії.

Создатель футболок о Донбассе будет просить убежище в Латвии // Ведомости. – М., 25.09.2011.

Зіткнення студентів українських вузів з міліцією відбулися сьогодні в центрі української столиці на Михайлівській площі. Молодь протестує проти діяльності міністра освіти і науки Дмитра Табачника.

В Киеве произошли столкновения студентов с милицией // Российская газета. – М., 23.09.2011.

Міністр освіти і науки України Дмитро Табачник заявив, що готовий порекомендувати студентці, яка вдарила його по обличчю букетом квітів, хорошого лікаря-психіатра.

Табачник предложил найти психиатра ударившей его по лицу студентке // Российская газета. – М., 23.09.2011.

17-річна студентка Національного університету «Києво-Могилянська академія» Дарина Степаненко вдарила міністра освіти України Дмитра Табачника букетом квітів по обличчю. Інцидент стався на зустрічі глав європейських міністерств освіти, проведений у Києві в рамках конференції «Школа XXI століття: київські ініціативи». Студентське співтовариство неодноразово вимагало відставки міністра освіти, звинувачуючи його в проросійській орієнтації.

Студентка ударила министра образования Украины букетом по лицу // Российская газета. – М., 22.09.2011;

Студентка ударила букетом по лицу министра образования Украины // Известия. – М., 22.09.2011;

Serwetnyk, Tatiana. Kwiatami w apologetę ZSRR = [Квітами в апологета СРСР] / T. Serwetnyk, P. Kościński // Rzeczpospolita. – Warsaw, 22.09.2011.

Ветерани бойових дій в Афганістані вийшли на мітинг до Верховної Ради України, щоб протестувати проти законопроекту, який ска-

---

совує пільги ветеранам бойових дій та 16 іншим категоріям громадян. Депутати пообіцяли мітингуєчим, що розгляд закону про обмеження соціальних гарантій буде відкладено.

Афганцы итурмуют раду // Час. – Рига, 21.09.2011.;

В Киеве протестуют против ликвидации властями льгот 16 категориям граждан // Независимая газета. – М., 21.09.2011;

Ветераны-афганцы и чернобыльцы итурмуют украинский парламент // Известия. – М., 20.09.2011;

Украинские «афганцы» и «чернобыльцы» итурмовали парламент из-за льгот // Ведомости. – М., 20.09.2011. – № 177.

20 вересня під стінами українського парламенту відбулися сутички між бійцями «Беркута» та воїнами-афганцями, які зібрались на акцію протесту проти скасування пільг 16 категоріям українських громадян.

Ukraine: heurts devant le Parlement = [Україна: сутичка біля парламенту] // Le Figaro. – Paris, 20.09.2011.

Акції, присвячені пам'яті журналіста Георгія Гонгадзе та інших загиблих представників ЗМІ, пройдуть у Києві 16 вересня, в день 11-ї річниці зникнення Гонгадзе. У Володимирському кафедральному соборі Києва відбудеться панахида в пам'ять про журналістів, які загинули через свою професійну діяльність, повідомила прес-служба Київської незалежної медіапрофспілки.

В Киеве 16 сентября пройдут акции, посвященные памяти погибших журналистов // Независимая газета. – М., 16.09.2011.

УПРАВЛІННЯ ТА КАДРИ

Президент України Віктор Янукович поїде до Криму, щоб особисто представити кандидатуру нового Прем'єр-міністра автономії. Про це вчора повідомив «НГ» високопоставлений кримський чиновник. Він зазначив, що в Києві рішення вже прийняте: наступником покійного Василя Джарти стане його колишній перший заступник Павло Бурлаков.

Ивженко, Татьяна. На крымскую амбразуру бросают Бурлакова: Попытка отменить харьковские соглашения

обойдется Киеву более, чем в 40 миллиардов долларов / Т. Ивженко // Независимая газета. – М., 23.09.2011.

Учора до Києва прибув голова Верховної Ради Криму Володимир Константинов. Експерти вважають, що Константинов може бути призначений новим Прем'єр-міністром Автономної Республіки Крим.

Гамова, Светлана. *Киевские смотрины крымского премьера : Полуостровом по-прежнему будет управлять команда Джарты / С. Гамова, В. Лебедев // Независимая газета. – М., 01.09.2011.*

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА

Верховна Рада України не підтримала законопроект про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження кримінальної відповідальності за наругу над державною мовою та мовами національних меншин.

На Украине чуть было не ввели уголовную ответственность за надругательство над государственным языком // День за днем. – Таллинн, 07.09.2011.

За 20 років незалежності українці не попросилися з радянськими назвами міст. Опозиція хоче це змінити. БЮТ пропонує відновити історичні назви 25 міст, зокрема, Кіровограда та Щорса, назви яких увічнюють пам'ять більшовиків Сергія Кірова та Миколи Щорса. Приводом могло б стати 20-річчя незалежності України, яке відзначалося 24 серпня. «Мапа українських міст нагадує комуністичне кладовище. Існування цієї символіки ображає національні почуття наших земляків», – пояснив Юрій Гнаткевич, депутат БЮТ.

Serwetnyk, Tatiana. *Bolszewicy wciąż na mapie Ukrainy = [Більшовики все ще на мапі України] / T. Serwetnyk // Rzeczpospolita. – Warsaw, 06.09.2011.*

«В Україні потрібно створити умови, за яких права людей, у тому числі російськомовних, будуть захищені», – заявив Президент України Віктор Янукович.

Янукович: Права русскоязычных на Украине должны быть защищены // День за днем. – Таллинн, 06.09.2011.

---

10 провідних фахівців у галузі захисту прав людини розкритикували Україну за її шлях до згорання демократичних свобод.

Rule of law brushed aside in Ukraine, leaders say = [В Україні ігнорують верховенство закону] // The Straits Times. – Сінгапур, 01.09.2011.

АНАЛІТИЧНА ТА ПРОГНОСТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ

Україна увійшла в десятку країн світу з найбільш високою швидкістю доступу в Інтернет. Вона опинилася на 8-му місці в рейтингу, складеному компанією «Pando Networks» за підсумками обробки даних 20 млн. комп'ютерів, розташованих в усьому світі.

Украина обогнала Россию и США по скорости Интернета // День за днем. – Таллинн, 21.09.2011.

Рейтинг довіри громадян України до Президента країни Віктора Януковича знизився у порівнянні з 2010 роком з 43 % до 29 %. Про це повідомив головний дослідник Міжнародної фундації виборчих систем (IFES) Ракеш Шарма, представляючи на прес-конференції результати опитування, проведеного з 16 по 30 липня 2011 року, передає «ЛІГА.net».

Недоверие украинцев к Януковичу резко возросло // РОСБАЛТ. – С.Пб., 13.09.2011.

Майже третина українців (30 %) хотіли б жити в об'єднаному союзі з Росією, Білоруссю і Казахстаном. Про це свідчать результати дослідження громадської думки населення України з актуальних питань соціально-політичного життя країни, проведеного компанією «Research&Branding Group».

Треть украинцев хотели бы жить в Таможенном Союзе – соцопрос // Народная газета. – Минск, 12.09.2011. – № 174.

Сьогодні, якщо виходити з системного порівняння періодів правління Януковича і Кучми, можна спрогнозувати впевнену перемогу Партії регіонів на парламентських виборах до Верховної Ради України в 2012 році і перемогу Януковича на наступних президентських виборах.

Шклюдов, Сергей Анатольевич, политолог, аспирант Института философии РАН. Янукович превращается в Кучму : Отношениям между Москвой и Киевом предстоят

новые 90-е / С. А. Шклюдов // Независимая газета. – М., 12.09.2011.

З початку президентства Віктора Януковича у 2010 р. в Україні почали згортатися демократичні ідеали. Ситуація з дотриманням демократичних цінностей значно погіршилася.

Ukraine takes turn for worse under Yanukovich = [За правління Віктора Януковича Україна звертає з демократичного шляху] // *The Prague Post*. – Prague, 07.09.2011;

Havel, Vaclav, Desmond Tutu & Richard von Weizsäcker. *Ukraine loses its way* = [Україна на неправильному шляху] / V. Havel // *China Daily*. – Beijing, 02.09.2011.

Тільки 3 % українців вважають своїх політиків чесними людьми. На думку інших, вони лише прагнуть отримати або зберегти владу. Такі дані останніх досліджень українського центру «Rejtyng». Причому аналізувалося ставлення населення до представників різних політичних таборів.

Kościński, Piotr. *Ukraińcy nie wierzą swoim politykom* = [Українці не вірять своїм політикам] / P. Kościński // *Rzeczpospolita*. – Warsaw, 01.09.2011.

МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА

На зустрічі в Києві з Прем'єр-міністром України Миколою Азаровим в.о. Президента Молдови Маріан Лупу схвалив позицію України в контексті вирішення молдавсько-придністровського конфлікту. Про це у вівторок повідомила прес-служба молдавського Президента.

Азаров: Підход українського правительства к Молдавии носит конструктивный характер // *Независимая газета*. – М., 28.09.2011.

Глава Держдепартаменту США Хіларі Клінтон вбачає у ситуації в Україні загрозу демократії і закликає владу до реальних змін. Це зауваження не завадило міністру закордонних справ України Костянтину Грищенку і Хіларі Клінтон підписати меморандум про взаєморозуміння у сфері співробітництва з питань ядерної безпеки.

Хилари Клинтон: Ситуація на Україні угрожаєт демократии // Российская газета. – М., 27.09.2011.

У Саласпільському меморіалі жертвам фашистського терору (Латвія), спорудженому на місці концтабору, відбувся традиційний скорботний ритуал. У ритуалі взяли участь дипломати Білорусі, України, Азербайджану та Казахстану.

Здравствуйте, седые дети войны! // Час. – Рига, 26.09.2011.

Захоплений у полон соратник Каддафі генерал Белькасем аль-Абадж повідомив, що зникнути лідерів Джамахірії допомагали найманці з Нігерії і Чаду. У свою чергу, вороги Каддафі в Національній перехідній раді стверджують, що поряд з африканцями на боці каддафістів воюють найманці з України та Росії.

На стороне Каддафи сражаются наемники из Сербии, Украины и России // День за днем. – Таллинн, 25.09.2011.

У Нью-Йорку відбулася презентація нової міжнародної ініціативи. Мета програми «Партнерство «Відкритий уряд» – сприяння прозорості державного управління, боротьба з корупцією і залучення до цих процесів громадянського суспільства. Виступаючи на презентації, Президент Обама повідомив, що найближчим часом ще 40 країн планують приєднатися до ініціативи. Серед них і Україна. Присутній на презентації Президент України Віктор Янукович заявив, що «програма «Відкритий уряд», прозорість, доступність, залучення до цих процесів громадянського суспільства, громадських організацій – це наше майбутнє». Він пообіцяв, що незабаром в Україні зникне необхідність «оббивати пороги» і платити хабарі за надання державних послуг.

Паниев, Юрий. Восемь стран создают открытые правительства : В Нью-Йорке состоялась презентация новой международной инициативы / Ю. Паниев // Независимая газета. – М., 22.09.2011.

22 вересня в Москві відбудеться другий раунд консультацій з придністровського врегулювання у форматі «5+2». У них візьмуть участь політичні представники в переговорному процесі з придністровського врегулювання від Молдови і Придністров'я, офіційні представники країн-гарантів врегулювання – Російської Федерації та України, посе-

---

редників – ОБСЄ, а також спостерігачів від Європейського Союзу і Сполучених Штатів Америки.

В Москве состоится второй раунд консультаций по приднестровскому урегулированию в формате «5+2» // Молдавские ведомости. – Кишинев, 22.09.2011.

Опозиційна Партія комуністів Республіки Молдова стала четвертим у світі політичним формуванням, яке уклало партнерську угоду з Комуністичною партією Китаю. Крім того, ПКРМ уклали партнерські угоди з «Єдиною Росією» і Партією регіонів України.

Успешный пример Китая указывает, что к власти в Молдове должна прийти ответственная политическая сила // Независимая Молдова. – Кишинев, 22.09.2011.

Останні дії Румунії і Туреччини, а також України і Грузії, які бажають співпрацювати з Пентагоном, вказують на те, що Чорне море вже ніколи не буде «російським озером». Навіть незважаючи на продовження на 40 років терміну експлуатації бази ЧФ в Севастополі.

Кольченко, Игорь. Мертвая петля для ПРО / И. Кольченко // Советская Белоруссия. – Минск, 22.09.2011.

В інтернеті поширилися чутки про те, що 22 нафтовиків з України, яких вже місяць тримають у полоні лівійські повстанці, жорстоко б'ють, змушуючи їх підписувати сумнівні папери. Але в українському МЗС факт побиття спростовують.

Шевченко, Александр. В Ливии пытаются украинских пленных? / А. Шевченко // Комсомольская правда. – М., 21.09.2011.

Україна не визнає незалежність Придністровської Республіки. Про це заявив заступник глави парламентської фракції Партії регіонів Михайло Чечетов, передає «Новий регіон». Коментуючи майбутні президентські вибори в ПМР, він зазначив, що «Україна буде співпрацювати з будь-яким законно обраним президентом». «При цьому наша позиція щодо Придністров'я не зміниться. Ми виступаємо за неподільність Молдови з визнанням особливого статусу території Придністров'я», – додав він.

Однопартиец Януковича: Украина никогда не признает Приднестровье // РОСБАЛТ. – С.Пб., 21.09.2011.

Український лідер вже звірів позиції з ЄС, тепер прямує до США, а, повернувшись, до вихідних поїде до Москви. Експерти прогнозують, що за підсумками всіх переговорів ніяких документів підписано не буде, але офіційний Київ розблокує діалог з основними партнерами.

Ивженко, Татьяна. *Янукович мечется между Евросоюзом, США и Россией: Украина снова выясняет, с кем ей выгоднее сотрудничать и интегрироваться / Т. Ивженко // Независимая газета. – М., 20.09.2011.*

Розміщення американської ПРО в Румунії змінить співвідношення сил в регіоні і посилить натиск Бухареста на Схід. Стримати його зможе тільки збереження російської бази в Придністров'ї, посилення української армії та координація зовнішньої політики Москви і Києва в Бессарабії, вважає автор статті. Бухарест неминуче буде тиснути на Київ для того, щоб паралізувати спроби України захистити свою територіальну цілісність від зазіхань «Великої Румунії». Бухаресту потрібні, якщо аналізувати румунську зовнішню політику, Чорноморський шельф в районі острова Зміїного, острів Майкан на Дунаї, а також Південна Бессарабія та Північна Буковина.

Сафонов, Андрей. *Румынский кнут для Киева и Москвы / А. Сафонов // РОСБАЛТ. – С.Пб., 19.09.2011.*

Вибори на пост президента в Придністров'ї пройдуть 11 грудня. Порядок у зоні конфлікту підтримують спільні миротворчі сили російського, молдавського і придністровського контингентів, а також військові спостерігачі з України.

Спикер парламента Приднестровья *стал кандидатом в президенты // Ведомости. – М., 17.09.2011.*

Президент України Віктор Янукович заявив про те, що Україна не має наміру вступати до Митного союзу. Він також зазначив, що Україна, як і раніше, прагне до інтеграції в Євросоюз.

Украина не собирается вступать в Таможенный союз // День за днем. – Таллинн, 17.09.2011;

Украина не вступит в ТС? // Казахстанская правда. – Астана, 17.09.2011. – № 296 – 297.

Під час головування в ОБСЄ в 2013 році Україна має намір направити всі зусилля на зміцнення безпеки в світі, заявив міністр закордонних справ України Костянтин Грищенко.

Україна во время председательства в ОБСЕ сосредоточится на укреплении безопасности в мире – глава МИД Украины // Жэньминь жибао. – Пекин, 16.09.2011.

Президент України Віктор Янукович відзначив важливість більш тісного співробітництва з Молдовою. Заява прозвучала в рамках зустрічі українського Глави держави з Прем'єр-міністром Молдови Владом Філатом, пише «politics.comments.ua».

Янукович скучает по дружбе с Молдовой // Молдавские ведомости. – Кишинев, 16.09.2011.

МЗС Росії робить всі необхідні дії для звільнення громадян Росії, затриманих у Лівії, заявив сьогодні представник російського зовнішньополітичного відомства Олександр Лукашевич. «27 серпня «за підозрою у сприянні колишньому режиму були затримані співробітники лівійської сервісної компанії громадяни РФ Долгов і Шадра, громадяни України Шадров і Шадрова», – сказав Лукашевич. Разом з тим, «жодних офіційних звинувачень росіянам і українцям пред'явлено не було».

В Ливии задержаны россияне, ремонтировавшие танки для Каддафи // Ведомости. – М., 16.09.2011.

У Страсбурзі розпочала роботу перша сесія Парламентської асамблеї Європест, в якій беруть участь депутати Європарламенту, а також парламентів п'яти країн – учасниць «Східного партнерства»: Азербайджану, Вірменії, Грузії, Молдови та України. Депутати планують схвалити доповідь з рекомендаціями для саміту «Східного партнерства», який відбудеться 29 – 30 вересня у Варшаві, резолюцію по Білорусі, а також план роботи на 2011 – 2012 роки.

Оруджев Р. Первая сессия ПА Европест: ее депутаты собрались в Страсбурге / Р. Оруджев // Зеркало. – Баку, 16.09.2011.

Міністерство закордонних справ України поки що не підтвердило інформацію про розстріл 11 українців у Лівії. Про це журналістам повідомив прес-секретар МЗС Олександр Дікусаров.

Kiev comprueba el fusilamiento de 11 mercenarios ucranianos en Libia = [Київ перевіряє інформацію про розстріл 11 українців у Лівії] // El Universal. – Caracas, 13.09.2011;

МИД не подтвердил информацию о расстреле украинцев в Ливии // Российская газета. – М., 13.09.2011.

15–16 вересня Президент Ізраїлю Шимон Перес відвідає з приватним візитом Крим. Там відбудеться його зустріч з Президентом України Віктором Януковичем. Перес прибуде в Крим літаком українського Президента. 16 вересня Перес, нарівні з Януковичем, виступить на відкритті форуму «Україна і світ: спільні виклики, спільне майбутнє», який проходитиме в Ялті.

Перес прибудет в Ялту на самолете Януковича // Новое время. – Ереван, 10.09.2011.

Україна приєдналася до Міжнародної конвенції про уніфікацію деяких правил щодо накладення арешту на морські судна за умови, що «Україна зберігає за собою право не застосовувати положення цієї конвенції до військових кораблів та інших державних суден, які експлуатуються з некомерційною метою».

Украина присоединилась к международной конвенции об унификации правил наложения ареста на морские суда // Жэньминь жибао. – Пекин, 08.09.2011.

Верховна Рада України ратифікувала угоду між Кабінетом Міністрів України та урядом Грузії про повітряне сполучення. Як зазначається в пояснювальній записці, прийняття закону направлено на створення двосторонньої договірно-правової бази для здійснення повітряного сполучення між Україною та Грузією.

Верховная Рада ратифицировала соглашение между Украиной и Грузией о воздушном сообщении // Жэньминь жибао. – Пекин, 08.09.2011.

7–8 вересня в Баварії (ФРН) відбудеться конференція «щодо зміцнення заходів довіри між Кишиневом і Тирасполем», в рамках якої запланована зустріч лідера Придністров'я Ігоря Смирнова і Прем'єр-міністра Молдови Володимира Філата. У конференції також візьмуть участь учас-

---

ники переговорів у форматі «5+2» з боку Росії, України, ОБСЄ, Євросоюзу і США, зарубіжні експерти в галузі врегулювання конфліктів.

Быть ли Приднестровью вместе с Молдовой // Независимая Молдова. – Кишинев, 08.09.2011.

Предстоящая встреча Филата и Смирнова в Баварии ведет к демонтажу молдавской государственности // Независимая Молдова. – Кишинев, 07.09.2011.

Україну утискають з двох сторін, в той час, коли вона намагається переглянути договір на постачання газу з Москвою та просувається на шляху до вільної торгівлі з ЄС.

Russia-Ukraine gas talks head for crunch; EU objects to Tymoshenko trial = [Російсько-українські переговори щодо газового питання перебувають у кризі, а ЄС не задоволений судом над Тимошенко] // Oman Daily Observer. – Muscat, 07.09.2011.

Дивною виглядає позиція польської влади стосовно ситуації в Україні. Замість того, щоб надати допомогу у вирішенні проблем, вони роблять вигляд, що нічого не відбувається.

Rybczyński, Antoni. Ukraina – Polska. Pomocne dłonie dla Janukowycza = [Україна-Польща. Рука допомоги для Януковича] / A. Rybczyński // Gazeta Polska. – Warsaw, 07.09.2011. – № 36.

У рамках «неформального саміту» в Душанбе Президент РФ Дмитро Медведєв тиснув на свого українського колегу Віктора Януковича, спонукаючи Україну вступити до Митного союзу, чого Київ усіма силами намагається уникнути, а Москва погрожує «відключити газ». У відповідь Янукович попросив знизити тарифи на блакитне паливо, погрожуючи Москві Стокгольмським арбітражним судом.

Ханбабян, Армен. Саммит СНГ: Президент Армении расставил акценты / А. Ханбабян // Новое время. – Ереван, 06.09.2011.

Польовий командир, який заарештував українських «снайперів» у Лівії, визнав, що доказів щодо підозрюваних у нього немає. Проте відпускати полонених відмовився, незважаючи на втручання українських дипломатів, повідомляє агентство «Associated Press».

Ливийские повстанцы захватили девятнадцать украинских граждан // Народная газета. – Минск, 06.09.2011.

У селі Пуркари Штефан-водського району (Молдова) урочисто відкрито Меморіальний комплекс бойової слави, присвячений полеглим героям у битвах на Раскаєцько-Пуркарському плацдармі в квітні-серпні 1944 р. Серед почесних гостей у церемонії відкриття відродженого Меморіалу взяв участь Надзвичайний і Повноважний Посол України в РМ Сергій Пирожков.

Сидоров, Дмитрий. Урок Памяти / Д. Сидоров // Независимая Молдова. – Кишинев, 06.09.2011.

Найбільш обговорюваною темою в Душанбе, куди 3 вересня на ювілейний захід з'їхалися глави держав – членів Співдружності, стала заява Президента України. Віктор Янукович повідомив про розформування української компанії «Нафтогаз».

Гамова, Светлана, заведующая отделом политики стран ближнего зарубежья «НГ». В странах СНГ: Газовый славянский бунт : Заявление Януковича можно расценить не иначе, как открытый вызов Москве / С. Гамова // Независимая газета. – М., 05.09.2011.

Для повноцінної участі України в Митному союзі з Росією, Білоруссю і Казахстаном немає реальних можливостей, заявив міністр закордонних справ України Костянтин Грищенко після переговорів з керівником російського МЗС Сергієм Лавровим. Уряд України направив свої пропозиції щодо структури Митного союзу, але офіційної відповіді на них поки що не отримав.

Россия не готова пустить Украину в Таможенный союз «наполовину» // Ведомости. – М., 05.09.2011.

У суботу в Душанбе, підбиваючи підсумки 20-річчя СНД, лідери країн-союзників зішлись на тому, що альтернативи цій організації не існує, але не заперечували істотних недоліків такого формату спілкування. А на закритій зустрічі Медведева з його українським колегою Віктором Януковичем так і не був подоланий газовий конфлікт.

Костенко, Наталья. Холодный союз / Н. Костенко // Ведомости. – М., 05.09.2011. – № 165.

Українських інженерів і кухарів, заарештованих у Лівії, звинувачують у тому, що вони працювали снайперами в екс-лідера Лівії і стріляли по представниках протилежного табору.

В Ливии арестованы украинцы, которых подозревают в сотрудничестве с Каддафи // Комсомольская правда. – М., 05.09.2011.

Чергова порція секретних документів днями з'явилася на інтернет-сайті «Вікілікс». Особливо щедро цього разу публікувалися документи про Україну. Депеші стосувалися внутрішньо- і зовнішньополітичних відносин України: максимум уваги приділено газовим договорам, які підписувала Україна в 2008 і 2009 роках.

Ликвидация «Нафтогаза», «эпидемия» в семье Тимошенко, Викиликс взялся за Украину: «Комсомолка» вспоминает самые важные события уходящей недели // Комсомольская правда. – М., 04.09.2011.

Україна офіційно визнала перехідну Національну Раду Лівії єдиним законним урядом країни і представником лівійського народу. Про це 1 вересня повідомило МЗС України. Київ вимагає від цього органу влади забезпечувати безпеку громадян України на території Лівії, включаючи захист дипломатів.

Украина признала ПНС единственным законным правительством Ливии // Жэньминь жибао. – Пекин, 02.09.2011;

Украина признала правительство ливийских повстанцев // Ведомости. – М., 01.09.2011.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

Україна та Молдова активно зближуються з Європейським Союзом. Київ розраховує вже цього року підписати з ЄС угоду про асоціацію і створити зону вільної торгівлі. Це може призвести до переформування торговельних відносин Білорусі з цими двома країнами. Для Білорусі Україна – один з головних торгових партнерів.

Бобрик, Дмитрий. 20 лет спустя / Д. Бобрик, А. Васин // Советская Белоруссия. – Минск, 30.09.2011. – № 186.

Інтерв'ю з Віктором Ющенком, Президентом України в 2005 – 2010 рр., про підписання угоди про асоціацію України з ЄС. «Реальна перспектива членства в ЄС буде об'єднувати наше суспільство», – сказав Віктор Ющенко.

Serwetnyk, Tatiana. Partnerstwo nie może być alternatywą członkostwa = [Партнерство не може бути альтернативою членству] / T. Serwetnyk // Rzeczpospolita. – Warsaw, 30.09.2011.

Незабаром після прибуття до Варшави український Президент Віктор Янукович провів зустріч з Президентом Польщі Броніславом Коморовським. Він підкреслив, що його країна готова укласти угоду про асоціацію з ЄС. У відповідь Коморовський зазначив, що «Польща завжди підтримуватиме європейські прагнення України, нашого найважливішого сусіда». Але атмосферу візиту українського Президента зіпсувало питання арешту і суду над колишнім Прем'єр-міністром України Юлією Тимошенко. Вона кинула тінь на весь варшавський саміт Східного партнерства.

Kościński, Piotr. Cień Julii nad szczytem = [Тінь Юлі над самітом] / P. Kościński, T. Serwetnyk // Rzeczpospolita. – Warsaw, 29.09.2011.

Європейський Союз скасує субсидування виробництва продуктів харчування, що поставляються в Україну. Домовленість про це була досягнута в ході переговорів про створення зони вільної торгівлі між Україною та ЄС, пише «Коммерсант-Украина». У результаті, відзначає видання, ціни на продукти в Україні зростуть.

На Украине подорожают продукты из-за ЕС // РОС-БАЛТ. – С.Пб., 29.09.2011.

На слуханнях у Європарламенті Верховний представник ЄС з питань спільної зовнішньої політики та політики безпеки Кетрін Ештон заявила, що вона і комісар ЄС з питань розширення та європейської політики сусідства Стефан Фюле «стурбовані справами проти Юлії Тимошенко та інших членів її уряду, а також планами України повернутися до старої виборчої системи, незважаючи на міжнародні поради».

ЕС обеспокоен состоянием демократии в Белоруссии и на Украине // Известия. – М., 28.09.2011.

Прес-секретар МЗС України Олександр Дікусаров заявив у вівторок на брифінгу, що Україна планує підписати з Євросоюзом угоду про зону вільної торгівлі до кінця жовтня нинішнього року.

Україна закончить переговори с ЕС о создании зоны свободной торговли в октябре // Российская газета. – М., 27.09.2011.

Угода про зону вільної торгівлі між ЄС і Україною може бути укладена на найближчому саміті Євросоюзу 2 грудня, заявив єврокомісар з торгівлі Карел де Гюхт.

Україна и ЕС подпишут соглашение о зоне свободной торговли в декабре // Российская газета. – М., 26.09.2011.

Про відносини ЄС і України говорили тиждень тому в Ялті міністр закордонних справ Польщі Радослав Сікорський, Прем'єр-міністр України Микола Азаров та комісар ЄС з питань розширення та європейської політики сусідства Штефан Фюле. Незважаючи на безліч перешкод, вони нарешті домовилися про підписання Угоди про асоціацію ЄС – Україна. Це величезний успіх. Після декількох років невизначеності, балансування між Москвою і Брюсселем Київ вирішив обрати інтеграцію з Європою. І тут велика заслуга польської дипломатії.

Kościński, Piotr. *Ukraina bliżej Unii = [Україна ближче до ЄС] / P. Kościński // Rzeczpospolita.* – Warsaw, 24.09.2011;

Kościński, Piotr. *Kijów wybrał Zachód = [Київ обрав Захід] / P. Kościński // Rzeczpospolita.* – Warsaw, 24.09.2011.

В інтерв'ю «The Wall Street Journal», даному за місяць до призначених на листопад попередніх переговорів з представниками ЄС, Президент України Віктор Янукович розповів, що Київ твердо має намір вступати до Євросоюзу, але в той же час підтримувати тісні зв'язки з Москвою, позиціонуючи Україну в якості надійної передавальної ланки російських енергетичних ресурсів на Захід.

Смирнов, Сергей. *Янукович: Россия не против Украины в ЕС / С. Смирнов // Ведомости.* – М., 23.09.2011.

Віктор Ющенко, екс-президент України, побоюється, що небажання Європейського Союзу надати чіткий план щодо вступу України в ЄС збільшує ризик того, що Київ опиниться під впливом Росії і запозичить у східного сусіда авторитарний стиль правління.

Ющенко призывает ЕС не подталкивать Украину к России // Ведомости. – М., 21.09.2011.

Європарламент затвердив рекомендації для керівних структур ЄС, пропонуючи вести діалог з Молдовою більш активно. У кінці поточного року договір про асоціацію планує підписати Україна. Але стовідсоткової впевненості, що положення про європерспективи для України буде прописане в договорі, ні в кого немає.

Узун, Наталья. Шаг навстречу Молдове / Н. Узун // Молдавские ведомости. – Кишинев, 21.09.2011. – № 92.

Представники ЄС підтвердили незмінність своєї позиції: євроінтеграція України, яка зараз переходить у завершальну стадію підготовки, залежатиме від дотримання демократичних норм у суді над лідером опозиції і від того, чи зможуть у результаті лідери опозиційних сил брати участь у парламентських виборах 2012 року.

Ивженко, Татьяна. Киев справился с невыполнимым заданием ЕС : Соратники выводят из-под удара Виктора Януковича / Т. Ивженко // Независимая газета. – М., 21.09.2011.

Можна констатувати, що у ставленні ЄС до України в ці дні намічається радикальний поворот у бік посилення інтеграції, незважаючи на всі проблеми з правами людини, пов'язаними з процесом у справі Юлії Тимошенко. Політичні й економічні інтереси (Євросоюз займає сьогодні 30 % українського імпорту) починають переважати у підході ЄС до подальшого розвитку відносин з Києвом.

Никифоров, Олег. План евроинтеграции для Украины: Европарламент намерен активизировать усилия по всестороннему развитию сотрудничества с Киевом / О. Никифоров // Независимая газета. – М., 20.09.2011.

Як повідомляє «Le Matin», ЄС висунув умову укладення угоди про асоціацію з Україною: вирішення справи Тимошенко відповідно до демократичних принципів.

Дело Тимошенко // Зеркало. – Баку, 20.09.2011.

Україна сподівається на зближення з Євросоюзом, але умови, які диктуються європейцями, ставлять Президента України Віктора Яну-

---

ковича в непросте становище, тому що, можливо, йому доведеться звільнити з-під варти свого політичного опонента – Юлію Тимошенко.

ЕС загоняє українського президента в угол // Экспресс К. – Астана, 20.09.2011.

Європейські лідери попередили Президента України, що, якщо суд відправить колишнього Прем'єр-міністра Юлію Тимошенко до в'язниці, то країна може забути про більш тісну співпрацю з Європейським Союзом.

Walker, Shaun. Let Tymoshenko go or deal over EU links is dead, Ukraine told = [Відпустіть Тимошенко або забудьте про домовленості з ЄС, було сказано Україні] / S. Walker // The Independent. – London, 20.09.2011.

Україна має намір домагатися від Євросоюзу поступок для своєї економіки, заявив Прем'єр-міністр Микола Азаров на Міжнародному форумі «Ялтинська європейська стратегія».

Украина хочет изменить условия своего участия в ВТО // Известия. – М., 17.09.2011.

Заплановане підписання угоди про асоціацію України з ЄС буде поставлено під загрозу, якщо колишній Прем'єр-міністр України, лідер найбільшої опозиційної партії «Батьківщина» Юлія Тимошенко отримає покарання у вигляді тюремного ув'язнення, вважає комісар ЄС з питань розширення та європейської політики сусідства Штефан Фюле.

Еврокомиссар: тюремный срок для Тимошенко поставит под вопрос сотрудничество с ЕС // Ведомости. – М., 16.09.2011.

Взимку 2004 р. багатьом українцям здавалося, що вже через сім років їм для подорожей до Європи точно не знадобиться шенген. Однак цим мріям про повернення в лоно Європи судилося розбитися об європейську бюрократію. У ці дні в Європарламенті обговорюють угоду про асоціацію України і ЄС, при цьому висуваючи все нові і нові претензії нинішній українській владі з приводу демократії і прав людини.

Кольченко, Игорь. ЕС и пустота / И. Кольченко // Советская Белоруссия. – Минск, 15.09.2011. – № 176.

Євросоюз має намір розширити Договір про енергетичне співтовариство на Україну, Молдову і Грузію. Розширення та диверсифікація зв'язків між власною енергетичною інфраструктурною мережею ЄС і аналогічними мережами сусідніх держав дозволять створити інтегрований енергетичний ринок, йдеться у спільному листі єврокомісара з енергетики Гюнтера Еттінгера і єврокомісара з питань розширення та політики сусідства Штефана Фюле.

Борейко, Станислав. Молдова попала в енергостратегию ЕС / С. Борейко // Молдавские ведомости. – Кишинев, 14.09.2011. – № 89.

«П'ятірка ЄС» виступила на захист держав, які бажають застосувати моделі успіху на собі. У Криниці відбулося засідання міністрів економіки країн «Східного партнерства» і головуючої в ЄС Польщі. Молдові, Грузії, Україні, Вірменії, Азербайджану та Білорусі було запропоновано зосередитися на економічній інтеграції з ЄС.

Узун, Наталья. Молдавский полонез / Н. Узун // Молдавские ведомости. – Кишинев, 13.09.2011. – № 88.

«Костянтин Грищенко, міністр закордонних справ України, до кінця року має завершити переговори про підписання Угоди про асоціацію з ЄС. В іншому випадку його чекає звільнення», – пише газета «Коммерсант-Україна» з посиланням на джерела в Адміністрації Президента України Віктора Януковича.

Serwetnyk, Tatiana. Janukowycz: UE albo dymisja? = [Янукович: ЄС або відставка?] / T. Serwetnyk // Rzeczpospolita. – Warsaw, 13.09.2011.

Європарламент учора почав обговорювати доповідь про проблеми Чорного моря. Документ є частиною Чорноморської стратегії ЄС, з допомогою якої Брюссель розраховує зміцнити свої позиції в регіоні. Окремі питання, розглянуті Європарламентом, торкалися і України.

Черненко, Елена. Россию умывают Черным морем / Е. Черненко // Коммерсантъ. – М., 13.09.2011. – № 170.

Сьогодні в Страсбурзі відбудеться перше засідання, присвячене підписанню Угоди про асоційоване членство України в ЄС. Європарламент передасть Раді Європи та Єврокомісії свої рекомендації щодо зближення з Україною. Якщо початок процедури пройде без сканда-

---

лів і ускладнень, то до кінця поточного місяця переговори можуть бути завершені. Паралельно ведуться переговори про створення зони вільної торгівлі між Україною та ЄС.

Ивженко, Татьяна. *Европа начинает битву за Украину : В Киеве считают, что французская позиция играет на руку Москве / Т. Ивженко // Независимая газета. – М., 12.09.2011.*

12 вересня у Брюсселі Європарламент прийняв рішення розглянути резолюцію щодо України в першій половині наступного тижня. Про це повідомив депутат від групи ЄНП Міхаель Галер.

Европарламент рассматривает Соглашение об ассоциации Украины с ЕС // РОСБАЛТ. – С.Пб., 12.09.2011.

Лідер «Помаранчевої революції» 2004 р. экс-прем'єр-міністр України Юлія Тимошенко знаходиться під вартою. І судовий процес над нею може поставити крапку на всіх євроінтеграційних зусиллях України. Шлях України до Європи може бути закритий.

Ukraine trial overshadows EU ties = [Український судовий процес кидає тінь на зв'язки України з Європейським Союзом] // Financial Times. – London, 09.09.2011.

Арешт колишнього Прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко навряд чи призведе до повстання, як було під час Помаранчевої революції 2004 р., але викликає напруженість у відносинах з ЄС, говорять аналітики.

Zhminko, Zoya. *Ukraine-EU ties under pressure = [Зв'язки України з ЄС під напругою] / Z. Zhminko // Oman Daily Observer. – Muscat, 08.09.2011.*

Україна готова приєднатися до третього енергетичного пакету Європейського Союзу і не боїться зіпсувати таким чином відносини з Росією. Про це заявив у Брюсселі директор Департаменту Європейського Союзу Міністерства закордонних справ України Василь Філіпчук після засідання комітету політики і безпеки «Україна – ЄС».

Украина не боится ссоры с РФ из-за третьего энергопакета ЕС // РОСБАЛТ. – С.Пб., 08.09.2011.

ЄС може скасувати угоду про більш тісні зв'язки з Україною, якщо Київ буде продовжувати «показовий суд» над колишнім Прем'єр-міністром країни, про це заявили високопоставлені дипломати ЄС.

Украинский богатырь на перепутье // *Зеркало*. – Баку, 06.09.2011;

Vaczynska, Gabriela. *EU says Tymoshenko trial could block Ukraine deal = [ЄС говорить, що суд над Тимошенко може завадити домовленості з Україною]* / G. Vaczynska, D. Brunnstrom // *The West Australian*. – Perth, 03.09.2011.

Ситуація з Тимошенко поставила Брюссель перед дилемою. Вирок відносно колишнього Прем'єр-міністра України, швидше за все, дозволить Януковичу прибрати суперника з політичної арени. Але ЄС погрожує через показовий процес розривом у відносинах, що штовхає Київ у обійми Кремля.

Endspiel für die Gasprinzessin = [Фінал для газової принцеси] // *Spiegel*. – Hamburg, 06.09.2011.

Вступаючи в програму «Східне партнерство», 6 пострадянських країн (Вірменія, Азербайджан, Грузія, Україна, Білорусь і Молдова) були повідомлені, що цей факт не дає підстав сподіватися на повноцінне членство в ЄС. Але, як повідомляє агентство «РАР», польські дипломати прагнуть забезпечити членам програми перспективу членства в ЄС, спираючись на принципи Конституції Євросоюзу.

Польские перспективы для стран «Восточного партнерства» // *Новое время*. – Ереван, 06.09.2011.

У депеші «WikiLeaks» мова йде про «Східне партнерство», а саме про необхідність виділення ЄС додаткових кредитів Україні – для того, щоб Київ не звернувся за коштами до Москви. З документа, датованого жовтнем 2009 р., випливає, що США для зниження залежності України від Росії направили Києву 380 млн. доларів на розвиток і модернізацію ядерних реакторів.

Черненко, Елена. *Российская угроза стала явной* / E. Черненко // *КоммерсантЪ*. – М., 05.09.2011. – № 163;

WikiLeaks обнародовал рассказы американских дипломатов о тайной борьбе с Россией // *День за днем*. – Таллинн, 02.09.2011.

Угода ЄС з Україною може бути укладена. Але чи набуде чинності – залежить від долі Юлії Тимошенко. Міністри закордонних справ країн ЄС погодилися на переговори про тіснішу співпрацю з Україною. Це наслідок підтримки Польщі, проте все вирішиться на саміті Східного партнерства, запланованому на 29–30 вересня у Варшаві. Київ отримав попередження від глави МЗС Франції Алена Жюппе: «Підписати угоду про асоціацію не вдасться, якщо справа Юлії Тимошенко не буде вирішена позитивно».

Lorenz, Wojciech. *Ostrzeżenie dla Kijowa na szczycie w Sopocie = [Попередження Києву на саміті у Сопоті] / W. Lorenz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 05.09.2011.*

Комітет Європарламенту з питань міжнародної торгівлі обговорив перспективи укладення договору про асоціацію між Україною та ЄС у цьому році. Як пише «Коммерсант», європейські депутати, які раніше вивчали можливість припинення переговорів, зійшлися на думці, що угоду необхідно підписати якнайшвидше, незважаючи на арешт экс-прем'єра Юлії Тимошенко.

Європарламент решил не вводить санкции в отношении Украины // РОСБАЛТ. – С.Пб., 01.09.2011.

НАТО

Україна і НАТО в середу підписали угоду про утилізацію легкого озброєння та стрілецької зброї, звичайних боєприпасів та протипіхотних мін типу ПФМ-1 на період 2011–2014 рр.

Украина и НАТО подписали соглашение об утилизации вооружения // Российская газета. – М., 21.09.2011.

Україна зацікавлена у співпраці з НАТО з питань системи протиракетної оборони (ПРО), заявив заступник Генсека Північноатлантичного альянсу Дірк Бренгельманн.

Украина хочет сотрудничать с НАТО по вопросам ПРО // Известия. – М., 08.09.2011.

УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ

Про що домовилися у суботу в Завидові Президенти двох країн Віктор Янукович та Дмитро Медведєв і Прем'єр-міністр РФ Володимир Путін, достеменно невідомо. Агентства розповсюдили заяву українського Прем'єра Миколи Азарова про те, що російська сторона погодилася на участь у газовому консорціумі, причому, як і наполягав Київ, – у тристоронньому форматі, із залученням європейських структур в якості рівноправного партнера України та РФ. У Москві ситуацію коментували більш обережно.

Ивженко, Татьяна. *Киев держит газовую паузу : Пока Россия и Украина не договорятся, суд над Тимошенко не завершится / Т. Ивженко // Независимая газета. – М., 28.09.2011.*

У суботу Президент України Віктор Янукович побував у Росії, щоб у неформальній обстановці ще раз обговорити з російськими керівниками всі наявні проблеми у співпраці двох країн.

Белов, Сергей. *Два к одному: Дмитрий Медведев и Владимир Путин встретились с Виктором Януковичем / С. Белов // Российская газета. – М., 26.09.2011.*

У загострених відносинах Москви і Києва настало перемир'я. Росія відмовилася від ідеї втягнути Україну до Митного союзу і готова обговорювати створення тристороннього газового консорціуму з ЄС на базі української газотранспортної системи.

Соловьев, Владимир. *Украина видит третью сторону трубы / В. Соловьев, О. Гавриш // Коммерсантъ. – М., 26.09.2011. – № 179;*

Чиновник: *Россия отказалась от «хотелок» на переговорах с Украиной // РОСБАЛТ. – С.Пб., 26.09.2011;*

Россия отказалась от идеи перетянуть Украину в Таможенный союз // Казахстанская правда. – Астана, 26.09.2011. – № 308 – 309;

Россия отказалась от идеи привлечь Украину в Таможенный союз // Независимая газета. – М., 26.09.2011.

На переговорах Президентів Росії і України Дмитра Медведєва і Віктора Януковича, що проходили за участю Прем'єр-міністра РФ

Володимира Путіна 24 вересня, сторонам, як повідомила прес-служба російського Президента, вдалося досягти «певних домовленостей».

Россия обсудит создание газового концерна с Украиной // Народная газета. – Минск, 26.09.2011.

Візит до Москви Президента України завершився для Києва несподівано: Віктору Януковичу довелося обговорювати газову проблему не тет-а-тет з Дмитром Медведевим, а й з Володимиром Путіним. Стало відомо, що Дмитро Медведев не буде балотуватися на наступний президентський термін, а кандидатом на пост глави РФ від правлячої партії висунуто Володимира Путіна. Діалог, задуманий Віктором Януковичем, втратив сенс.

Ивженко, Татьяна. Янукович ошибся в газовой ставке : На нынешнего Президента РФ делались серьезные ставки / Т. Ивженко // Независимая газета. – М., 26.09.2011.

Про суботній візит українського Президента в Росію московські ЗМІ писали, що це буде «момент істини у двосторонніх відносинах». Газета «Коммерсант» попередила про ультиматум, який повинен був почути від Кремля Віктор Янукович: членство України в Митному союзі з Росією, Казахстаном і Білоруссю, або доступ на ринок Росії для України буде закритий. Про серйозність ситуації говорила і присутність на переговорах Президентів Росії та України Прем'єр-міністра Росії Володимира Путіна. Проте переговори Медведева і Януковича пройшли без ультиматумів.

Serwetnyk, Tatiana. Kreml mniej ostro wobec Kijowa = [Кремль став менш різкий до Києва] / Т. Serwetnyk // Rzeczpospolita. – Warsaw, 25.09.2011.

Президенти Росії та України Дмитро Медведев і Віктор Янукович проведуть у суботу зустріч у резиденції російського Президента в Завидово. Напередодні міністр закордонних справ Костянтин Грищенко зазначив, що Янукович везе на переговори «цікаві пропозиції» щодо газу, передає радіостанція «Ехо Москви».

Борисяк, Дарья. Янукович и Медведев обсудят газовые соглашения Украины и России / Д. Борисяк // Ведомости. – М., 24.09.2011.

Президент України Віктор Янукович планує відвідати Москву з робочим візитом 24 вересня. Газета «Коммерсант» пише, що Москва сформулювала безкомпромісну позицію щодо переговорів з Президентом України: Росія не перегляне газовий контракт і готова судитися з Україною з цього приводу. Більше того, Януковичу буде запропоновано визначитися: або Україна вступає до Митного союзу і зберігає для себе російський ринок, або втрачає його. Від цього буде залежати і доля української ГТС, і ціна на російський газ.

Москва пред'явит ультиматум Януковичу // Час. – Рига, 23.09.2011;

СМІ: Януковича жде жесткий розговор в Кремле // РОСБАЛТ. – С.Пб., 22.09.2011;

Москва приготовила Януковичу жесткий ультиматум // Независимая газета. – М., 22.09.2011.

Українці завжди ставилися до росіян по-різному, оскільки різна сама Україна. Але зі зміною поколінь менталітет парадоксально змінюється. Молоді «западенці» стали лояльніше до росіян, ніж їхні батьки. А в Криму молодь асоціює себе більше з «європейцями», ніж з росіянами. І це не тільки результат пропаганди. Просто Росії, з якою б хотілося себе асоціювати, більше немає.

Стешенко, Анна. Молодые украинцы: мы – не Тагил / А. Стешенко // РОСБАЛТ. – С.Пб., 23.09.2011.

Ультиматуми Росії на газових переговорах з українським Президентом у Москві 24 вересня негативним чином відіб'ються на російськомовних громадянах України. Про це попередив народний депутат Партії регіонів, бізнесмен Ярослав Сухой, коментуючи «Росбалту» можливі санкції в разі невступу України до Митного союзу.

Украина грозит наручниками в ответ на ультиматумы России // РОСБАЛТ. – С.Пб., 22.09.2011.

Питання сьогодні не в тому, чи здатна російська дипломатія відрадити Україну від її вибору не вступати в Митний союз і завершити переговори про зону вільної торгівлі і про асоціацію з ЄС. Питання в тому, що Росія здатна зробити, щоб перешкодити цьому, якщо аргументи не подіють.

Мошес, Аркадий. Цена вопроса / А. Мошес // КоммерсантЪ. – М., 22.09.2011. – № 177.

Сесія Генасамблеї ООН у Нью-Йорку стала скандальною. Виступ Президента Грузії був присвячений викриттю Росії. Крім обвинувачень в «окупації грузинської території», Саакашвілі спробував зіштовхнути Росію з іншими державами колишнього СРСР, зокрема, з Україною. «Холодна війна закінчилася, але ембарго, шантажі і жорстка диктатура все ще використовуються проти України, Молдови і Білорусі», – сказав грузинський лідер.

ООН: ни дня без скандала // Новое время. – Ереван, 22.09.2011.

Колишні високопоставлені силовики і депутат Держдуми РФ В.Г. Юрчик опублікували відкритий лист Президенту Росії Дмитру Медведеву, в якому висловили своє занепокоєння з приводу газової суперечки з Україною. «Ми глибоко стурбовані погіршенням російсько-українських відносин через суперечки навколо ціни на природний газ. Цілком очевидно, що за цим конфліктом неминуче виникнуть і вже виникають інші економічні, політичні, а за ними й геополітичні розбіжності».

Открытое письмо Президенту Российской Федерации Дмитрию Анатольевичу Медведеву : «Стратегическое партнерство Украины и России споткнулось о газовые цены» // Независимая газета. – М., 22.09.2011;

Медведева предупредили о возможности прихода к власти на Украине антироссийских сил // РОСБАЛТ. – С.Пб., 22.09.2011.

Політика завжди була одним з основних аспектів російсько-українських відносин, у тому числі складного питання поставок природного газу. Звісно, нинішньому уряду Росії не подобається політика України, але існує щось більше, ніж прагнення Кремля покарати Київ за підтримку Грузії та бажання вступити в НАТО.

Gvosdev, Nikolas K. Gazprom pressuring Ukraine is an act of desperation, not politics = [Газпром тисне на Україну через відчай, а не політику] / N. K. Gvosdev // Foreign Policy. – Washington, 21.09.2011.

Журналіст Отар Кушанашвілі: «З приводу газу Україна не спалює себе рефлексіями, а вважає Москву агресором».

Кушанашвили, Отар. *Украинские хроники: Капиталистическая страна Ангелов / О. Кушанашвили // Комсомольская правда.* – М., 21.09.2011.

Про повернення московської мерії до програми шефства Москви над військово-морським флотом РФ на 2010–2012 рр. учора заявив глава столичного департаменту зовнішньоекономічних і міжнародних зв'язків мерії Сергій Черемін.

Ворон, Александр. *Сергей Собянин спустился с небес на воду / А. Ворон // Коммерсантъ.* – М., 20.09.2011. – № 175.

На наступному тижні Москву відвідає Президент України Віктор Янукович. Візит раніше не планувався і зараз готується сторонами в режимі цейтноту і секретності. На порядку денному майбутньої зустрічі Януковича з російським колегою Дмитром Медведевим найбільш гострі питання двосторонніх відносин – ціна на газ та інтеграція України до Митного союзу.

Соловьев, Владимир. *Виктор Янукович едет с перегазовкой / В. Соловьев // Коммерсантъ.* – М., 16.09.2011. – № 173.

Посольство РФ в Україні розмістило на своєму сайті лист на адресу українського МЗС. Він стосується депортації в середу з Криму до РФ одного з лідерів кримських козацьких організацій Віталія Храмова. Йому на п'ять років заборонено в'їзд в Україну. Експерти вважають: на це навряд чи звернули б увагу в Москві, якби не погіршення українсько-російських відносин. Станом на вчора українська сторона не відповіла посольству. Проте ім'я Храмова виявилось, схоже, в центрі дипломатичного з'ясування відносин між двома країнами.

Ивженко, Татьяна. *Крымские казаки готовы мстить за атамана : Посольство РФ обеспокоено депортацией с полуострова старейшины общины «Соболь» / Т. Ивженко // Независимая газета.* – М., 16.09.2011.

Що чекає на Севастополь, якщо звідти буде виведений Чорноморський флот? Вб'є місто демілітаризація чи навпаки – вдихне в нього нове життя? Ці питання залишаються без відповіді, – у Києві ЧФ сприймають лише, як першопричину для газової знижки.

Плотников, Глеб. *Севастополь без Черноморского флота / Г. Плотников // РОСБАЛТ.* – С.Пб., 14.09.2011.

Низка судових розглядів щодо старійшини козацької общини «Соболь» Віталія Храмова завершилася пізно ввечері у минулий вівторок. Колегія Окружного адміністративного суду Криму протягом двох днів зачитувала вирок і в результаті прийняла рішення про негайну примусову депортацію Віталія Храмова за межі України із забороною в'їзду терміном на 5 років. Тим самим суд повністю задовольнив позовні вимоги Залізничного райвідділу міліції Сімферополя і кримського главку СБУ, які вважають, що діяльність Храмова вела до розпалювання міжнаціональної і міжрелігійної ворожнечі, а сам Віталій Храмов – громадянин Росії, який отримав українське громадянство незаконним шляхом.

Головань, Максим. *Україна выдворила казачьего атамана в Россию / М. Головань // Комсомольская правда. – М., 14.09.2011.*

Московська міська дума відразу в трьох читаннях прийняла поправку до бюджету Москви про припинення фінансування програми допомоги російському Чорноморському флоту в Севастополі.

Вассерман, Анатолий. *Москва уходит из Севастополя / А. Вассерман // РОСБАЛТ. – С.Пб., 14.09.2011.*

Двосторонні відносини між Росією і Україною не зводяться тільки до питання цін на енергоносії. Це видно з того, наскільки активно розвивається транскордонне співробітництво між країнами. Так, в минулі вихідні в українському місті Суми пройшла міжнародна універсальна виставка «Слобожанський міст», на якій керівники сусідніх українських та російських регіонів, представники центральної влади та місцеві бізнесмени обговорювали, як зробити контакти між найближчими сусідами простими і взаємовигідними.

Дульман, Павел. *Граница сблизит россиян и украинцев / П. Дульман // Российская газета. – М., 13.09.2011.*

У Росії звикли оцінювати поточну реальність України вельми скептично, навіть зневажливо. Це не тільки історична зарозумілість, але й ревності, бажання переконатися, що хоч там, у сусідів і найближчих родичів, справи ще невизначеніші, ніж у росіян. До того ж і офіційні російські ЗМІ старанно малюють такий український політичний пейзаж.

Чеснокова, Татьяна. *Украина и Россия у точки бифуркации / Т. Чеснокова // РОСБАЛТ. – С.Пб., 13.09.2011.*

Спецкор «КП» Дар'я Асламова відправилася до Києва, щоб зрозуміти, чому Україна зволікає погоджуватися на пропозицію Росії вступити до Митного союзу, не дивлячись на очевидну користь. Росії потрібно заманювати Україну в Митний союз не мільярдами доларів, а мільйонами збережених інтелектів і робочих місць для осіб з підвищеними запитами і потребами.

Асламова, Дарья. *Смогут ли Россия и Украина построят новый СССР? / Д. Асламова // Комсомольская правда. – М., 09.09.2011.*

Міноборони України підтримує передачу в оренду Росії полігону для льотчиків палубної авіації «НИТКА» в Криму. Про це заявив український міністр оборони Михайло Єжель. При цьому він підкреслив, що остаточне рішення буде прийматися на більш високому рівні.

Минобороны Украины согласно передасть России полигон в Крыму // Известия. – М., 09.09.2011.

У 2008 р. українська влада відлучила російських військових льотчиків від комплексу «НИТКА», незважаючи на те, що передплата за оренду була внесена. Офіційний Київ мотивував це тим, що Чорноморський флот брав участь в «агресії» проти Грузії. Однак після вступу на посаду Президента Віктора Януковича російські льотчики влітку 2010 р. повернулися на полігон для 20-денного тренування.

Игорев, Александр. *Украина отдаст «НИТКУ» в аренду России / А. Игорев // Комсомольская правда. – М., 09.09.2011.*

Події останнього тижня стали виразним підтвердженням того, що в арсеналі Москви є не лише операції з «примусу до миру», а й з «примусу до дружби». Партитура нової газової війни розігрується по нотах. Україна і Росія стали заручниками власних стереотипів – еліти обох країн були впевнені, що платонічну «любов» вдасться вигідно обміняти на економічні блага. Але час розставив все по своїх місцях – обидві сторони не збираються користися.

Казарин, Павел. *Газовая камера для Украины / П. Казарин // РОСБАЛТ. – С.Пб., 09.09.2011.*

Українська сторона вимагала плату за прохід російського бойового корабля через Керченську протоку, повідомило джерело в штабі російського Чорноморського флоту. Це перший подібний випадок в історії відносин між двома країнами.

Штаб ЧФ: *С десантного корабля «Азов» потребували плату за проход Керченского пролива // Ведомости. – М., 08.09.2011;*

Российский корабль не пропустили бесплатно через Керченский пролив // Известия. – М., 08.09.2011.

Офіційний представник військового відомства Ігор Коношенков: «Флот поповнюється новими кораблями, забезпечена життєдіяльність військових містечок. Інша справа, що відмова від фінансування Москвою будівництва житлових будинків у Севастополі для моряків викликала невдоволення офіцерів флоту, які розраховували на квартири в Криму. Міноборони може надати їм житло лише на території Росії, але не в Україні».

Лебедева, Екатерина. *Москва отказалась финансировать Черноморский флот / Е. Лебедева // Комсомольская правда. – М., 08.09.2011.*

«Україна довгий час ганялася за примарами, наносячи шкоду дійсності, і намагалася сидіти на двох стільцях. Але конфігурація зірок на небі в цей історичний момент не допускає половинчастості і невизначеності. Для України характерна переоцінка власної ролі», – говорить экс-міністр економіки України Віктор Сулов.

Асламова, Дарья. *Смогут ли Россия и Украина построить новый СССР? / Д. Асламова // Комсомольская правда. – М., 08.09.2011.*

Україна приєднається до Митного союзу, якщо це буде для неї вигідно. Про це в інтерв'ю газеті «Коммерсант» заявив Президент України Віктор Янукович. «Ми проводили розрахунки, одні з них показують, що вступ до МС вигідний для нас, інші – що не вигідний. Ми хочемо подивитися, як буде працювати Митний союз через рік-два, як будуть побудовані відносини всередині МС, коли його члени вступають до СОТ. Якщо це буде вигідне членство, і буде політична воля, ми дамо згоду», – сказав Янукович.

Украина не исключает членства в ТС, если ей это будет выгодно – Президент // *Жэньминь жибао*. – Пекин, 07.09.2011;

Янукович: Украина вступит в Таможенный союз, если это будет выгодно // *РОСБАЛТ*. – С.Пб., 06.09.2011.

Господарський суд Києва вчора відхилив позов російської авіакомпанії «Сибір» (S7 Airlines) до Міністерства оборони України з вимогою відшкодувати збитки від катастрофи російського пасажирського літака Ту-154 над Чорним морем, який, імовірно, був збитий ракетою під час навчань у жовтні 2001 р.

Попович, Денис. *Киевский суд изменил траекторию ракеты* / Д. Попович // *КоммерсантЪ*. – М., 07.09.2011. – № 166;

Суд не нашел вины украинских военных в крушении российского Ту-154 // *День за днем*. – Таллинн, 06.09.2011.

Влада в Москві незадоволена Президентом України, який визнає своїм союзником Польщу, а не Росію. Про це написала московська газета «Коммерсант» з посиланням на «високопоставлене джерело в Кремлі», на думку якого такий підхід зменшує шанси України на інтеграцію з Росією, Білоруссю і Казахстаном і, як наслідок, – шанси на поступки в постачанні російського газу, яких прагне український уряд. Газета «Коммерсант» опублікувала інтерв'ю з Президентом України Віктором Януковичем, який нагадав владі в Кремлі, що «Україна є незалежною державою».

Serwetnyk, Tatiana. *Janukowycz naraził się Kremlowi = [Янукович образив Кремль]* / T. Serwetnyk // *Rzeczpospolita*. – Warsaw, 06.09.2011.

У Москві в понеділок пройдуть переговори між міністрами закордонних справ Росії та України Сергієм Лавровим і Костянтином Грищенком. Серед заявлених тем – базування російського Чорноморського флоту в Криму та демаркація державного кордону. Переговори проходять на тлі загострення відносин між двома країнами у зв'язку з поставками російського газу.

Тидо, Анастасія. *Кто задохнется от газа* / А. Тидо // *Деловые ведомости*. – Таллинн, 05.09.2011.

Росія готова відстоювати умови діючих газових договорів з Україною в міжнародному суді і буде діяти у суворій відповідності з цими документами, повідомила прес-служба Президента РФ Дмитра Медведєва.

Россия готова судиться с Украиной в «битве за газ» // Бизнес&Балтия. – Рига, 05.09.2011.

Президент України Віктор Янукович опинився в положенні, коли і бігти нікуди, і спертися немає на кого: судовий процес над Юлією Тимошенко практично позбавив його підтримки Заходу. А Москва, думка якої про Тимошенко збігається з європейською, продовжує дотискати Київ в інтеграційному напрямку, використовуючи при цьому газові важелі.

Гамова, Светлана. Януковича обложили и с Запада, и с Востока : Россия выбрала удобный момент для газовой схватки с Украиной / С. Гамова, Т. Ивженко // Независимая газета. – М., 05.09.2011.

Москва і Київ – на порозі повномасштабних торговельних воєн, які можуть закінчитися зміною влади в Україні, вважають українські експерти. Приводом для таких прогнозів стали заяви українського Прем'єра Миколи Азарова, який пригрозив Росії зривом газового контракту, і у відповідь – Президента РФ Дмитра Медведєва, який звинуватив Україну в утриманських настроях.

Гамова, Светлана. Киев пошел вразнос : Затеявая газовую войну с Россией, Янукович рискует потерять власть / С. Гамова // Независимая газета. – М., 02.09.2011.

МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Україна і Європейський банк реконструкції та розвитку підписали в четвер у Києві кредитну угоду на суму 200 мільйонів євро для модернізації українських ГЕС.

ЕБРР выделит Украине 200 млн. евро на модернизацию ГЭС // The Belarus Today. Белоруссия сегодня. – Минск, 30.09.2011.

Серед країн СНД Білорусь посідає друге місце за обсягами товарообігу з Росією. На першому місці – Україна.

Сотников, Андрей. *Высокая нота товарооборота / А. Сотников // Советская Белоруссия. – Минск, 30.09.2011. – № 186.*

Азербайджан зацікавлений у транспортуванні нафти в Україну, Чехію та Словаччину. Як повідомляє «Inews.az», про це журналістам заявив віце-президент Держнафтокомпанії Азербайджану («SOCAR») Ельшад Насиров. Він також підкреслив, що «обсяги поставок нафти в Україну, Чехію або Словаччину не залежать від політичних домовленостей».

Азербайджан починає поставки нафти в Чехію // Зеркало. – Баку, 22.09.2011.

Україна передала Індії другу партію легких транспортних літаків Ан-32, модернізованих на українських ОПК на замовлення індійських ВВС.

Украина передала Индии вторую партию модернизированных Ан-32 // Жэньминь жибао. – Пекин, 20.09.2011.

Представники чорноморського міста Алушти, які прибули до Латвії у складі делегації Кримської Автономної Республіки, побували в Юрмальській міській думі та обговорили з місцевим керівництвом можливості співпраці.

Чайкина, Вера. *Алушта хочет дружить / В. Чайкина // Час. – Рига, 19.09.2011.*

Україна має намір змінити формат своєї участі у Світовій організації торгівлі (СОТ), куди вступила три роки тому, повідомив український Прем'єр Микола Азаров.

Николай Азаров: Украина хочет изменить формат участия в ВТО // Коммерсантъ. – М., 17.09.2011. – № 174.

Азербайджанська держнафтокомпанія («SOCAR») починає реалізацію проекту використання української нафтопровідної системи для транзиту сировини до Європи. У 2012 р. планується постачати 1,5 млн. тонн азербайджанської нафти через нафтопровід «Одеса-Броди» і одну з гілок нафтопроводу «Дружба» на НПЗ в Кралупах (Чехія). Про це повідомив голова правління «Укртранснафти» Олександр Лазорко.

Мамедов, Сохбет. Баку нацелился в Европу через Украину : Азербайджанскую нефть закачают в трубопровод «Дружба» / С. Мамедов // Независимая газета. – М., 16.09.2011;

Украина намерена транспортировать азербайджанскую нефть через Беларусь в Польшу в этом году // Зеркало. – Баку, 14.09.2011.

Офіційний візит Президента України Віктора Януковича до Туркменії може стати переломним моментом у відносинах двох країн. Експерти відзначають, що активізація економічної співпраці можлива на тлі складнощів, що виникли в Ашхабада і Києва з Москвою. Щоправда, поставки в Україну туркменського газу, які могли б вплинути на позицію «Газпрому», фахівці, як і раніше, вважають малоймовірними.

Ивженко, Татьяна. Сорочинская ярмарка в Ашхабаде: Украина пытается занять место России на туркменском рынке / Т. Ивженко // Независимая газета. – М., 13.09.2011.

МИТНА ПОЛІТИКА

Вартість автомобілів іноземного виробництва в Україні може найближчим часом зрости на 10–13 %, оскільки уряд країни затвердив звернення до Світової організації торгівлі щодо підвищення ввізного мита на автомобілі з нинішніх 10 % до 25 %.

Гречанник, Андрей. Украина тоже хочет ввести заградительные пошлины на иномарки / А. Гречанник // Комсомольская правда. – М., 29.09.2011.

Європейський Союз погодився надати Україні значну квоту на безмитне ввезення в ЄС аграрної продукції. При цьому на низку товарних груп квота буде зростати протягом перших 5 років дії режиму вільної торгівлі.

Украина и ЕС договорились о квотах на беспошлинный экспорт агропродукции // Жэньминь жибао. – Пекин, 27.09.2011.

Україна домовилася про безмитний експорт до Європейського Союзу 92 тисяч тон м'яса, 30 тисяч тон цукру та 1,6 мільйонів тон зерна після підписання угоди про зону вільної торгівлі з ЄС.

Україна зможет беспошлинно везти в ЕС м'ясо, сахар, зерно и спирт // *День за днем.* – Таллінн, 26.09.2011.

Україна може ввести мито на імпорт нафтопродуктів з країн Митного союзу, повідомило вчора агентство «Українські новини». Чиновники, з якими вдалося поспілкуватися «НГ», стверджують, що подібного рішення Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі немає. Експерти вважають, що витік інформації пов'язаний з газовим конфліктом і є способом тиску на Росію.

Ивженко, Татьяна. *Україна пригрозила Таможенному союзу: Обнародована інформація о возможном квотировании импорта нефтепродуктов из стран ТС / Т. Ивженко // Независимая газета.* – М., 08.09.2011.

ВІЗОВИЙ РЕЖИМ

Україна і Росія мають намір спростити процедуру перетину громадянами українсько-російського державного кордону. Про це сьогодні повідомила прес-служба уряду України.

Україна и Россия упростят пересечение госграницы // *Российская газета.* – М., 23.09.2011.

ПРИКОРДОННИЙ РЕЖИМ

Незбагнений ляп допустили в неділю пізно ввечері співробітники Ризького міжнародного аеропорту та прикордонної служби. Вони пропустили без догляду цілий літак з пасажирами, які прибули рейсом URG517 з Києва.

Ляп Рижского аэропорта: рейс из Киева пустили в Шенген без проверки документов // *День за днем.* – Таллінн, 12.09.2011.

Засідання уряду у вівторок Прем'єр Молдови Володимир Філат почав з подяки структурам, які організували святкування 20-річчя

незалежності Молдови. Не оминув увагою і Митну службу, яка підписала, на його погляд, важливу декларацію про співпрацю з колегами з Румунії та України. У зв'язку з цим він порадив створити механізм, який дозволив би інтенсифікувати прикордонну торгівлю з Україною.

Шикирлійская, Татьяна. *Молдавское правительство профинансирует реинтеграцию* / Т. Шикирлійская // *Кишиневский обозреватель*. – Кишинев, 08.09.2011. – № 32.

УКРАЇНСЬКА ДІАСПОРА

В Астані в Президентському центрі культури пройшла виставка самодіяльної творчості членів клубу рукоділля «Кудесниця» та концерт ансамблю «Чарівниці». Обидва творчі колективи діють при українському культурному центрі «Ватра» і обидва в цьому році відзначили п'ять років від дня заснування. Від імені Посольства України в Казахстані радник Юрій Лазебник вручив почесні грамоти їх керівникам – Лідії Семенковій та Валентині Бордун.

Курпякова, Наталья. *Кудесницы и чаровницы* / Н. Курпякова // *Казахстанская правда*. – Астана, 27.09.2011. – № 310–311.

І коровай, і пшеничний сніп, і букети червоної калини – всі ці символи краси душі українського народу органічно вплелися в панораму Республіканського фестивалю української пісенної творчості в Латвії. Пісенний форум – вже п'ятий за рахунком. Цього разу він був приурочений до 20-річчя державної незалежності України та 100-річчя від дня утворення української діаспори в Латвії.

Харланова, Инна. *Цвети, диаспора!* / И. Харланова // *Час*. – Рига, 26.09.2011.

У Києві пройшов V Всесвітній форум українців. Участь у ньому взяли 300 представників понад 40 країн, де проживають українці. «На форумі було прийнято багато важливих рішень, – розповідає представник Киргизстану, голова українського товариства «Берегиня» Володимир Нарозя. – Зокрема, урядом України розроблена і затверджена концепція нової держпрограми співпраці із закордонними українцями на період до 2015 р.

Денисенко, Евгений. Площадь Айтматова в Киеве / Е. Денисенко // Вечерний Бишкек. – Бишкек, 13.09.2011. – № 148.

З початком нового навчального року привітали своїх підопічних – учнів школи-гімназії № 48 у Бішкеку (Киргизстан) – співробітники української дипмісії в КР на чолі з послом Володимиром Солов'єм. У нинішньому році виповнилося вже десять років дружбі між Посольством України і цим загальноосвітнім закладом, яка носить зовсім не декларативний характер. У гімназії сьогодні українська мова вивчається на базі всієї початкової школи.

Денисенко, Евгений. На рідній мові / Е. Денисенко // Вечерний Бишкек. – Бишкек, 13.09.2011. – № 148.

РЕФОРМИ

Напрямок реформ вугільної галузі в Україні постійно змінює свій курс. Такий висновок напрошується, якщо проаналізувати політику української влади з даного питання. Ключовим гравцем, який диктує правила реформування вугільної галузі, виступає Міністерство енергетики та вугільної промисловості України.

Жильцов, Сергей Сергеевич, доктор политических наук, руководитель Центра СНГ Института актуальных международных проблем. Уголь в тисках противоречий : Реформирование горнодобывающей отрасли сталкивается с трудностями и у соседей / С. С. Жильцов // Независимая газета. – М., 13.09.2011.

ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА

У середу ввечері низка українських ЗМІ повідомила про близькість технічного дефолту України. Підставою для подібних тверджень стала новина, що Держказначейство зупинило рух коштів по всіх казначейських рахунках на центральному та місцевому рівнях. Мінфін України одразу спростував ці припущення.

Украина опровергает сообщения о дефолте // РОС-БАЛТ. – С.Пб., 29.09.2011.

З 23 вересня українські банки зобов'язані здійснювати купівлю-продаж валюти тільки при пред'явленні документа, що посвідчує особу. «Всі ці заходи не повинні обмежувати свободу людей. Якщо валюта отримана на законних підставах, вона повинна вільно обмінюватися, без обмежень», – підкреслив Прем'єр-міністр України Микола Азаров.

Прем'єр України потребує *от Нацбанка демократизувати дедолларизацію // The Belarus Today. Белоруссия сегодня. – Минск, 29.09.2011.*

Україна найближчим часом має намір істотно скоротити зовнішні позики. Про це 21 вересня заявив Прем'єр-міністр України Микола Азаров під час засідання Кабінету Міністрів.

Україна в ближайшее время намерена существенно сократить внешние займы – *Премьер-министр Украины // Жэньминь жибао. – Пекин, 22.09.2011.*

Українське населення продовжує скуповувати іноземну валюту. Громадяни побоюються обвалу гривні через підвищення з 1 жовтня цін на російський газ і відкладених переговорів з МВФ про виділення чергового траншу кредиту. Експерти вважають подібні побоювання частково обґрунтованими, але запевняють, що білоруський сценарій в Україні виключений.

Ивженко, Татьяна. *«Газпром» валит гривну : Украинцы связывают финансовую нестабильность с подорожанием российского газа / Т. Ивженко // Независимая газета. – М., 14.09.2011.*

Агентство «Standard&Poog's» знизило суверенний рейтинг України в місцевій валюті до В+ із ВВ – і підтвердило суверенний рейтинг в іноземній валюті на рівні В+. Також були підтверджені короткострокові рейтинги В у місцевій та іноземній валюті. Прогноз усіх рейтингів – «стабільний».

S&P снизило рейтинг Украины в местной валюте // *Ведомости. – М., 13.09.2011.*

БЮДЖЕТ

Кабінет Міністрів України має намір 15 вересня передати до Верховної Ради проект державного бюджету на 2012 рік та проект державної програми економічного і соціального розвитку України на 2012 рік.

Кабмин Украины внесет в парламент проект госбюджета-2012 и госпрограммы соцэкономразвития // Жэньминь жибао. – Пекин, 15.09.2011.

ЕКОНОМІКА

У Кизилорді запрацювало казахсько-українське СП «АралАзовАгромаш», яке налагодило збірку рисових жаток ЖРВ-5. Український партнер – ВАТ «Конструкторське бюро «Бердянськсільмаш» – один з основних постачальників даної техніки для кизилординських рисоводів.

Ли, Юрий. Приятный подарок к юбилею. Сделаны первые шаги в создании машиностроительного сектора / Ю. Ли // Казахстанская правда. – Астана, 27.09.2011. – № 310–311.

Учасникам I Міжнародного інвестиційного форуму показали Даугавпильську фортецю, бізнес-парк та інші об'єкти, куди можна вигідно вкладати кошти. На ділову зустріч до столиці Латгалії прибули гості з Польщі, Ізраїлю, Німеччини, України та Росії. У кожного свої інтереси.

Гартованова, Светлана. Крепость готовы сдать... ..по выгодным ценам / С. Гартованова // Час. – Рига, 26.09.2011.

В Одесі відбувся 5 Міжнародний форум «Чорноморський контейнерний саміт».

Порты Балтии, как лакмусовая бумажка // Деловые ведомости. – Таллинн, 21.09.2011.

Хіллар Тедер, підприємець, який інвестує кошти в Росію і Україну, розповідав на конференції «Ågriplaan – 2012», як вийти і закріпи-

---

тися на ринку іншої країни. Сьогодні Тедер працює, в основному, на ринку нерухомості України.

Кубритс, Оксана. *При выходе на новые рынки – купите себе самолёт / О. Кубритс // Деловые ведомости. – Таллинн, 21.09.2011.*

Про ситуацію та тенденції в сфері економіки України «Росбалту» розповів колишній депутат Верховної Ради України, автор першого національного підручника з економіки, кандидат наук Віталій Мельничук.

Украина: между олигархией и «люмпеном» / Беседовала Алла Ярошинская // РОСБАЛТ. – С.Пб., 20.09.2011.

Українська компанія «Nemiroff», продукція якої не постачається до Росії з червня, збирається запустити в Росії контрактне виробництво протягом трьох місяців.

Трутнев, Олег. *«Nemiroff» разольется зимой / О. Трутнев // Коммерсантъ. – М., 19.09.2011. – № 174.*

Виступаючи наприкінці минулого тижня на Севастопольському міжнародному інвестиційному форумі, естонський бізнесмен, депутат Рійгікогу від IRL і колишній мер Таллінна Тиніс Пальтс розповів, які фактори заважають іноземним інвесторам вести активну діяльність у Криму та Севастополі. На його думку, важливих гостей півострова відлякує недосконала інфраструктура кримської столиці.

Тинис Пальтс: Симферополь – это врата ада // День за днем. – Таллинн, 19.09.2011.

Згідно доповіді «ЮніКредіт», нагадування про вразливість економік країн Центральної та Східної Європи призвело до скорочення інвестування в ці країни, зокрема, Україну, Туреччину, Польщу.

Wagstyl, Stefan. *UniCredit: watch Poland, Turkey and Ukraine for sudden capital outflows = [ЮніКредіт: Польща, Турція та Україна в зоні ризику відтоку капіталу] / S. Wagstyl // Financial Times. – London, 19.09.2011.*

Зростання промислового виробництва України прискорилося в серпні 2011 р. до 9,6 % у порівнянні з серпнем минулого року, коли збільшення становило 9,2 %, повідомила Державна служба статистики.

Промпроизводство України в августі виросло на 9,6 % в годовом исчислении // The Belarus Today. Белоруссия сегодня. – Минск, 19.09.2011.

Міжнародна консалтингова компанія «Knight Frank» опублікувала дослідження ринку житла та нерухомості в світі. З 50 країн світу, де було проведено дослідження, на третьому місці рейтингу країн за рівнем падіння цін на житло опинилася Україна (падіння склало 7,8 %).

Цены на жилье в России упали сильнее всего в мире // Деловые ведомости. – Таллинн, 18.09.2011.

Дефолту в Україні не буде, незважаючи на складну економічну ситуацію, поки країною керує Партія регіонів, заявив Прем'єр-міністр Микола Азаров.

Азаров: дефолта при нынешней власти на Украине не будет // Ведомости. – М., 17.09.2011.

«SOCAR» (Держнафтокомпанії Азербайджану) вже тісно в межах країни, і вона почала активно поширюватися на ринки сусідніх країн. До 2025 р. кількість автозаправних станцій під брендом «SOCAR» досягне в Україні 1000 одиниць, сказали у вівторок в українському представництві Держнафтокомпанії.

Фатулла А. «SOCAR» намерена расширить сеть АЗС в Украине до 1000 единиц : Компании стало тесно в Азербайджане / А. Фатулла // Зеркало. – Баку, 15.09.2011.

Як стало відомо «Ведомостям», експансія Дмитра Фірташа в хімічній галузі оплачена «Газпромбанком». Він відкрив Фірташу кредитну лінію більш, ніж на 1 млрд. дол. для купівлі активів. Український бізнесмен Дмитро Фірташ, колишній партнер «Газпрому» з торгівлі газом через трейдера «Rosukrenergo», завдяки активному скуповуванню підприємств за останній рік, став найбільшим виробником добрив у країні (Україна виробляє 3 % світових добрив).

Терентьева, Александра. Украину удобривли деньгами Газпромбанка / А. Терентьева, И. Резник // Ведомости. – М., 09.09.2011.

Цього року Україна здає Росії свої вже традиційні ринки збуту зерна на Близькому Сході і в Північній Африці. При рекордно висо-

---

кому врожаї експортні поставки знизилися до мінімуму. Експерти стверджують, що про нові, на зерновому фронті, українсько-російські торговельні війни мова не йде. Проблема полягає не в зовнішній недобросовісній конкуренції, а у внутрішніх адміністративних заходах. Але де-факто український уряд зіграв на руку російським експортерам, відзначають галузеві аналітики.

Ивженко, Татьяна. *Украина сдает России зерновые рынки : В год рекордного урожая правительство ввело заградительные меры для экспорта / Т. Ивженко // Независимая газета. – М., 09.09.2011.*

Пластикові пляшки, в яких продається пиво в Росії, можуть опинитися під забороною через новий регламент Митного союзу (МС). Першими на сполох забили українські постачальники, які заявили вчора про можливу втрату ринку РФ. Українські виробники пива заявили про свою стурбованість можливою забороною реалізації на території МС пива в пластикових пляшках (ПЕТ-пляшках). Про це розповіла гендиректор компанії «Укрпиво» Галина Коренькова.

Башкатова, Анастасия. *Пиво станет дефицитом : Половина российского рынка пенного напитка окажется вне закона / А. Башкатова // Независимая газета. – М., 09.09.2011.*

Стан російської економіки гірше, ніж на Близькому Сході чи серед країн Брікс, але поки краще, ніж у сусідів – Казахстану і України. Про це свідчать дані Всесвітнього економічного форуму.

Парфентьева, Ирина. *Экономика России хуже, чем у Вьетнама / И. Парфентьева ; И. Парфеньева // Коммерсантъ. – М., 09.09.2011. – № 168.*

Вищий господарський суд України скасував рішення Київського апеляційного господарського суду про націоналізацію контрольного пакета (68,01 % акцій) ВАТ «Запорізький алюмінієвий комбінат» (ЗалК). Про це повідомляє українське агентство «УНІАН» з посиланням на дані Фонду держмайна України. Цей пакет належить «UC Rusal» Олега Дерипаски.

Высший хозяйственный суд Украины вернул ЗалК Дерипаске // Ведомости. – М., 08.09.2011.

Україна має намір протягом декількох років налагодити власне виробництво вертольотів, повідомив Прем'єр-міністр країни Микола Азаров журналістам у четвер у ході відвідання Конотопського авіаремонтного заводу «Авіакон».

Прем'єр: Україна планує виробити вертольоти // *Российская газета*. – М., 08.09.2011.

Українська компанія «PocketBook» всього за кілька років змогла завоювати локальний ринок і зайняти істотну частку в продажах електронних книг в Росії та країнах Європи.

Лутфуллин, Артем. *Android-планшет українського виробництва* / А. Лутфуллин // *Известия*. – М., 08.09.2011.

Конкурентна ситуація на ринку стільникового зв'язку всіх країн-учасниць Співдружності, за винятком Туркменістану та України, покращилася. Показник середньої вартості хвилини розмови (АРРМ) проявив негативну динаміку, в середньому знижуючись на 22 % щорічно в доларовому еквіваленті в усіх країнах. Найбільше зниження АРРМ в цілому за два роки показав ринок України – на 68 %, а найменше зниження зафіксовано на ринку Таджикистану – 1 %. За підсумками 2010 р. Вірменія, Білорусь, Казахстан, Росія та Україна за рівнем надання послуг стільникового зв'язку подолали рубіж в 100 %.

Асим Ф. *Дожились* / Ф. Асим // *Зеркало*. – Баку, 08.09.2011.

7 вересня в Посольстві України в КНР відбулася презентація журналу «Інвестиції в Україну». У заході взяли участь відомі представники ділових груп Китаю.

В Пекине пройшла презентація журналу «Інвестиції в Україну» // *Жэньминь жибао*. – Пекин, 08.09.2011.

А. Труханович (експерт): «Є в Україні маленьке містечко Ковель. Так от, тільки в цьому місті фіксується угод купівлі-продажу акцій більше, ніж по всій Білорусі за рік. Там на ринку є визначеність, чого немає у нас».

Сюльжина, Аэлита. *Золотой запас* / А. Сюльжина, И. Кириленко // *Советская Белоруссия*. – Минск, 08.09.2011. – № 171.

Новим віце-президентом з маркетингу «МТС» замість Михайла Герчука стане нинішній гендиректор «МТС Україна» Василь Лацанич. Лацанич очолив «МТС Україна» в березні 2011 р., після відходу з цієї посади нинішнього президента МТС – Андрія Дубовського. Дубовський розгорнув негативну для МТС тенденцію на Україні. Ситуація покращилася завдяки маркетинговій політиці Лацанича.

Сальманов, Олег. *Василь Лацанич перебирається из украинского в московский офис МТС / О. Сальманов // Ведомости. – М., 05.09.2011.*

Уряд України планує продати на IPO частину акцій виділеної зі складу державного енергохолдингу «Нафтогаз» газодобувної компанії за 5–10 млрд. дол., заявив Прем'єр-міністр Микола Азаров.

Мазнева, Елена. *Распродажа по частям / Е. Мазнева // Ведомости. – М., 02.09.2011. – №164;*

Украина хочет получить \$ 5–10 млрд от IPO части «Нафтогаза» // Независимая газета. – М., 01.09.2011.

Фармвиробник «Фармстандарт» розкрив, у скільки йому обійшлися 55 % найбільшого українського виробника імунобіологічних ліків – компанії «Біолік». Це перша покупка «Фармстандарту» в Україні. Всього за 55 % акцій «Біолік» російський виробник заплатив 365 900 000 руб. А 100 % компанії були оцінені в 665 270 000 руб.

Дранишнікова, Мария. *Цена билета на Украину / М. Дранишнікова // Независимая газета. – М., 01.09.2011. – № 163.*

ПРИВАТИЗАЦІЯ

Приватизація компаній, які будуть утворені в результаті поділу державного холдингу «Нафтогаз Україна», може принести бюджету України 10–12 мільярдів доларів. З таким прогнозом виступив міністр палива та енергетики країни Юрій Бойко.

Украина подсчитала доходы от разделения «Нафтогаза» // Экспресс К. – Астана, 08.09.2011. – № 163.

Президент України Віктор Янукович закликав провести широку приватизацію підприємств і залишити у власності держави лише ті, які виконують функції національної безпеки.

Янукович призвал провести широкую приватизацию украинских предприятий // The Belarus Today. Белоруссия сегодня. – Минск, 07.09.2011.

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Європейський Союз погодився скасувати субсидування сільськогосподарської продукції, яка постачається в Україну. Про це повідомив міністр аграрної політики і продовольства України Микола Присяжнюк.

ЕС отменяет субсидии на сельскохозяйственную продукцию, поставляемую в Украину – Минагропрод // Жэньминь жибао. – Пекин, 29.09.2011.

«Україна в 2011 р. збільшить урожай зерна до 51 мільйона тонн, що дозволить «житниці Європи» подвоїти експорт зерна до 24 мільйонів тонн у сезоні 2011/12 рр.», – сказав міністр аграрної політики України Микола Присяжнюк.

Украина ждет рекордного экспорта зерна в сезоне 2011/2012 годов // The Belarus Today. Белоруссия сегодня. – Минск, 09.09.2011.

ПРОБЛЕМИ ГАЗОПОСТАЧАННЯ

Україна почала реорганізацію НАК «Нафтогаз Україна» з виділенням з неї профільних компаній, заявив у четвер міністр енергетики та вугільної промисловості Юрій Бойко.

«Нафтогаз Украины» будет разделен на три независимых компании // Российская газета. – М., 29.09.2011.

«Нафтогаз Україна» планує укласти договори про співпрацю з американськими компаніями «Halliburton» і «ExxonMobil», італійською «ЕНІ», французькою «Тоталь» і російським «Газпромом» 29 вересня.

«Нафтогаз» планирует подписать контракты с лидерами энергетического рынка // *Российская газета*. – М., 28.09.2011.

Принципові домовленості з Україною були досягнуті днями у Завидово в ході переговорів Президентів Росії та України – Дмитра Медведєва і Віктора Януковича. Учора Прем'єр-міністр України Микола Азаров заявив, що Україна і Росія домовилися про перегляд газових контрактів 2009 року в обмін на створення газового консорціуму.

Дуленкова, Анастасия. *Мир – газу* / А. Дуленкова // *Российская газета*. – М., 27.09.2011.

Москва провела серію газових переговорів з сусідами. У п'ятницю голова правління «Газпрому» Олексій Міллер був у Мінську. У суботу Президент України Віктор Янукович прилітав до Москви, щоб зустрітися з Президентом РФ Дмитром Медведєвим і Прем'єром Володимиром Путіним. Ніяких документів не підписано, але пропозицій у «Газпрому» додалося.

Мазнева, Елена. *Поговорили о газе* / Е. Мазнева, А. Терентьева // *Ведомости*. – М., 27.09.2011. – № 181.

«Газпром» не відносить до числа пріоритетних ідею про створення тристороннього консорціуму разом з Україною і Євросоюзом для управління українською газотранспортною системою (ГТС), заявив у вівторок журналістам голова правління російського газового холдингу Олексій Міллер.

Миллер: создание консорциума для ГТС Украины не относится к числу приоритетов «Газпрома» // *Ведомости*. – М., 27.09.2011.

Російська сторона зайняла конструктивну позицію на переговорах щодо ціни на газ для України, заявив український Прем'єр-міністр Микола Азаров. За його словами, Київ ставить завдання завершити ці переговори в жовтні.

Украинский премьер надеется начать 2012 г. с новыми ценами на российский газ // *Ведомости*. – М., 27.09.2011.

Україна оголосила про нові умови поставок російського газу. Київ готовий знизити ціну на його транзит «до собівартості» в обмін на

знижки для споживачів газу в бюджетному і соціальному секторах. Фактично мова йде про взаємний обмін поступками на 1,5 млрд. дол.

Беликов, Дмитрий. *«Газпром» зовут на Україну по себестоимости / Д. Беликов // КоммерсантЪ. – М., 27.09.2011. – № 180*

Черговий раунд переговорів України з «Газпромом» відбудеться до кінця цього тижня, заявив голова правління газового холдингу Олексій Міллер. Він підтвердив, що в переговорах є прогрес у підходах до питань газової співпраці.

Миллер: Новый раунд переговоров «Газпрома» с Украиной пройдет на этой неделе // Ведомости. – М., 26.09.2011;

Миллер: «Газпром» достиг прогресса в переговорах с Украиной // Российская газета. – М., 26.09.2011.

Після реорганізації «Нафтогазу» буде створена компанія, на базі якої буде створено спільне підприємство або тристоронній газовий консорціум з «Газпромом» і Євросоюзом. Про це «Російській службі новин» заявив прес-секретар «Нафтогазу» Валентин Землянський. Росія і Україна домовилися повернутися до обговорення формату консорціуму в жовтні.

Райбман, Наталья. *Россия согласилась обсудить с Украиной создание трехстороннего газового консорциума / Н. Райбман // Ведомости. – М., 26.09.2011.*

«Газпром» і «Нафтогаз України» не домовилися про зміну газових контрактів 2009 року, хоча позиції сторін зблизилися.

«Газпром» и «Нафтогаз» не договорились о пересмотре контрактов // Известия. – М., 26.09.2011.

Контракти на поставки газу в Україну будуть переглянуті. Про це повідомив український Прем'єр-міністр Микола Азаров.

Украина и Россия пересмотрят газовый контракт, говорят в Киеве // Известия. – М., 26.09.2011.

Після переговорів між Президентами та посадовими особами обох країн Прем'єр-міністр України Микола Азаров заявив, що Київ і Москва домовилися про перегляд газових контрактів 2009 року і створення тристороннього газотранспортного консорціуму за участю Євросоюзу.

Россия согласилась на газотранспортный консорциум с Украиной и ЕС // Известия. – М., 26.09.2011.

Russia will review disputed gas deal, Ukraine says = [Росія перегляне спірний газовий договір, говорить Україна] // The Globe and Mail. – Toronto, 26.09.2011.

Сьогодні ведеться багато розмов про бажання європейських країн купити азербайджанський і туркменський газ. Зрозуміло, що покупці російського природного газу бажать знайти альтернативні джерела за нижчими цінами. Ціна імпортованого в Україну російського природного газу в четвертому кварталі 2011 р. складе близько 398 доларів за тисячу кубометрів, що на 12 % більше, ніж у третьому кварталі.

Фатулла А. Каспійський газ ждуть в Європе / А. Фатулла // Зеркало. – Баку, 24.09.2011.

Президенту України Віктору Януковичу не вдасться вмовити керівництво Росії надати Києву знижку на газ. Газета «Коммерсант» пише, що Москва сформулювала безкомпромісну позицію до переговорів з Президентом України: Росія не перегляне газовий контракт і готова судитися з Україною з цього приводу.

Гайворонский К. Ультиматум для Януковича / К. Гайворонский // Вести сегодня. – Рига, 23.09.2011. – № 144;

Соловьев, Владимир. Виктор Янукович попадет под перекрестный прием / В. Соловьев, С. Сидоренко // КоммерсантЪ. – М., 22.09.2011. – № 177.

У суботу Москву з робочим візитом відвідає Президент України Віктор Янукович. На зустрічі зі своїм російським колегою Дмитром Медведевим він розраховує вирішити чергову газову суперечку з Росією. І зробити це так, щоб у майбутньому подібні суперечки не виникали.

Дульман, Павел. Янукович приедет делиться / П. Дульман // Российская газета. – М., 23.09.2011.

Позиція РФ щодо умов зниження ціни газу для України чітко озвучена. Про це заявив журналістам віце-спікер Держдуми РФ, президент Російського газового товариства Валерій Язєв. «Ми більш низькі ціни, відступаючи від економічної обґрунтованості, даємо тільки тим державам, які інтегровані з нами в Митному союзі. Ми пропонуємо

варіант інтеграції наших газових компаній або входження в наші інтеграційні угруповання», – підкреслив він.

Россия пойдет на газовые уступки для Украины в двух случаях // РОСБАЛТ. – С.Пб., 21.09.2011.

Азербайджан і Україна створять спільне підприємство, яке займеться дослідженням проекту постачання зрідженого азербайджанського газу в Україну. Про це повідомив 19 вересня міністр промисловості та енергетики Азербайджану Натік Алієв за підсумками переговорів з міністром енергетики та вугільної промисловості України. Українська сторона пропонує розглянути поставки в обсязі 2–5 мільярдів кубометрів газу, сказав Алієв.

Украина хочет закупать в Азербайджане от 2 до 5 млрд. кубометров сжиженного газа // Жэньминь жибао. – Пекин, 20.09.2011;

Фуад А. «Газпром» не в ответе за пробуксовку Nabucco: Азербайджан и Украина решили создать СП / А. Фуад // Зеркало. – Баку, 20.09.2011.

Президенту України Віктору Януковичу нічого запропонувати Росії в обмін на газову знижку. Про це «Росбалту» заявив політолог Тарас Березовець, коментуючи майбутні українсько-російські переговори в Москві, заплановані на 24 вересня.

Эксперт: Медведев откажет Януковичу // РОСБАЛТ. – С.Пб., 20.09.2011.

Виступаючи на форумі «Ялтинсько-європейська стратегія», Віктор Янукович запропонував будувати газопровід «Південний потік» по території України. При цьому українська сторона ніби не помічає того факту, що всі проекти газопроводів в обхід України були породжені політикою самого Києва. Сьогодні ж знову переконати Москву у безпеці українського маршруту дуже складно, якщо взагалі можливо.

Сергеев, Михаил, заведующий отделом экономики «НГ». Неделя в экономике. Виктор Янукович: «Снаряды рвутся все ближе» / М. Сергеев // Независимая газета. – М., 19.09.2011.

Україна буде сумлінно платити за поставки російського газу, хоча керівництво країни вважає діючий контракт невідгідним, заявив у суботу Прем'єр-міністр Микола Азаров.

Азаров: Україна буде исправно платити за російський газ // *Ведомости*. – М., 17.09.2011.

Міністр енергетики та вугільної промисловості України Юрій Бойко вважає, що Україна в найближчій перспективі стане експортером газу, тобто не буде залежати від Росії.

Украина делает ставку на собственные запасы сланца // *День за днем*. – Таллинн, 17.09.2011.

Україна напередодні візиту Президента Януковича до Росії виграла новий спосіб зробити Росію поступливішою у газових питаннях: сьогодні Прем'єр країни Микола Азаров заявив про те, що країна готова законсервувати газотранспортну систему.

Украина готова законсервировать газотранспортную систему // *Советская Белоруссия*. – Минск, 17.09.2011. – № 178;

Украина готова законсервировать свою газотранспортную систему // *Известия*. – М., 17.09.2011.

Влада України висловила готовність піти на поступки в газовому конфлікті з Росією. На тлі юридично зобов'язуючої угоди «Газпрому» з партнерами про будівництво газопроводу «South Stream» в обхід України Київ пом'якшив позицію в переговорах щодо постачання російського газу.

Беликов, Дмитрий. Украина тянет «Южный поток» на сушу / Д. Беликов // *КоммерсантЪ*. – М., 17.09.2011. – № 174.

Президент України Віктор Янукович запропонував провести газопровід «Південний потік» через південь України, по суші, а не по дну Чорного моря. Він назвав цей варіант «гнучким». Пославшись на думку експертів, у «Газпромі» вже відреагували на пропозицію Києва і назвали її економічно недоцільною.

Янукович предложил «Газпрому» провести «Южный поток» по югу Украины // *Ведомости*. – М., 16.09.2011.

Прокладка «Южного потока» через Україну бессмысленна, считают в «Газпроме» // *Известия*. – М., 16.09.2011;

Янукович предлагает провести «Южный поток» через Украину // *Известия*. – М., 16.09.2011.

Сенсационное заявление Януковича: «Южный поток» надо проложить по югу Украины // *Казахстанская правда*. – Астана, 16.09.2011. – № 298–299.

L'Ukraine veut construire South Stream = [Україна хоче пустити «Південний потік» через свою територію] // *Le Figaro*. – Paris, 16.09.2011;

«Газпром»: перенос «Южного потока» нецелесообразен // *Независимая газета*. – М., 16.09.2011.

Політика «Газпрому» призвела до того, що країни-споживачі блакитного палива диверсифікують поставки, знижують споживання і розвивають альтернативні технології, наприклад, видобуток сланцевого газу. Що в перспективі вдарить по сировинній економіці Росії, яка майже розучилася експортувати що-небудь ще, крім вуглеводнів. Теоретично, нинішньої ситуації можна було б уникнути, якби у взаєминах Києва та Москви було менше комплексів і більше раціоналізму. Спільна політика України та Росії могла б стати вирішенням проблем обох країн. Якщо б дві сторони, одна з яких є стратегічним експортером, а інша – стратегічним транзитером співпрацювали, це могло б створити синергетичний ефект. Але жадібність «Газпрому» і недалекоглядність Києва виявилися надто значними.

Плотников, Глеб. *Каспий, деньги, два ствола* / Г. Плотников // *РОСБАЛТ*. – С.Пб., 16.09.2011.

Український Президент Віктор Янукович поїде до Москви в кінці вересня на переговори з Дмитром Медведевим, зробивши нову спробу вирішення проблеми ціни на газ.

Auyezov, Olzhas. *Ukraine's Yanukovich to visit Moscow on gas* = [Український Президент Янукович відвідає Росію з газового питання] / О. Auyezov // *The West Australian*. – Perth, 16.09.2011.

Український Президент Віктор Янукович відвідав Туркменію з офіційним візитом, який розцінюється спостерігачами, як черго-

---

вий хід у газовому протистоянні з Росією. В Ашхабаді український лідер намагався домовитися з місцевою владою, також незадоволеною Москвою, про поставки газу.

Украина и Туркмения, договорившись по газу, пытаются надавить на Москву // Советская Белоруссия. – Минск, 15.09.2011. – № 175;

Украина и Туркмения, договорившись по газу, пытаются надавить на Москву // День за днем. – Таллинн, 14.09.2011.

Як Баку прагне до диверсифікації шляхів експорту газу, так і Україна бажає зменшити свою залежність від поставок російського газу. Тому Україна має намір закуповувати газ в Азербайджану. Мова йде про закупівлю на початковому етапі 5 млрд. кубометрів газу, причому обговорюється можливість транспортування цього палива за допомогою існуючих терміналів.

Мустафаев Л. Страна получила газовый карт-блани / Л. Мустафаев // Неделя. – Баку, 15.09.2011.

Єврокомісар Гюнтер Еттінгер почав відкриту кампанію проти газопроводу «South Stream», який збирається будувати «Газпром». Відмова від запуску «Південного потоку» означатиме для Росії зростання залежності від транзиту газу через Україну, і якщо сьогодні Москва диктує умови Києву, то ситуація зміниться з точністю до навпаки.

Беликов, Дмитрий. В «Южный поток» подлили яду / Д. Беликов // КоммерсантЪ. – М., 15.09.2011. – № 172.

Україна зажадала від Росії ясності в питанні подальшого використання її газотранспортної системи для транзиту газу в зв'язку з будівництвом обхідних газопроводів.

Украина усомнилась в необходимости газотранспортной системы // Российская газета. – М., 14.09.2011.

Україна шукає заміну російському «блакитному паливу». Всі попередники Президента України Віктора Януковича шукали газ в Туркменії. Кожному з них у ввічливій формі відмовляли. Янукович повторив той самий шлях.

Дульман, Павел. Янукович не нашел в Туркмении газ / П. Дульман // Коммерсантъ. – М., 14.09.2011.

Уряд України закладає в проєкті бюджету на 2012 рік середньорічну ціну на російський газ на рівні 414–416 дол. за 1 тис. куб. м.

Украина рассчитала новую цену на газ по формуле 2009 года // Известия. – М., 14.09.2011.

Страшний сон «Газпрому» справдився: ЄС розпочинає переговори з Азербайджаном і Туркменією про Транскаспійський газопровід. При цьому комісар ЄС з енергетики закликав Москву «змиритися» і «не заважати» проєктам Європи на Каспії. Це не тільки удар по газовій стратегії Кремля, це – насмішка над всією російською зовнішньою політикою. Директор казахстанської «Групи оцінки ризиків» Досим Сатпаєв вважає, що поштовхом до старту переговорів по ТКГ стало погіршення відносин між Росією та Україною. Для України ж перспектива поставок туркменського газу в обхід Росії і можливий колапс «Південного потоку» відкривають райдужні перспективи. Як відомо, напередодні заяви Оттінгера Президент України Янукович повернувся з Ашхабада в загадковому мовчанні. Тепер його можна трактувати не як показник марності візиту, а як очікування швидких змін.

Ядуха, Виктор. Газовая пощечина / В. Ядуха, М. Александров // РОСБАЛТ. – С.Пб., 14.09.2011.

Прем'єр-міністр України Микола Азаров заявив про намір країни в три рази скоротити споживання російського газу в найближчі роки. За його словами, топити вугіллям для України буде набагато дешевше, ніж російським газом. Президент України Віктор Янукович пообіцяв, що в 2012 р. фінансування галузі буде збільшено на 20 %.

Астахова, Анастасия. Шахтерский аргумент: Киев запугивает «Газпром» снижением потребления газа / А. Астахова // Независимая газета. – М., 13.09.2011.

Газові суперечки Росії та України майже завжди проходять за одним і тим же сценарієм: Москва наполягає на виконанні контрактів, Київ намагається знайти альтернативи російському газу. У числі таких альтернатив – паливо з Середньої Азії, зокрема, з Туркменії.

Вектор // Ведомости. – М., 13.09.2011. – № 171.

«У нинішній ситуації особливо дружніх відносин з Кремлем Ашхабад автоматично повернувся в статус пріоритетного партнера України, – пише 13 вересня українська газета «Сегодня» у звіті про візит Віктора Януковича до Туркменії. – Бердимухамедов готовий надати Україні пільгові умови, – аж до того, що ми самі собі будемо добувати газ на туркменському шельфі.»

После 2015 года снабжатъ Украину дешевым газом будет Туркмения // Независимая газета. – М., 13.09.2011.

Україна буде сумлінно виконувати підписані на початку 2009 р. газові угоди з Росією, хоча вважає кабальними їх умови і домагається їх перегляду, заявив агентству «Інтерфакс» прес-секретар Глави українського уряду Віталій Лук'яненко. За його словами, країна не порушить умов договору до тих пір, поки чиновники не переконують російських колег переглянути «несправедливі умови».

Украина обещает добросовестно исполнять «кабальный» договор о поставках газа // The Belarus Today. Белоруссия сегодня. – Минск, 12.09.2011;

Комаров, Иван. Пересмотр газовых контрактов Украины и России в одностороннем порядке невозможен / И. Комаров // Комсомольская правда. – М., 09.09.2011.

Київ зробив перший крок – оголосив про можливу ліквідацію НАК «Нафтогаз Україна» з тим, щоб одночасно «ліквідувати» і домовленості з «Газпромом», які не влаштовують українську владу через занадто високу ціну на газ.

Белых, Вика. Газовый угол / В. Белых // Советская Белоруссия. – Минск, 10.09.2011. – № 173.

У газовій суперечці між Росією і Україною необхідно шукати компроміс, вважає віце-прем'єр уряду України Сергій Тігіпко.

Тигипко: Россия и Украина должны найти компромисс в газовом споре // Ведомости. – М., 10.09.2011.

Як повідомляють ЗМІ, російський Президент Дмитро Медведєв заявив, що сподівається, що Україна буде дотримуватися всіх умов газової угоди, не дивлячись на суперечності між двома країнами з цього питання.

Medvedev calls on Ukraine to honor 2009 gas deal = [Медведев закликав Україну дотримуватись газових угод 2009 року] // China Daily. – Beijing, 09.09.2011.

Шестирічна епоха газових воєн між Росією і Україною підійшла до логічного завершення. У вівторок Путін дав команду на відкриття крану технологічного газу, «Північний потік» почав свою роботу. Тепер ні Україна, ні Білорусь більше не зможуть шантажувати Росію своїми газовими вентилями.

Морген, Фриц Моисеевич. Конец эпохи газовых войн / Ф. М. Морген // РОСБАЛТ. – С.Пб., 09.09.2011.

Глава незвіданої Російською церквою Української православної церкви Київського патріархату Філарет підтримав Президента України Віктора Януковича в газовому протистоянні з Росією. Глава УПЦ КП звернувся з відкритим листом до Януковича, оприлюдненому на сайті церкви.

Глава украинских раскольников поддержал Януковича в газовой войне с РФ // РОСБАЛТ. – С.Пб., 09.09.2011.

Запуск Росією газопроводу «Північний потік» змусить Київ утриматися від позовів до міжнародних судів. Таку думку висловлює британське видання «The Financial Times». За підрахунками американського видання «Business Week», у наступному році Україна втратить близько 550 млн. дол. прибутків від транзиту.

Западные СМИ: «Северный поток» заставит Киев держаться от исков к РФ // РОСБАЛТ. – С.Пб., 09.09.2011.

Президент Росії Дмитро Медведєв розкритикував позицію Києва на переговорах про вартість російського газу, підкресливши, що українські партнери повинні дотримуватися існуючих домовленостей, і ціна палива є справедливою. Про це він заявив в інтерв'ю телеканалу «Euronews».

Медведев: Позиция Украины по газу – «ни в какие ворота» // РОСБАЛТ. – С.Пб., 09.09.2011.

«Україна планує за чотири роки скоротити імпорт природного газу шляхом нарощування його власного видобутку з 20 млрд. куб.

м до 25 млрд. куб. м, заміною газу вугіллям та підвищенням енергоефективності,» – заявив глава Міненергоугілля Юрій Бойко.

Україна намерена сократить импорт газа более, чем втрое к 2015 г. – Минэнергоугля // *Жэньминь жибао.* – Пекин, 08.09.2011.

Київ погрожує відбити у «Газпрому» європейських клієнтів: якщо монополіст буде наполягати на оплаті газу, який Україні не потрібний, вона сама стане експортувати його в Європу.

Мазнева, Елена. *Україна не резиновая* / Е. Мазнева // *Ведомости.* – М., 08.09.2011. – № 168.

«Газпром» вимагає покупки не менше 33 млрд. кубометрів газу, тоді як Україні в наступному році необхідно лише 25 млрд. кубометрів. Тобто фактично країна може експортувати близько 8 млрд. кубометрів газу. «Обсяг втрат експортної виручки «Газпрому» в цьому випадку складе 3–3,2 млрд. дол.», – відзначає начальник аналітичного відділу ІК «Брокеркредитсервіс» Максим Шеїн.

Експерт: «Газпром» потеряет из-за Украины свыше \$ 3 млрд. // *РОСБАЛТ.* – С.Пб., 08.09.2011.

Домовленості Росії і України щодо газу не вимагають «зовнішнього аудиту», а ставити їх під сумнів – неправомірно. Так російське МЗС прокоментувало висловлювання глави МЗС Польщі Радослава Сікорського про те, що Єврокомісія могла б здійснити аудит російсько-українських домовленостей у газовій сфері.

МИД РФ: Договоренности России и Украины по газу не требуют «внешнего аудита» // *РОСБАЛТ.* – С.Пб., 08.09.2011.

Ніл Баклі у «The Financial Times» пише, що запуск «Північного потоку» дає Росії перевагу в «газовому балансі сил». «Газпром» буде набагато менше залежати від України. У переговорах з Україною у Москві також з'являються нові козирі. На думку професора Оксфордського університету Дітера Хельма, «Північний потік» – політичний проект, покликаний ізолювати Україну.

Минин, Станислав. *Западные СМИ: На контракты с Россией наложат вето?* / С. Минин // *Независимая газета.* – М., 07.09.2011.

Погашення боргів НАК «Нафтогаз Україна» буде здійснено шляхом часткового продажу акцій компанії. Про це заявив міністр з питань енергетики та вугільної промисловості України Юрій Бойко.

Мосякин, Александр. *Украина будет гасить долги «Нафтогаза» акциями и экономит энергоресурсы / А. Мосякин // Бизнес&Балтия. – Рига, 07.09.2011.*

Україна хоче сидити на двох стільцях одразу: провести нові переговори з Москвою про поставки газу і рухатися в напрямку зони вільної торгівлі з ЄС.

Balmforth, Richard. *Russia-Ukraine gas talks head for crunch = [Російсько-українські переговори по газу зайшли в глухий кут] / R. Balmforth // The News. – Karachi, 07.09.2011.*

Заповнення трубопроводу «Північний потік» технологічним газом почалося у вівторок на компресорній станції «Портова». Відразу після запуску Путін заявив, що Україна втратила ексклюзивне право на транзит.

Россия запустила газопровод «Северный поток» – Nord Stream // Виру проспект. – Нарва, 07.09.2011;

Колесников, Андрей. *Украину поставили перед Выборгом : «Северный поток» потек в обход ее газовых требований / А. Колесников // Коммерсантъ. – М., 07.09.2011. – № 166;*

Украина лишена привилегий транзитного государства // Деловые ведомости. – Таллинн, 06.09.2011.

Президент України Віктор Янукович заявив, що, якщо позиція Росії в переговорах про ціну на газ не зміниться, Київ подасть позов у міжнародний арбітраж.

В «Северный поток» закачали первый газ, а Украина готова подать в суд на Россию // Народная газета. – Минск, 07.09.2011.

Виступаючи перед Верховною Радою України в день відкриття передостанньої парламентської сесії, Президент Віктор Янукович всупереч очікуванням не торкнувся ні теми відносин з Росією, ні газо-

---

вих питань, від яких залежить економічна безпека України. Експерти визнали це наміром української сторони йти на загострення конфлікту.

Ивженко, Татьяна. *Киев назвал свою цену : Украинская власть вспомнила о газовых соглашениях от 2001 года / Т. Ивженко // Независимая газета. – М., 07.09.2011.*

На російсько-українському газовому фронті нові маневри. Щороку Україна переплачує \$ 5–6 млрд. за російський газ по 11-річному контракту, заявив в інтерв'ю «Коммерсанту» Президент України Віктор Янукович. Москва вже запропонувала Києву компроміс – продати частку в газотранспортній системі й увійти до Митного союзу, як повноправний учасник. Але Янукович не вважає це компромісом.

Мазнева, Елена. *Цифра недели: \$ 5 млрд. / Е. Мазнева // Ведомости. – М., 07.09.2011. – № 167.*

Учора «Газпром» почав закачування газу до газопроводу «Північний потік». Росія отримає прямий доступ на європейський ринок, а Україна втратить ексклюзивний статус країни – транзитера російського газу в ЄС. Співробітництво в газовій сфері між Москвою та Києвом може ще більше втратити актуальність, якщо буде побудована третя черга газопроводу.

Наумов, Игорь. *Президентская нитка Владимира Путина: Премьер-министр анонсировал участие Дмитрия Медведева в официальной церемонии пуска «Северного потока» / И. Наумов // Независимая газета. – М., 07.09.2011.*

Ціна на російський газ, що постачається в Україну, вже дешевше, ніж для низки інших країн. Про це 6 вересня сказав глава «Газпрому» Олексій Міллер. За його словами, «уряд України введено в оману щодо ціни поставок російського газу для українських споживачів і плати за транзит».

А. Миллер: *Цена российского газа для Украины уже дешевле, чем для ряда других стран // Жэньминь жибао. – Пекин, 07.09.2011.*

«Якщо нам російські партнери запропонують купити більше газу, ніж потрібно для нашої економіки, ми просто візьмемо їх газ сюди в країну, а свій газ перепродамо на споті», – сказав міністр енергетики та вугільної промисловості Юрій Бойко, уточнивши, що сумні-

---

вається, що «Газпром» буде задоволений появою конкурента на європейському ринку.

Україна готова конкурирувать с «Газпромом» на европейском рынке // Ведомости. – М., 07.09.2011;

Україна сможет продавать российский газ // Российская газета. – М., 07.09.2011.

У більшості країн введення в дію нових газо- і нафтопроводів ігнорується, але в Росії ситуація інша: там контроль над вуглеводневими потоками означає могутність. Росія і Україна майже щороку сваряться через газ. Ніхто не знає, в чому справжня причина, де ще на планеті лідер країни втручається в суперечки через рахунки за газ? Але Путін вирішив розібратися з проблемою раз і назавжди, проклавши нові газопроводи.

LeVine, Steve. Is Ukraine alone against Russia in the renewed pipeline wars? = [Чи одна Україна в новій газовій війні з Росією?] / S. LeVine // Foreign Policy. – Washington, 07.09.2011.

Україна має намір, починаючи з 2015 р., скоротити закупівлю газу за кордоном з нинішніх 40 мільярдів кубометрів на рік до 12,5 мільярда кубометрів на рік, заявив міністр енергетики та вугільної промисловості України Юрій Бойко на брифінгу в середу.

С 2015 года Украина будет закупать 12,5 млрд. кубов газа в год // Российская газета. – М., 07.09.2011.

Глава «Газпрому» Олексій Міллер у бесіді з журналістами сказав: «Наші українські колеги, які сіли в поїзд під назвою «Дешевий російський газ», не знають, на якій станції вийти, і не знають, що можуть заїхати в глухий кут.»

Бутаев, Валерий. Путин запустил «Северный поток» / В. Бутаев // Комсомольская правда. – М., 06.09.2011.

Україна готується оскаржити в суді свої газові контракти, підписані з Росією, заявив сьогодні Президент України Віктор Янукович в інтерв'ю російській газеті «Коммерсант». У той же час напруженість між двома країнами продовжує зростати.

Gaz: Kiev va traîner Moscou en justice = [Газ: конфлікт між Москвою і Києвом затягується] // *Le Figaro*. – Paris, 06.09.2011.

Росія не намагається загнати Україну в кут, домагаючись виконання газових угод з Росією, заявив глава МЗС Росії Сергій Лавров після переговорів з главою МЗС України Костянтином Грищенком, які пройшли після того, як у суботу керівництво двох країн обмінялося гранично жорсткими заявами на адресу один одного з газової тематики.

Газовая атака? // *Час*. – Рига, 06.09.2011.

Учора в Москві пройшли переговори глав МЗС РФ і України Сергія Лаврова і Костянтина Грищенка. Грищенко, який перебував у російській столиці з суботи, прилітав з однією метою – переконати російську сторону не допустити ще більшого розростання конфлікту між двома країнами. Місія, судячи з усього, не вдалася.

Соловьев, Владимир. *Вокруг газа все только разгорается* / В. Соловьев // *Коммерсантъ*. – М., 06.09.2011. – № 165.

Сьогодні в «Північний потік» надійде перший газ, поклавши край «диктату транзитних держав», оголосив Прем'єр РФ Володимир Путін. Головна з них – Україна – пом'якшила заяви і навіть запросила Росію видобувати газ.

Мазнева, Елена. *Конец транзитному диктату* / Е. Мазнева // *Ведомости*. – М., 06.09.2011. – № 166.

До Москви для екстреної зустрічі з главою МЗС РФ Сергієм Лавровим вилетів його український колега Костянтин Грищенко. Українські експерти розцінили заяви російського міністра, як останнє попередження про те, що ніяких газових подарунків від Росії Україні чекати не варто. У ході прес-конференції за підсумками вчорашніх переговорів з'ясувалося, що Москва і Київ залишаються кожен при своїй позиції.

Ивженко, Татьяна. *Москва и Киев перешли на дипломатический язык : Главы МИД России и Украины уточнили диспозиции начинающегося газового конфликта* / Т. Ивженко // *Независимая газета*. – М., 06.09.2011.

Для Європейського Союзу прийшов час втрутитися в ситуацію, що склалася між Києвом і Москвою, щоб уникнути можливого повторення «газової війни», вважає експерт Європейського політичного центру Аманда Пол.

Експерт: ЕС должен помочь Украине и России избежать новой газовой войны // День за днем. – Таллинн, 06.09.2011.

Після вчорашніх переговорів зі своїм українським колегою міністр закордонних справ Росії Сергій Лавров заявив, що Москва готова відстоювати свої газові домовленості з Києвом «у будь-якому міжнародному суді». Експерти сходяться на думці, що дві країни напередодні опалювального сезону та виборчої кампанії готуються до нової «газової війни», і попереджають: «Європа ще здригнеться від холоду!»

Кольченко, Игорь. Экспресс «Киев-Москва» набирает ход / И. Кольченко // Советская Белоруссия. – Минск, 06.09.2011;

Ukraine, Russia fail to mend growing gas rift = [Україна та Росія не можуть домовитися щодо газу] // The Sydney Morning Herald. – Sydney, 06.09.2011.

Міністр закордонних справ Польщі Радослав Сікорський запропонував Єврокомісії провести аудит російсько-українських газових угод. Про це він заявив у Варшаві на конференції голів комітетів у закордонних справах парламентів країн Європейського Союзу.

Варшава предлагает Еврокомиссии провести аудит российско-украинских газовых соглашений // Ведомости. – М., 06.09.2011.

Україна не може розірвати контракт на поставку газу в односторонньому порядку, заявив у вівторок віце-прем'єр Росії Ігор Сечин, який є відповідальним в уряді за паливно-енергетичний комплекс. Український Прем'єр Микола Азаров раніше заявив, що позиція російської влади в газовому питанні змушує українську сторону замислитися про розрив контракту на поставки газу в судовому порядку.

Сечин: Украина не может разорвать газовый контракт в одностороннем порядке // Ведомости. – М., 06.09.2011.

Глава МЗС РФ Сергій Лавров закликав без політизації та ідеологізації шукати вирішення питань, пов'язаних з газовою співпрацею між Росією та Україною. Про це він заявив 5 вересня на прес-конференції за підсумками переговорів зі своїм українським колегою Костянтином Грищенком.

С. Лавров призвал без политизации решать газовые вопросы с Украиной // Жэньминь жибао. – Пекин, 06.09.2011.

Україна підготувала документи для подачі позову до арбітражного суду для вирішення газової суперечки з Росією. Київ вимагає від Москви середньої німецької ціни на газ за вирахуванням транспортних витрат і 100 дол. додаткової знижки, передбаченої харківськими угодами.

«Условия выписаны как будто для врага» / С.Сидоренко // Коммерсантъ. – М., 06.09.2011. – № 165.

Газові відносини Росії та України все більше загострюються. Якщо поточний контракт «Нафтогазу України» і «Газпрому» не буде переглянутий шляхом переговорів, Київ ліквідує «Нафтогаз» як юридичну особу, що, за версією України, автоматично анулює чинну угоду.

Беликов, Дмитрий. «Газпрому» угрожает ликвидация / Д. Беликов // Коммерсантъ. – М., 05.09.2011. – № 164;

Мазнева, Елена. С чистого листа / Е. Мазнева, М. Лютова // Ведомости. – М., 05.09.2011;

Ukraine vows to break up Russia's gas trade partner = [Україна обіцяє знищити «Нафтогаз»] // Oman Daily Observer. – Muscat, 04.09.2011.

Київ вважає справедливою ціною за російський газ \$ 230 за 1000 кубометрів. Про це в ефірі українського «5 каналу» заявив керівник «Нафтогазу» Євген Бакулін. Тим часом у III кварталі ціна на газ становила 354 дол. за тисячу кубів, а в наступному вона може наблизитися до 400 дол. Україна зараз вважає цю ціну непідйомною і домагається її перегляду.

«Нафтогаз» назвал свою цену на российский газ // Ведомости. – М., 05.09.2011;

Украина назвала приемлемую цену на российский газ // Известия. – М., 05.09.2011.

«Газова війна» між Москвою і Києвом, схоже, відкладається. До Москви в понеділок приїхав глава українського Міністерства закордонних справ Костянтин Грищенко – наводить тимчасові мости відносин між Росією і Україною.

Гришин, Александр. *Украине разрешили выйти из «газового угла» / А. Гришин // Комсомольская правда. – М., 05.09.2011.*

Київ розраховує реформувати НАК «Нафтогаз Україна» і створити самостійну газовидобувну компанію за участю Євросоюзу. Про це заявив Прем'єр України Микола Азаров на зустрічі з главою МЗС Словаччини Міколашем Дзуріндою.

Украина хочет реформировать «Нафтогаз» совместно с ЕС // Известия. – М., 05.09.2011.

Росія готова відстоювати умови діючих газових договорів з Україною в суді і буде діяти у суворій відповідності з цими документами.

Россия отказалась пересматривать условия газового договора с Украиной // The Belarus Today. Белоруссия сегодня. – Минск, 05.09.2011;

Россия отказалась пересматривать условия газового договора с Украиной // День за днем. – Таллинн, 03.09.2011.

Переконавшись у тому, що судовий процес над Юлією Тимошенко не призведе до перегляду російсько-української газової угоди 2009 р., українська влада знайшла новий, досить несподіваний спосіб скасувати ненависний договір з «Газпромом». Прем'єр-міністр України Микола Азаров заявив, що «Нафтогаз Україна» буде ліквідовано, точніше, розділено на кілька компаній.

От редакции: Разведка боем // Ведомости. – М., 05.09.2011. – № 165.

До серйозної «газової війни» Росії і України – з перекриттям транзиту і відключеннями споживачів – справа не дійде. Таку думку висловив «Росбалту» начальник аналітичного відділу ІК «Церіх Кепітал Менеджмент» Микола Подлевських.

Аналитик: До «газовой войны» России и Украины дело не дойдет // РОСБАЛТ. – С.Пб., 05.09.2011.

Як заявляє прес-служба Кремля, Москва вірить у безперечне виконання газових контрактів Україною, і що ці контракти не будуть переглядатися в односторонньому порядку.

Russia not to revise gas deal with Ukraine = [Росія не збирається переглядати газові контракти з Україною] // *China Daily*. – Beijing, 04.09.2011.

Україна не піде на об'єднання національного «Нафтогазу» і російського «Газпрому» заради знижки на газ, заявив український Президент Віктор Янукович, відповідаючи на питання журналістів. На думку Януковича, реорганізація «Нафтогазу» – «наше внутрішнє питання. Це договір двох господарюючих суб'єктів».

Президент Украины заявил, что вопрос об объединении «Нафтогаза» и «Газпрома» не рассматривается // *Жэньминь жибао*. – Пекин, 04.09.2011.

Смирнов, Сергей. Украина не пойдет на объединение «Нафтогаза» и «Газпрома» / С. Смирнов // *Ведомости*. – М., 03.09.2011. – № 165.

Президент України Віктор Янукович, перебуваючи у Таджикистані на саміті Співдружності незалежних держав, заявив, що будь-який тиск на Україну в газових переговорах є неприйнятним та таким, що принижує державу.

Ukraine rules out concession in Russian energy dispute = [Україна відхиляє пропозиції Росії щодо газового питання] // *The West Australian*. – Perth, 04.09.2011.

Діалог між Україною і Росією щодо перегляду газових контрактів буде продовжено, але Київ залишає за собою право звернутися до Стокгольмського суду в разі вичерпання всіх можливостей для компромісу, заявив український Президент Віктор Янукович.

Янукович: Украина обратится в Стокгольмский суд, если компромисса по газу не будет // *Ведомости*. – М., 03.09.2011. – № 165.

Україна готова обговорювати питання злиття «Нафтогазу» з «Газпромом», але тільки після перегляду газових контрактів з Росією.

Украина готова обсуждать слияние «Нафтогаза» с «Газпромом» // *Известия*. – М., 03.09.2011.

В Азербайджану з'явиться ще один напрям для постачання скрапленого газу – Україна. Так, уряд цієї країни планує з 1 січня запустити будівництво заводу з розрідження газу. Про це в ході лекції для студентів в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка повідомив Прем'єр-міністр України Микола Азаров, передає «РБК-Україна».

Фуад А. Азербайджан может обойтись и без Турции / А. Фуад // Зеркало. – Баку, 03.09.2011.

Діалог між Україною і Росією з питання перегляду газових контрактів буде продовжено, незважаючи на умови російської сторони про можливості поступки ціни на російський газ у разі об'єднання НАК «Нафтогаз Україна» і ВАТ «Газпром», заявив Президент України Віктор Янукович.

Саммит в Душанбе: Янукович призывал Россию не давить, та недовольна происходящим с «Нафтогазом» // Комсомольская правда. – М., 03.09.2011;

Ukraine vows to continue gas supply talks = [Україна обіцяє продовжувати переговори по поставкам газу] // China Daily. – Beijing, 03.09.2011.

Україна збирається вести нові пеговори з газових контрактів з Росією, тому що планує реорганізувати свою національну енергетичну компанію.

Ukraine eyes new gas deal = [Україна розглядає новий газовий договір] // Daily News. – Manama, 03.09.2011.

Україна зробить останню спробу вирішити старі суперечки з енергетичних питань з Росією, перед тим, як вийти з переговорного процесу.

Ukraine issues ultimatum to Russia over stagnant energy negotiations = [Україна висуває ультиматум Росії незацікавленістю проведення переговорів з енергетичного питання] // The China Post. – Taipei, 02.09.2011.

Україна підтвердила намір ліквідувати національну акціонерну компанію «Нафтогаз Україна» після проведення її реструктуризації. Як повідомляє газета «Сегодня», про це журналістам повідомив Прем'єр-міністр Микола Азаров. «Уряд працює над структурою, абсо-

---

лютно очевидно, що буде самостійна газодобувна компанія і самостійна компанія, яка займатиметься транзитом газу. З'являться нові суб'єкти, а «Нафтогаз», як суб'єкт господарювання, припинить своє існування. Буде ліквідаційний період, і через певний час, після всіх необхідних формальностей, будуть діяти на цьому ринку зовсім інші нові компанії», – сказав Прем'єр.

Власти України решили ликвидировать «Нафтогаз»
// РОСБАЛТ. – С.Пб., 02.09.2011.

Україна дала останній шанс Росії переглянути газові контракти за останні три роки, після чого Дмитро Медведев звинуватив українську владу в безпідставності таких дій.

Ukraine issues Russian gas deal ultimatum = [Україна висунула ультиматум Росії стосовно газових контрактів]
// DAWN. – Islamabad. – 02.09.2011;

Ukraine issues Russian gas deal ultimatum = [Україна ставить Росії ультиматум щодо газу] // The West Australian. – Perth, 01.09.2011.

Україна пропонує Росії провести ще одні переговори, щоб уточнити обсяги поставок газу, а також умови його транзиту на 2012 рік.

Украина ликвидирует «Нафтогаз» и требует пересмотра газовых контрактов // Советская Белоруссия. – Минск, 02.09.2011;

Украина сделает еще одну попытку уладить газовый спор с Россией – премьер // Жэньминь жибао. – Пекин, 02.09.2011.

Міненерго РФ виключає можливість припинення транзиту газу через територію України в Європу у зв'язку із суперечками про ціну газу для України, заявив міністр енергетики РФ Сергій Шматко на зустрічі зі студентами Московського енергетичного інституту.

Прекращение транзита российского газа через Украину исключено – С. Шматко // Жэньминь жибао. – Пекин, 02.09.2011;

Газовые споры РФ и Украины не повлияют на транзит сырья в Европу // Российская газета. – М., 01.09.2011.

Україна домагається не знижок на російський газ, а «нормальних угод» за ціною на газ, заявив український Прем'єр-міністр Микола Азаров. Заяви українського Прем'єра стали відповіддю на слова Президента Росії Дмитра Медведева, який напередодні, спілкуючись у Сочі з журналістами, назвав позицію Києва в суперечці навколо перегляду газових контрактів утриманством.

Київ добивається справедливих цін на газ // Зеркало. – Баку, 02.09.2011.

Україна відмовляється дотримуватися газових угод з Росією і навіть знайшла спосіб зробити це відносно легально. Український уряд просто ліквідує компанію «Нафтогаз». А для того, щоб порушенню колишніх домовленостей не завадила міжурядова угода, офіційний Київ витягнув на світ божий старий документ – ще від 2004 року. Усі наступні угоди йому нібито суперечать і з легкістю можуть бути розірвані.

Преображенский, Иван. *Украина перехитрила Россию? / И. Преображенский, М. Шувалова // РОСБАЛТ.* – С.Пб., 02.09.2011.

У четвер державна компанія «Уркгазвидобування» підписала угоду з компанією «Shell» щодо пошуку і видобування газу в Дніпровсько-Донецькому басейні за допомогою нових технологій. За прогнозами, там може бути понад 400 мільярдів кубометрів блакитного палива. У видобування сланцевого газу планують інвестувати 800 мільйонів доларів.

Ukraine, Shell sign massive shale gas deal = [Україна та «Shell» підписали велику угоду щодо сланцевого газу] // *The Sydney Morning Herald.* – Sydney, 02.09.2011;

Ukraine finalizes first shale gas deal with Shell for US\$800 mil = [Україна знаходиться на фінальній стадії підписання угоди на 800 мільйонів доларів по сланцевому газу з компанією «Shell»] // *The China Post.* – Taipei, 02.09.2011;

Shell mise 800M\$ sur le schiste = [«Shell» витратить 800 млн. \$ на сланцевий газ] // *Le Figaro.* – Paris, 01.09.2011;

Mason, Rowena. *Shell to search for Ukraine shale gas* = [«Shell» шукатиме сланцевий газ в Україні] / R. Mason // *The Telegraph.* – London, 01.09.2011.

Народний депутат України, голова парламентської фракції Партії регіонів Олександр Єфремов упевнений, що жорсткі заходи в газовому питанні з боку Росії можуть нашкодити не тільки громадянам України, а й громадянам РФ. Як передає «Луганск. Коментарии», Єфремов заявив, що в цьому питанні двом державам потрібно проявити гнучкість і домовитися щодо ціни, яка влаштувала б і постачальників в РФ, і яку могла б витримати економіка України.

Депутат: РФ своїми жесткими мерами в газовом вопросе может навредить и украинцам, и россиянам // РОСБАЛТ. – С.Пб., 01.09.2011.

Президент РФ Дмитро Медведєв зізнався, що здивований позицією керівництва України щодо питання про ціну на газ, зазначивши в ній момент утриманства.

Медведєв нашел момент иждивенчества в позиции Украины по цене на газ // Независимая газета. – М., 01.09.2011;

Avril, Pierre. Dmitri Medvedev tance son voisin ukrainien = [Дмитро Медведєв критикує українських сусідів] / P. Avril // Le Figaro. – Paris, 01.09.2011.

Вже в 2012 р. Україна хоче на третину знизити закупівлю газу в «Газпрому». Концерн попереджає про штрафи, але Київ сподівається їх уникнути.

Мазнева, Елена. Штрафы не страшны / Е. Мазнева, М. Лютова // Независимая газета. – М., 01.09.2011. – № 163.

ПРОБЛЕМИ ЧАЕС

Чорнобиль, одне з найнепривабливіших для туристів місць у світі, закрив свої двері для туристів після того, як прокурори виявили, що гроші від екскурсій витрачалися не на очищення його смертоносною радіоактивної спадщини, як було заплановано.

Osborn, Andrew. Chernobyl's <illegal> tours stopped = [«Незаконні» екскурсії до Чорнобиля припинено] / A. Osborn // The Telegraph. – London, 20.09.2011.

Паризький суд запланував провести довготривале дослідження наслідків Чорнобильської катастрофи, яка спричинила проблеми зі здоров'ям у Франції.

Paris court drops investigation on Chernobyl fallout = [Паризький суд досліджує наслідки Чорнобильської катастрофи] // The Straits Times. – Сінгапур, 07.09.2011.

Французька юстиція зупинила процес у справі радіоактивного забруднення після Чорнобильської катастрофи. Відповідне рішення цього тижня ухвалив апеляційний суд у Парижі. Представники позивачів обурені.

Tchernobyl : De l'explosion au non-lieu général = [Чорнобиль: справа про вибух закрита] // France Soir. – Paris, 07.09.2011.

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Росія планує створити систему протиракетної оборони (ПРО) морського базування, заявив у четвер заступник директора департаменту інформації і друку МЗС РФ Володимир Козин у ході відеоконференції «Євроатлантична система протиракетної оборони: погляд з боку Росії і України».

МИД: Россия может создать систему ПРО морского базирования // Ведомости. – М., 22.09.2011.

Держсекретар США Хілларі Клінтон та міністр закордонних справ Румунії Теодор Баконскі підписали у вівторок угоду про розміщення на румунській території елементів системи ПРО США. Якщо ракети «Саджил» будуть базуватися в Ісфahanі, де вже сьогодні стоять на чергуванні «Шахаби», то в разі запуску в бік Європи збиті вони будуть над територією заходу і півдня України і Молдови. У можливій зоні ураження виявляються Одеса, Вінниця, Кишинів, зовсім поруч від неї знаходиться Львів.

Зубков, Кирилл. Почему Россия не возмущена размещением ПРО в Румынии / К. Зубков // Известия. – М., 14.09.2011.

---

12 вересня в Криму Збройні сили України почали командно-штабні навчання «Адекватне реагування – 2011». Головною метою навчань є дослідження перспективної моделі Збройних сил України та проведення порівняльного аналізу з органами військового управління збройних сил передових країн світу, повідомляє прес-служба Міністерства оборони України.

В Криму стартовали командно-штабні учения «Адекватное реагирование – 2011» // Жэньминь жибао. – Пекин, 13.09.2011;

Украина возьмется за оружие на следующей неделе // РОСБАЛТ. – С.Пб., 09.09.2011.

З 16 по 22 вересня на території Росії проходять спільні оперативно-тактичні навчання з бойовою стрільбою «Щит Союзу-2011». Вперше за пострадянський період у російсько-білоруських навчаннях візьме участь аеромобільна рота Сухопутних військ України. Хоча начальник Генерального штабу Збройних сил Росії, перший заступник міністра оборони генерал армії Микола Макаров не бачить тут нічого незвичайного. «З нашими українськими партнерами, – заявив він, – ми щорічно проводимо військово-морські навчання «Фарватер миру». Думаю, настав час виходити на новий рівень співпраці».

Литовкин, Виктор. ОДКБ настраивают против цветных революций : Организация Договора о коллективной безопасности готовится внести существенные изменения в свои уставные документы / В. Литовкин // Независимая газета. – М., 09.09.2011.

БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ ТА ЗЛОЧИННІСТЮ

У 2010 р. Туреччина видала казахстанським силовикам колишнього заступника голови Комітету по боротьбі з наркобізнесом МВС Аскара Ісагалієва, а Іспанія екстрадувала громадянина Мамбетова, обвинуваченого в убивстві. Крім того, Швеція видала Казахстану Авазбека Ірісметова, якого розшукували за скоєння розбійного нападу. А Україна відіслала Михайла Загала, якого також підозрюють у вбивстві.

Матхаликова, Гульмира. *Я давно интересуюсь: вы не засланные к нам?* / Г. Матхаликова // *Экспресс К.* – Астана, 15.09.2011. – № 178.

За перші шість місяців цього року Міністерство національної безпеки Азербайджану вилучило з незаконного обігу понад 565 кг наркотичних засобів. У результаті спільних оперативних заходів, здійснених МНБ, Службою контролю над обігом наркотиків Російської Федерації і спецслужбами Туреччини і України, була викрита злочинна банда, яка тривалий час здійснювала велику контрабанду наркотиків за маршрутом Іран–Туреччина–Україна.

Оруджев Р. *Временное послабление?* / Р. Оруджев // *Зеркало.* – Баку, 03.09.2011.

Колишній начальник Департаменту розвідки та зовнішнього спостереження МВС України Олексій Пукач у суді в справі вбивства Георгія Гонгадзе заявив, що він діяв за вказівкою Леоніда Кучми, колишнього Президента України.

Osborn, Andrew. *Former policeman «carried out Georgiy Gongadze murder on behalf of Leonid Kuchma» = [Колишній міліціонер заявляє, що Гонгадзе вбили за дорученням Леоніда Кучми]* / A. Osborn // *The Telegraph.* – London, 01.09.2011.

РОБОТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

Китай і Україна готові активізувати співробітництво і обмін між своїми правоохоронними відомствами, зокрема, у боротьбі з тероризмом, наркотрафіком, нелегальною імміграцією і транскордонною організованою злочинністю.

Китай и Украина *готовы активизировать сотрудничество между правоохрнительными ведомствами* // *Жэньминь жибао.* – Пекин, 25.09.2011.

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

13 вересня в МВЦ «Moldexpo» (Кишинів, Молдова) відбулося відкриття 17-ої Міжнародної спеціалізованої виставки медичного облад-

---

нання, медикаментів та стоматології «MoldMedizin&MoldDent–2011». Виставковий форум пропонував увазі фахівців і відвідувачів широкий і різноманітний асортимент обладнання, технологій і послуг від виробників і дистриб'юторів з Білорусі, Молдови, Польщі, Румунії, Росії, України й Туреччині.

Шимановская, Марина. *Служба здоров'я в інтер'єре на форумі «MoldMedizin&MoldDent – 2011» / М. Шимановская // Кишиневский обозреватель. – Кишинев, 15.09.2011. – № 33.*

Громадяни Молдови позбавлені доступу до достовірної інформації про медикаменти: швидше зустрінеш інструкцію чеською мовою, ніж російською. У сусідній Україні Державний фармакологічний центр, що діє при МОЗ України, досить оперативно відреагував на скарги на незрозумілість інструкцій українською мовою. Виробникам лікарських засобів рекомендовано вкладати в упаковку інформацію про застосування препарату не тільки українською, а й російською мовою.

Рихтер, Алексей. *В Молдове дискриминируют покупателей лекарств / А. Рихтер // Кишиневский обозреватель. – Кишинев, 08.09.2011. – № 32.*

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

Цікаву ідею вигадали луганські чиновники на сході України. Вони хочуть допомогти бажаючим отримати власне помешкання. «Давайте брати приклад з белгородської схеми у сусідній Росії, де кредит на придбання нерухомості можна сплатити овочами, вирощеними на власних городах», – сказала Світлана Дроботенко з адміністрації міста Луганська.

Serwetnyk, Tatiana. *Chcesz kupić mieszkanie? Uprawiaj warzywa = [Хочете купити квартиру? Вирощуйте овочі] / T. Serwetnyk // Rzeczpospolita. – Warsaw, 23.09.2011.*

ІСТОРІЯ

70 років минуло з тих пір, як восени 1941 р. у Бабиному Яру на околиці окупованого Києва почалися масові розстріли мирного насе-

---

лення. У зв'язку зі скорботною датою Президент країни звернувся до свого народу: «Бабин Яр був однією з найстрашніших трагедій минулого століття. Важко збагнути, що сталося, важко знайти слова, щоб висловити всю глибину нашого співчуття і скорботи».

Владыкина, Татьяна. *На Украине поминают жертв Бабьего Яра / Т. Владыкина // Российская газета. – М., 30.09.2011.*

Масові розстріли, в основному з автоматичної зброї, на околиці української столиці Києва стали одним з найбільших масових убивств Голокосту. Загалом було вбито 33 771 єврейських чоловіків, жінок і дітей. Лише близько 30 людей, як відомо, пережили страту в Бабиному Яру, яка відбулася 29–30 вересня 1941 р.

Auyezov, Olzhas. *Ukraine Holocaust massacre presaged modern genocide = [Український Голокост передвіщував сучасний геноцид] / О. Auyezov // The West Australian. – Perth, 29.09.2011.*

11 вересня виповнюється 40 років з моменту, коли закінчився земний шлях Микити Сергійовича Хрущова, людини, яка стала однією з найпомітніших і суперечливих фігур в історії СРСР. Дослідники правління Хрущова довели, що в 1950-ті рр. він віддав Крим Україні в якості відступних за кровавий терор, розв'язаний ним проти українського народу за часів, коли він був першим секретарем партії УРСР.

Атаманенко, Игорь Григорьевич, писатель. *Импровизировать Хрущев любил самозабвенно : Его называют «отцом» оттепели и победителем собственной армии / И. Г. Атаманенко // Независимая газета. – М., 09.09.2011.*

Відкриття в Берліні офіційного дипломатичного представництва дозволило Іноземному відділу ГПУ (зовнішньої розвідки) створити там уже в 1922 р. «легальну» резидентуру. Берлінська резидентура перетворилася в опорний пункт закордонної розвідки ГПУ в Європі. Одним з перших у берлінську резидентуру в якості оперативного працівника прибув професійний революціонер Володимир Володимирович Бустрем. Народився майбутній приватний детектив в Україні у 1878 р. в сім'ї німецького колоніста і носив німецьке прізвище Шмідт.

Антонов, Владимир Сергеевич, ведущий эксперт Зала истории внешней разведки, ветеран военной службы, полковник в отставке. *Владимир Бустрем – революционер,*

каторжанин, резидент : Вклад берлинской резидентуры в становление советской внешней разведки / В. С. Антонов // Независимая газета. – М., 09.09.2011.

23 прізвища поляків – жертв катинської трагедії – вказано на меморіальній дошці, яка буде встановлена 3 вересня у Злочові в Україні.

Łosińska, Ewa. *Polska tablica katyńska w Złoczowie* = [Польська катинська меморіальна дошка в Злочові] / *E. Łosińska // Rzeczpospolita. – Warsaw, 01.09.2011.*

КУЛЬТУРА ТА НАУКА

28 вересня в Посольстві України в КНР відбулася презентація нової книги української поетеси Людмили Скирди «Мелодія чотирьох сезонів». Поетична збірка вийшла у світ двома мовами – українською та китайською.

В Пекине прошла презентация второго сборника стихов украинской поэтессы Людмилы Скирды на китайском языке // Жэньминь жибао. – Пекин, 29.09.2011.

Святослав Вакарчук та краща рок-група України «Океан Ельзи» виступили разом з симфонічним оркестром МВС Росії під керівництвом Фелікса Арановського у Державному Кремлівському палаці.

Барабанов, Борис. *Украинцы пришли ко дворцу / Б. Барабанов // Коммерсантъ. – М., 29.09.2011. – № 182; Марголис, Михаил.* *Голос Майдана прозвучал в Кремле / М. Марголис // Известия. – М., 28.09.2011.*

Культурно-музейний комплекс «Мистецький Арсенал» відкриється в кінці 2014 р. виставкою Казимира Малевича. Про це розповіла генеральний директор «Мистецького Арсеналу» Наталія Заболотна.

Kishkovsky, Sophia. *In a Former Arsenal, a Museum for Ukrainian Art and Culture* = [У колишньому арсеналі тепер буде розташований музей української культури і мистецтва] / *S. Kishkovsky // International Herald Tribune. – New York, 28.09.2011.*

Залишаючись вірним своїм традиціям, Бакинський слов'янський університет робить черговий крок у галузі вивчення та пропаганди азербайджанознавства. Згідно з підписаною угодою між Полтавським університетом економіки і торгівлі (Україна) і БСУ 8 вересня 2011 р. у Полтавському університеті економіки і торгівлі відбулося урочисте відкриття Центру азербайджанської мови та культури.

Ягубова В. *«Цель открытия центра в Полтаве – это сближение молодежи Азербайджана и нашего надежного и стратегического партнера – Украины...»*, говорит директор Центра азербайджановедения Полтавского университета экономики и торговли Яшар Алхасов / В. Ягубова // *Зеркало*. – Баку, 24.09.2011.

У Москві проходить ярмарок «Арт-Москва». Цього року присутність українців на «Арт-Москві» особливо відчутна. І не тому, що з 40 учасників ярмарки – чотири галереї з Києва, і вперше має своє представництво український журнал про сучасне мистецтво «Art Ukraine». Але скоріше тому, що всі їхні стенди яскраві й помітні – українське мистецтво останнім часом набирає силу, а Київ стає ареною привабливих подій в арт-світі.

Виноградова, Юлія. *Поровну или по-братски : В ЦДХ проходит 15-я Арт-Москва / Ю. Виноградова // Независимая газета*. – М., 23.09.2011.

23 вересня Ризький цирк відкриває сто двадцять третій сезон. На ризькому манежі зберуться артисти цирку з Латвії, Росії, України, Італії, Німеччини, Франції, США.

Донич, Оксана. *Раз, два, три! Цирку – 123 / О. Донич // Час*. – Рига, 23.09.2011.

Перший Міжнародний фестиваль української народної творчості, присвячений 20-річчю незалежності Республіки Казахстан, пройшов під егідою Асамблеї народу Казахстану та Посольства України в РК у рамках місячника «Руханіят» («Духовність»). Організатором виступило республіканське ОЮЛ «Рада українців Казахстану».

Смайил, Мейірім. *В сердце – Казахстан и Украина / М. Смайил // Казахстанская правда*. – Астана, 22.09.2011. – № 305.

XIX Міжнародний фестиваль зірок опери та балету «Запрошує Марія Бієшу» завершився. На думку одного з найбільш частих закордонних учасників фестивалю диригента Олексія Баклана (художнього керівника Національної опери України ім. Шевченка), молдавський фестиваль демонструє втісну стабільність. «Такого фестивалю немає в Україні, і ми вам у хорошому сенсі заздимо», – зізнається Олексій Баклан.

Ляхова, Ирина. *Александр Самоилэ: «Театр умирает» / И. Ляхова // Кишиневский обозреватель. – Кишинев, 22.09.2011. – № 34.*

У Ялті завершився IV Міжнародний фестиваль театрального мистецтва «Театр. Чехов. Ялта», який проходив з 11 по 18 вересня. Нагородами фестивалю відзначені театри з Азербайджану, України, Франції, Ізраїлю, Іспанії, Казахстану, Росії, Естонії.

Азербайджанский театр стал лауреатом международного фестиваля // Зеркало. – Баку, 20.09.2011.

«Мені зателефонував колишній Президент України Віктор Ющенко, запросив на співбесіду і сказав, що екранізація мого роману є одним з великих проєктів, які будуть розгорнуті у найближчому майбутньому, – сказав Василь Шкляр, автор книги «Чорний ворон». – Він пообіцяв зв'язатися з цього питання з Мелом Гібсоном». Історичний роман оповідає про боротьбу українців з більшовиками в 20-і роки минулого століття, а у відомому фільмі «Хоробре серце» Гібсон боровся за незалежність Шотландії, тому йому близька ця тематика.

Serwetnyk, Tatiana. *Czy Mel Gibson poprawi notowania nacjonalistów = [Чи полінує Мел Гібсон котирування націоналістів] / T. Serwetnyk // Rzeczpospolita. – Warsaw, 20.09.2011.*

10–20 листопада в Санкт-Петербурзі пройде II Міжнародний фестиваль камерних театрів та спектаклів малих форм «Арт-Окраїна». У фестивалі візьмуть участь Азербайджан, Польща, Україна, Білорусь, Німеччина, Швеція та інші країни.

Алиева С. *«Контрабасом» на «Арт-Окраїну»: Азербайджанський ТЮЗ поедет покорять Санкт-Петербург / С. Алиева // Зеркало. – Баку, 20.09.2011.*

Асоціація вузів-партнерів Росії і України була створена на зустрічі представників вищої освіти та університетської науки двох країн, що відбулася у п'ятницю в Російському державному гуманітарному університеті (РДГУ) в Москві.

Создана Ассоциация вузов-партнеров России и Украины // Российская газета. – М., 16.09.2011.

З 3 по 11 вересня в Одесі проходив VI Міжнародний театральний фестиваль «Зустрічі в Одесі». Фестивальна програма запропонувала до перегляду 7 спектаклів театрів з Росії та України. Особливо гаряче обговорення викликав спектакль господарів фестивалю – Одеського академічного російського драматичного театру, який представив на фестивалі цікаву постановку «Чайки» А. П. Чехова.

Ляхова, Ирина. Незабываемые «Встречи в Одессе» / И. Ляхова // Кишиневский обозреватель. – Кишинев, 15.09.2011. – № 33.

Переможницею конкурсу краси «Міс Всесвіт–2011», який 12 вересня завершився у бразильському місті Сан-Паулу, стала представниця Анголи Лейла Лопес. Першою віце-міс стала українка Олеся Стефанко, другою віце-міс – Прісціла Мачадо з Бразилії.

Титул «Мисс Вселенная» получила девушка из Анголы // The Belarus Today. Белоруссия сегодня. – Минск, 15.09.2011;

«Мисс Вселенной 2011» стала красавица из Анголы // Известия. – М., 13.09.2011;

Лаптева, Елена. Мисс Вселенная – 2011 Лейла Лопес: Женщиной быть круче, чем мужчиной! / Е. Лаптева // Комсомольская правда. – М., 13.09.2011.

Вперше в новітній історії відбулися «Літні школи археологів, реставраторів, організація молодіжних археологічних та реставраційних загонів», які об'єднали молодих археологів та реставраторів усіх країн Співдружності, Балтії та Грузії. Безпосередніми учасниками проекту, які організували археологічні та реставраційні заgonи, стали Азербайджан, Вірменія, Казахстан, Росія, Україна, Киргизстан, Молдова, Таджикистан.

Впервые в Содружестве Независимых Государств состоялся проект, в котором приняли участие молодые

археологи и реставраторы стран постсоветского пространства // Зеркало. – Баку, 14.09.2011.

Виставка з незвичною назвою «Інсектоїди і рептилоїди: пошук гармонії» відкрилася в київському Музеї образотворчих мистецтв. Художники різних національностей, які живуть і працюють в Україні, представили близько двох десятків робіт.

Ходыкина, Анастасия. *Батька Махно удивил / А. Ходыкина // Вечерний Бишкек. – Бишкек, 14.09.2011.*

На початку вересня у Ризі був представлений черговий, чотирнадцятий, альманах поезії «Резекне–2011»: невелика книжка, в якій, проте, вмістилися вірші двадцяти п'яти латвійських і латгальських поетів, стільки ж авторів, які пишуть російською, і твори десятка гостей із зарубіжжя. Чудові, повні філософської глибини вірші про значення поезії в нашому житті прочитала українська гостя і співавтор збірника Ірина Колтакова.

Матюшенок, Виктор. *Доброе слово о маленькой родине / В. Матюшенок // Час. – Рига, 14.09.2011.*

У Ташкенті відбулася Міжнародна науково-практична конференція «Адміністративне законодавство та процес: сучасний стан та завдання подальшої демократизації». У конференції взяли участь закордонні експерти з Німеччини, України, Франції, Швеції, Естонії та низки інших країн. Зокрема, участь взяв суддя Вищого адміністративного суду України Михайло Смокович.

Иванова А. *Важный шаг в дальнейшей демократизации страны и общества / А. Иванова // Правда Востока. – Ташкент, 13.09.2011.*

В Узбекистані з 26 по 30 вересня проходить традиційний Тиждень інформаційно-комунікаційних технологій – «InfoCom–2011». У рамках Тижня одночасно в Ташкенті, Бухарі і Фергані пройде щорічна національна виставка інформаційних технологій «ICTExpo–2011». Поряд з вітчизняними компаніями у виставці візьмуть участь представники Китаю, Австрії, Німеччини, Росії, України, Південної Кореї, Угорщини та ін.

Николаев В. *Неделя ИКТ: Стратегия и развитие / В. Николаев // Правда Востока. – Ташкент, 13.09.2011.*

Керівник Управління з гуманітарних та суспільно-політичних питань Адміністрації Президента України, радник Президента Ганна Герман запропонувала ввести вибірковий мораторій на закриття шкіл.

На Україні предложили ввести мораторий на закрытие школ // Российская газета. – М., 13.09.2011.

Про те, що їх творчість будуть обожнювати не тільки в Україні, але й в Росії, музиканти гурту «Океан Ельзи» навряд чи мріяли. А це сталося, і гурт буде виступати з концертом на головній сцені Росії.

«Океан Эльзи» выступит на главной сцене России // Комсомольская правда. – М., 12.09.2011.

Сьогодні в Ризі відкривається Міжнародна конференція «Вища освіта – майбутнє Латвії. Мовний прагматизм, економічна ефективність, міжнародне співробітництво». Серед іноземних гостей конференції: Євген Миколайович Сулима, перший заступник міністра науки, освіти, молоді та спорту України; Ростислав Володимирович Іщенко, директор Центру системного аналізу та прогнозування (Україна), радник міністра освіти, науки, молоді та спорту України; Олег Володимирович Бондаренко, директор Російсько-українського інформаційного центру.

Васильев, Александр, директор «Балтийского форума». О языковом прагматизме / А. Васильев // Час. – Рига, 12.09.2011.

В останніх числах серпня в Харкові за підтримки Гете-Інституту пройшов 1-й Міжнародний фестиваль екологічної урбаністики «Акумулятор». Його ініціатор і фронтмен Сергій Жадан побудував дійство, як завжди, на актуальній літературі, контемпорарі-арт та рок-музиці.

Дайс, Эка. Литература: между «эко» и «футуро» : «Проблемные» фестивали пошли каскадом / Э. Дайс // Независимая газета. – М., 08.09.2011.

3 вересня один зі скверів литовської столиці прикрасив пам'ятник видатному українському поету, письменнику і художнику Тарасу Шевченку. «Символічне повернення» Шевченка у Вільнюс підкреслює ще більш тісні зв'язки між Литвою та Україною. У церемонії відкриття пам'ятника взяли участь спікер Сейму Ірена Дягутене, голова

Верховної Ради України Володимир Литвин, посол Литви в Україні
Пятрас Вайтекунас, посол України в Литві Валерій Жовтенко, мер
Вільнюса Артурас Зуокас.

Третьяков, Валерий, главный редактор «Литовского курьера». *Возвращение поэта / В. Третьяков // Литовский курьер. – Вильнюс, 08.09.2011. – № 36.*

4 вересня в Одесі відбулося урочисте відкриття пам'ятника радянському письменнику і журналісту Ісааку Еммануїловичу Бабелю.

Иванова, Екатерина. *Бабель вернулся домой в Одессу / Е. Иванова // Комсомольская правда. – М., 08.09.2011.*

6 вересня у концертному залі «Ювілейний» відкрився Перший Міжнародний музичний фестиваль «Crimea Music Fest». «Хрещеними мамами» його стали легенди радянської естради Алла Пугачова і Софія Ротару. Для здійснення масштабного проекту приїхали професіонали сценічних ефектів з України, Росії, Німеччини, Великобританії, Норвегії та Латвії.

Решетов, Владимир. *Ялта: Пугачева и Ротару «родили» «Crimea Music Fest» / В. Решетов // Час. – Рига, 08.09.2011;*

В Украине стартует международный песенный конкурс «Crimea Music Fest» // Жэньминь жибао. – Пекин, 07.09.2011;

Шестернева, Светлана. *Казахстанский квартет намерен покорить «Crimea Music Fest» / С. Шестернева // Панорама. – Алматы, 02.09.2011.*

Синагога Золота Роза є найвідомішою єврейською церквою у Львові. Вона була побудована в кінці шістнадцятого століття і сотні років слугувала євреям. Збереглася за часів австрійців, більшовиків і навіть німців, які в 1941 р. її частково спалили, але більша частина цегляної будівлі вціліла. Тільки тепер храму загрожує небезпека. Як повідомляє ізраїльська преса, львівська міська влада прийняла рішення зруйнувати те, що залишилося від синагоги. На її місці повинен стояти готель для вболівальників Євро-2012. Рішення про знищення Золотої Рози було прийняте, хоча храм включений до списку світової культурної спадщини ЮНЕСКО. Місце, де стоїть храм, вже оточене парканом, там працюють бульдозери.

Zychowicz, Piotr. *Lwów: buldożery niszczą synagogę = [Львів: бульдозери знищують синагогу]* / P. Zychowicz // *Rzeczpospolita.* – Warsaw, 08.09.2011.

9 вересня в Кишиневі відкривається ХІХ Міжнародний фестиваль зірок опери та балету «Запрошує Марія Біешу». Цього року участь у ньому візьмуть оперні та балетні виконавці з 10 країн світу – Росії, Румунії, України, Італії, Сербії, Словенії, Болгарії, Австрії, США та Туреччини. Уже вдруге бере участь у музичному форумі солістка Національного театру опери та балету імені Шевченка, народна артистка України Тетяна Анісімова. Вона виконає головну партію в опері «Турандот» Дж. Пуччіні. Художній керівник Національної опери України імені Шевченка, відзначений у цьому році званням народного артиста України, Олексій Баклан на фестивалі диригуватиме обома балетними спектаклями, включеними в програму – балетами «Дон Кіхот» Л. Мінкуса та «Чіполіно» К. Хачатуряна.

Ляхова, Ирина. *И снова «Приглашает Мария Биешу»* / И. Ляхова // *Кишиневский обозреватель.* – Кишинев, 08.09.2011. – № 32.

З 15 по 19 вересня в Одесі пройде Всеукраїнський фестиваль російської поезії і культури «Пушкінська осінь в Одесі» (за підтримки Фонду Єльцина і під керівництвом Олега Борушка). У рамках фестивалю 15 вересня відбудеться відкриття меморіального знака Льву Сергійовичу Пушкіну (1805–1852), молодшому брату О.С. Пушкіна, на будівлі «Пасажу» по вул. Дерибасівській, 33. Він тривалий час проживав в Одесі, і його апартаменти в ті часи вважалися найбільш вагомим «культурним осередком» Одеси, який відвідували багато визначних особистостей, зокрема, Гоголь.

У них : *В Одессе пройдет всеукраинский фестиваль русской поэзии и культуры «Пушкинская осень в Одессе»* // *Независимая газета.* – М., 08.09.2011.

Восени «перелітні» діячі мистецтв летять з півночі на південь. А саме – в Одесу на Перший Міжнародний фестиваль культури та мистецтв «Зустрічі друзів», що проходить за підтримки Міждержавного фонду гуманітарного співробітництва держав-учасниць СНД.

Альперина, Сусанна. *Угол Ришельевской / С. Альперина* // *Российская газета.* – М., 06.09.2011.

9–24 серпня в Феодосії проходив XI Всеукраїнський фестиваль книги, приурочений до 20-ї річниці незалежності України.

Книгу об Айвазовском отметили в его родной Феодосии // Новое время. – Ереван, 06.09.2011.

Посольство України просить владу Республіки Молдова зробити все можливе для того, щоб не допустити закриття гімназії в селі Ферапонтьєвка. Гімназія є єдиним навчальним закладом на півдні Республіки Молдова, де ведеться викладання української мови.

Посольство Украины вступилось за школу в Гагаузии // Молдавские ведомости. – Кишинев, 01.09.2011.

Виповнилося 80 років Едуарду Митницькому, відомому українському режисерові, керівникові Київського театру драми і комедії на лівому березі Дніпра. Одному з тих, хто залишається справжнім місіонером російської культури в Україні.

Вергелис, Олег. Левая, правая где сторона / О. Вергелис // Независимая газета. – М., 01.09.2011.

РЕЛІГІЯ

Новий рік в Умані. Паломники-хасиди приїхали на могилу свого духовного лідера Нахмана святкувати Рош га-шану. Цього року в Україну прибули євреї з двадцяти чотирьох країн світу. Їх більше, ніж минулого року – 26 тисяч.

Goodman, J. David. A Lot of Music, and a Little Protest, as Hasidic Jews Come to Ukrainian Town = [Багато музики та маленький протест – хасиди приїхали до українського міста] / J. D. Goodman // International Herald Tribune. – New York, 29.09.2011.

Традиційне вереснєве паломництво євреїв-хасидів до Черкаської області в цьому році стало причиною низки скандалів. Радикально налаштовані місцеві жителі вимагають від влади передати Ізраїлю прах праведника Цадика Нахмана, поклонитися якому до міста Умань приїжджають хасиди.

Serwetnyk, Tatiana. *Humań bez chasydów? = [Умань без хасидів?]* / T. Serwetnyk // *Rzeczpospolita*. – Warsaw, 26.09.2011.

Ивженко, Татьяна. *В Умани готовят отпор хасидам : Радикально настроенные местные жители требуют от власти передать Израилю прах праведника Цадика Нахмана* / Т. Ивженко // *Независимая газета*. – М., 22.09.2011.

Сьогодні в Києві починаються святкування, присвячені 1000-річчю від дня заснування першого кафедрального собору київських митрополитів – Собору Святої Софії.

В Киеве празднуют 1000-летие Софийского собора // *Российская газета*. – М., 21.09.2011.

15 вересня Патріарх Кирило, який напередодні вперше приїхав до українського Луганська, провів богослужіння під відкритим небом – на Театральній площі. На Донбасі він уже бував, проте жителі Луганська та області молилися разом з предстоятелем вперше в історії російської церкви.

Сопова, Александра. *Патриарх Кирилл на Украине: расколы никогда не побеждают* / А. Сопова // *Известия*. – М., 15.09.2011.

ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

XIII Світовий конгрес російської преси (ВАРПО) пройшов минулого тижня в Україні. Його відкриття відбулося в Києві, а завершився форум в Одесі. У церемонії відкриття взяв участь Президент України Віктор Янукович.

Русский язык становится модным // *Кишиневский обозреватель*. – Кишинев, 23.09.2011. – № 24.

21 вересня розпочав мовлення цілодобовий канал «Jewish News One» (JN1). Церемонія відкриття пройшла в Брюсселі. Студії телеканалу розташовані в Брюсселі, Тель-Авіві, Нью-Йорку та Києві. Власниками телеканалу є українські бізнесмени Ігор Коломойський та Вадим Рабінович.

Начал вещание канал «Jewish News One» – еврейский аналог «Al Jazeera» // Независимая газета. – М., 22.09.2011.

ЄВРО-2012

НАТО підготує рекомендації для України щодо організації безпеки під час проведення Чемпіонату Європи з футболу 2012 року.

НАТО підготує рекомендації для України касательно організації безпеки во время проведення Чемпионата Европы по футболу 2012 года // Жэньминь жибао. – Пекин, 29.09.2011;

НАТО поможет Украине безопасно провести Евро-2012 – замгенсека Альянса // Жэньминь жибао. – Пекин, 09.09.2011.

Мішель Платіні за два дні встиг відвідати всі чотири міста, які влітку наступного року приймуть матчі чемпіонату Європи з футболу. Платіні: «Я можу сказати одне – браво всім відповідальним за підготовку України до Євро-2012».

Ильин, Иван. Платини воскликнул: «Браво!» // И. Ильин // Российская газета. – М., 28.09.2011.

Президент УЄФА Мішель Платіні задоволений підготовкою України до Євро-2012. Про це він заявив під час спілкування зі ЗМІ після огляду НСК «Олімпійський». «Очевидний прогрес усієї інфраструктури. Ми вже не маємо великих проблем. Єдине, що залишилося – ввести всі ці інфраструктури у дію. На наступному засіданні виконкому УЄФА я скажу всім, що Україна готова, і ми зможемо провести прекрасне Євро в цій країні. Я задоволений всім, що побачив», – зазначив Платіні.

Украина получила высокую оценку от Мишеля Платини // КоммерсантЪ. – М., 28.09.2011. – № 181.

Ukraine almost ready for Euro 2012: UEFA President Platini = [Україна майже готова до Євро-2012, заявив Президент УЄФА Платіні] // The Hindu. – Chennai, 27.09.2011.

Platini alaba el avance de las obras en Ucrania para la Eurocopa 2012 = [Платіні задоволений ходом робіт Укра-

---

їни у підготовці до Євро-2012] // *El Universal*. – Caracas, 26.09.2011;

Platini satisfecho por avance en la organización de la Euro2012 = [Платіні задоволений підготовкою до Євро-2012] // *El Universal*. – Caracas, 22.09.2011.

Під час візиту до Львова президент УЄФА Мішель Платіні заявив, що виявив ще низку дрібних проблем у підготовці України до Євро-2012, яка разом з Польщею буде приймати Європейський чемпіонат з футболу.

En Ukraine, Platini voit encore des «problèmes» à neuf mois de l' Euro-2012 = [Як і раніше, Платіні все ще вбачає проблеми у підготовці до Євро-2012, яке стартує через 9 місяців] // *Le Parisien*. – Paris, 26.09.2011.

Ukraine Facilities Still Problematic = [Україна все ще має проблеми у підготовці до Євро-2012] // *Iran Daily*. – Teheran, 26.09.2011.

Як заявляє керівництво УЄФА, вони потурбувалися про міри безпеки на восьми нових і реконструйованих стадіонах, на яких у 2012 р. буде проведено чемпіонат Європи з футболу в Польщі та Україні.

Willemsen, Eric. UEFA concerned about safety in Euro 2012 stadiums = [УЄФА потурбувалася про безпеку на стадіонах під час Євро-2012] / *E. Willemsen* // *Arab News*. – Jeddah, 08.09.2011.

СПОРТ

Президент Олімпійського комітету Росії Олександр Жуков і президент Національного олімпійського комітету України Сергій Бубка підписали Меморандум про співробітництво. Він передбачає спільну діяльність в організації двосторонніх змагань, сприяння в галузі підготовки спортсменів, тренерів та інших фахівців у галузі спорту. Особливо це актуально у зв'язку з наближенням чергових зимових Олімпійських ігор у Сочі.

Россия поддержит заявку Украины на проведение зимней Олимпиады-2022 // *Российская газета*. – М., 19.09.2011.

Радянський Союз домінував у шахах протягом багатьох років тому, що мав безліч талантів на величезній території. Але після того, як радянська система впала два десятиліття тому, багато хто з тих гравців почав грати за незалежні країни, які повстали з попелу – країни, які швидко зайняли свої власні місця серед еліти шахістів. У поточному рейтингу Всесвітньої шахової федерації, заснованої на індивідуальних рейтингах гравців, Росія – на 1 місці, а три інших колишніх радянських республіки входять до топ-10: Україна – на 2, Вірменія – на 6 і Азербайджан – на 10. Росія і Україна часто боролися за перше місце в міжнародних змаганнях. Але Україні було завдано удару в 2009 році, коли її кращий гравець Сергій Карякін переїхав до Росії.

McClain, Dylan Loeb. *Soviet Union's Fall Gave Birth to a Host of New Rivalries* = [Познад Радянського Союзу призвів до великої кількості нових суперницьтв] / D. L. McClain // *International Herald Tribune*. – New York, 17.09.2011.

Капітан збірної Азербайджану про виступ шахістів на Кубку світу: «Ніхто не очікував поразки Шахріяра Мамедьярова від 17-річного українця Ярослава Жеребуха, який навіть не є кандидатом в збірну України».

Владимир Тукмаков: *«Подобное не должно повториться»* : Капитан сборной Азербайджана о выступлении наших шахматистов на Кубке мира / Р.Фаталиев // *Зеркало*. – Баку, 17.09.2011.

Збірна Молдови стала переможцем II Міжнародного турніру з міні водного поло на Кубок Євгена Лебедева («Lebedev Cup») серед національних збірних команд країн СНД і Європи. Більш докладно про цей успіх та змагання загалом розповідає головний тренер молдавської команди, заслужений тренер Молдови Михайло Нагорний: «Гостинна Алушта вже другий рік поспіль приймає у себе турнір з міні водного поло, який отримав назву «Lebedev Cup». Організаторами даного змагання виступили профільна федерація Росії і адміністрація Криму.»

Блеск крымского золота // *Молдавские ведомости*. – Кишинев, 16.09.2011.

Український боксер-важковаговик Віталій Кличко в сьомий раз захистив титул чемпіона світу за версією WBC, здобувши перемогу над поляком Томашем Адамеком. Як повідомляє РІА «Новости»,

---

Кличко, який мав значну перевагу впродовж усього бою, здобув перемогу технічним нокаутом у 10-му раунді.

Жиганов, Сергей. *Избиение младенца / С. Жиганов // Час. – Рига, 13.09.2011;*

Кличко нокаутировал Адамека // РОСБАЛТ. – С.Пб., 11.09.2011.

«Віталій проведе ще два-три поєдинка і завершить кар'єру боксера», – заявив тренер Віталія Кличка Фріц Здунок в інтерв'ю газети «German Die Welt».

Vitali Klitschko to retire after two or three more fights = [Після двох-трьох поєдинків Віталій Кличко залишить бокс] // Times Live. – Johannesburg, 08.09.2011;

Retirement looming for Vitali Klitschko = [Кличко збирається на пенсію] // Arab News. – Jeddah, 08.09.2011.

Сергій Бубка, син легендарного стрибунка з жердиною, сподівається досягти висот на іншій спортивній арені – у тенісі.

Bubka seeks to make a name for himself = [Бубка хоче зробити своє ім'я самостійно] // The Hindu. – Chennai, 01.09.2011.

ТУРИЗМ

Віце-мер Риги Андріс Америкс і міністр курортів і туризму Автономної Республіки Крим Георгій Псарьов підписали протокол про наміри про співпрацю. Обидві сторони висловили сподівання, що це тільки перший крок до співпраці, і скоро буде зроблений наступний – підготовлено угоду про довгострокову співпрацю. Як з'ясувалося, латвійські туристи частіше за представників інших країн Євросоюзу бувають у Криму, отже, інтерес є, і його потрібно розвивати.

Загоровская, Ксения. *Если бы мы знали друг о друге больше, то чаще бы ездили друг к другу в гости / К. Загоровская // Час. – Рига, 14.09.2011.*

Україна, Туреччина та Єгипет. Саме ці країни в останні роки стали літньою резиденцією білорусів біля моря.

Умпирович, Виктор. Виза для загара / В. Умпирович // Советская Белоруссия. – Минск, 13.09.2011. – № 174.

ДЕРЖАВНІ СВЯТА

9 вересня Посольство України в Пекіні провело офіційний прийом на честь 20-річчя незалежності України. На ньому були присутні помічник глави МЗС КНР Чен Гопін, голова Китайського народного товариства дружби із закордоном Чень Хаосу, глави зарубіжних дипмісій і міжнародних організацій, акредитованих в КНР, видатні громадсько-політичні діячі та представники ділових кіл.

В Пекине прошел прием по случаю 20-й годовщины независимости Украины // Жэньминь жибао. – Пекин, 12.09.2011.

ІМІДЖ КРАЇНИ

«Нещодавно я був в Україні і був вражений, наскільки відокремлено живуть влада і населення. Враження, ніби вони існують в паралельних реальностях. Народ часто навіть не в курсі, які нові укази видає Президент, які закони приймає Рада. Пізніше, правда, громадяни обурюються, відчувши чергову зміну податкової системи або правил дорожнього руху на своїх шкурах. Кричать: а чому не врахували нашу думку?!»

Рудь, Роман. Власть – совет@m / Р. Рудь, А. Дементьевский // Советская Белоруссия. – Минск, 24.09.2011. – № 183.

«Побувавши нещодавно в Україні та Росії, можу поділитися особистими враженнями про те, що таке добре і що таке погано. Загальна хвороба в усіх нас – політика. І в Україні, і в Росії після привітань відразу ж переходили на політичні теми,» – Ю.А. Фірзін.

Фирзин Ю. А., гражданин Республики Молдова. Путешествие за три границы или Все познается в сравнении / Ю. А. Фирзин // Независимая Молдова. – Кишинев, 23.09.2011.

Визначаючи нинішній рейтинг кожної з п'ятнадцяти колишніх радянських республік, західні експерти, насамперед, звертають увагу на статистичні показники, що дають уявлення про рівень їх економічного, гуманітарного і соціального розвитку, роблячи при цьому основний акцент на якості життя населення. Восьме місце в рейтингу розвитку пострадянських республік колишнього СРСР, складеному західними експертами-аналітиками, займає Україна (населення 46 млн. чоловік).

Как живут бывшие республики Советского Союза // Независимая Молдова. – Кишинев, 14.09.2011.

НАДЗВИЧАЙНІ ПОДІЇ

Сомалійські пірати намагалися захопити судно «Pacific Express» з громадянами Філіппін і України на борту, проте екіпаж встиг повідомити про напад військовим, заявив у середу офіційний представник МЗС України Олександр Дікусаров. Завдяки діям військових екіпажу вдалося уникнути захоплення судна.

Сомалийские пираты напали на судно с гражданами Филиппин и Украины на борту // Российская газета. – М., 21.09.2011.

У київському аеропорту напередодні ввечері здійснив аварійну посадку літак McDonnell Douglas MD-82 авіакомпанії «Роза вітрів» («Windrose»), що виконував рейс за маршрутом «Київ–Піза (Італія)». За попередніми даними, при зльоті в літака виникли проблеми з паливною системою, у зв'язку з чим він був змушений повернутися в аеропорт вильоту.

В киевском аэропорту самолет совершил аварийную посадку // Российская газета. – М., 17.09.2011.

МЗС України підтверджує інформацію про те, що громадяни України перебувають на захопленому піратами судні «Mattheos I».

МИД Украины подтвердил информацию о захвате украинских граждан пиратами // Российская газета. – М., 15.09.2011.

«У будь-який момент наші рятувальники готові надати допомогу працівникам лісгоспу, – заспокоює прес-секретар Гомельського обласного управління з надзвичайних ситуацій Руслан Габрілев. – На щастя, поки прямої загрози білоруському лісовому фонду немає. Але ситуація ускладнюється тим, що у Рівненській області горять не верховий ліс, а торфовища, підібратися до яких дуже важко – там українське Полісся, трясовини і болота».

Примак, Ирина. *Лесники и работники МЧС не позволяют пожару на украинских торфяниках подступиться к белорусским лесам / И. Примак // Народная газета. – Минск, 02.09.2011.*

ІНФОРМАЦІЯ

Львівська обласна рада вирішила звернутися до Верховної Ради України з вимогою скасувати закон, згідно якого в країні був скасований перехід із зимового на літній час і назад.

Львов решил отказаться от московского времени // День за днем. – Таллинн, 28.09.2011.

Російсько-українська ракета «Зеніт–3SL» з розгінним блоком ДМ-SL та європейським супутником зв'язку «Atlantic Bird 7» стартувала сьогодні за програмою «Морський старт» (Sea Launch) з плавучої платформи в Тихому океані.

Cohete ruso-ucraniano colocó en órbita satélite europeo de comunicaciones = [Російсько-українська ракета вивела на орбіту європейський супутник зв'язку] // El Universal. – Caracas, 25.09.2011.

Рішенням 266 представників Верховної Ради України було відмінено перехід на літній та зимовий час, який у майбутньому залишиться зафіксованим у другому часовому поясі. Новий час, який більше не буде змінюватися, визначено додаванням однієї години до основного часу.

Ukrajina ukinula letnje letnje računanje vremena = [Україна відмінила перехід на літній та зимовий час] // Kurir. – Belgrade, 20.09.2011;

Украина отменяет зимнее время // День за днем. – Таллинн, 20.09.2011;

L'Ukraine abroge l'heure d'hiver = [Україна скасувала перехід на літній та зимовий час] // Le Figaro. – Paris, 20.09.2011.

Митрополит київський і всієї України Володимир отримав травму – перелом шийки стегна.

Митрополит всея Украины сломал ногу // Известия. – М., 19.09.2011.

Депутат Верховної Ради від фракції «НУНС» Віктор Шемчук зареєстрував в українському парламенті законопроект, що передбачає скасування кримінальної відповідальності за секс з 16-річними. Як зазначається в нормативному акті, проект передбачає внесення змін до Кримінального кодексу України.

За секс с 16 лет? // Час. – Рига, 16.09.2011.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Arab News. – Jeddah
(Саудівська Аравія)

Щоденна англомовна газета Саудівської Аравії. Заснована в 1975 р. братами Хавіз. Належить корпорації «Saudi Research&Publishing Co.» (SRPC). Наклад – 51,8 тис. примірників. Головний редактор – Кхалед аль-Маєна, заступник головного редактора – Джон Бредлі.
<http://arabnews.com/>

2. China Daily. –Пекін
(Китай)

Національна англомовна газета Китаю, яка була заснована в 1981 р. і на сьогоднішній день виходить накладом понад 500 тисяч примірників в усьому світі. <http://www.chinadaily.com.cn/>

---

3. Correio da Manhã. –
Lisboa (Португалія).

Одна з основних щоденних газет Португалії, публікується в Лісабоні. Заснована в 1979 р. і на сьогоднішній день є найбільш популярною газетою країни. Мова видання – португальська.
<http://www.cmjornal.xl.pt/>

4. Cyprus Mail. –
Nicosia (Кіпр)

Англомовна газета, яка видається на Кіпрі. Здебільшого її читають іноземці, особливо гості з Великобританії. Виходить щодня, крім понеділка. Найстаріша газета, яка публікується на островах, заснована в 1945 р. Власник – «Cyprus Mail Co Ltd». Статті стосуються національних та міжнародних новин, спорту, культури та соціальних проблем.
<http://www.cyprus-mail.com>

5. Daily Mirror. –
London (Великобританія)

Британський тижневик, заснований у 1903 р. Наклад газети станом на лютий 2010 р. складає 1 234 967 примірників. Два рази за історію свого існування, з 1985 по 1987 рр. та з 1997 по 2002 рр., назва газети змінювалася на «The Mirror», як її часто називають у просторіччі. Видавець – Трінті Міррор, редактор – Річард Велес. Ідеологічно близька до Лейбористської партії. Мова видання – англійська.
<http://www.mirror.co.uk/>

6. Daily Nation. –
Nairobi (Кенія)

Незалежна та найвпливовіша щоденна газета в Кенії і найбільша газета в Східній Африці. Наклад – 205 тис. примірників. Штаб-квартира знаходиться в двох 17-типоверхових вежах-близнюках у бізнес-районі столиці Найробі. Має понад 7500 акціонерів. Мова видання – англійська. <http://www.nation.co.ke>

---

7. Daily News and Analysis. – Mumbai (Індія)

Щоденна індійська газета, яка виходить друком у Мумбаї. Заснована в 2005 р. Цільова аудиторія – молодь. Має суспільно-політичний характер. Підтримує реформістські ідеї. Наклад – 400 тис. примірників. Мова видання – англійська.
<http://www.dnaindia.com>

8. Danas. – Belgrad (Сербія)

Щоденна сербська газета. Заснована в середині 1997 р. Редактор – Веселько Копривица. Містить статті загальнополітичного характеру. Мова видання – сербсько-хорватська.
<http://www.danas.rs/danasrs/naslovna.1.html>

9. DAWN. – Islamabad (Пакистан)

Найбільш поширена англомовна газета Пакистану. Заснована в 1947 р. першим Президентом незалежного Пакистану Куаді-Азамом Мохаммедом Алі Джіннахом. Належить «The DAWN Group of Newspapers». Наклад – 138 тис. примірників, виходить щоденно. Головний редактор – Ахмад Алі Кхан. Представництва газети є в Європі, на Близькому Сході, в Африці та Північній Америці. Статті носять соціально-політичний характер.
<http://www.dawn.com/>

---

10. El Mundo. – Madrid
(Іспанія)

Щоденна газета, одна з найбільш популярних та авторитетних газет Іспанії. Наклад – 330 000 примірників. Перший випуск «El Mundo» побачив світ 23 жовтня 1989 р. Заснована Альфонсо де Саласом, Педро Раміресом (який є видавцем та головним редактором газети), Альбіно Фрага та Хуаном Гонсалесом. Підтримує ліберальну та правоцентристську редакторську політику, критикує Соціалістичну партію Іспанії та регіональних націоналістів і демонструє віддаленість від консервативних принципів. Належить італійській видавничій компанії «RCS MediaGroup» через її іспанську дочірню компанію «Unidad Editorial S.L.» Мова видання – іспанська.
<http://www.elmundo.es>

11. El Universal. –
Caracas (Венесуела)

Найбільша газета Венесуели. Щоденний наклад – 150 000 примірників. Заснована в квітні 1909 р. у Каракасі поетом Андре Мата та його другом Андре Вігасом. Політично підтримує консерваторів. Має бізнесове спрямування. «El Universal» входить до Латиноамериканської асоціації газет, до якої належать 14 найвпливовіших газет Південної Америки. Мова видання – іспанська. <http://www.eluniversal.com>

12. Foreign Policy. –
Washington (США)

Американський англомовний журнал зі штаб-квартирою в столиці США. Наклад – більше 100 тисяч примірників, виходить кожні два місяці (спочатку друкувався один раз у квартал). Щорічно публікує власну версію списку 100 світових мислителів. Головний редактор – Сьюзен Глассер. Видавець – «The Washington Post Company». <http://www.foreignpolicy.com>

13. France Soir. – Paris
(Франція)

Щоденна французька газета, заснована в 1944 р. У 2009 р. власником газети став Олександр Пугачов, син російського підприємця Сергія Пугачова. Головний редактор – Жиль Борне. Наклад – 26 250 примірників. Мова видання – французька. <http://www.francesoir.fr>

---

14. Gazeta Polska. – Warsaw (Польща)

Тижневик, який має суспільно-політичний формат і висвітлює погляди правої частини політичного спектру Польщі. Заснована в 1993 р. Видавець – «Niezależne Wydawnictwo Polskie». Головний редактор – Томаш Сакевич. Мова видання – польська. <http://www.gazetapolska.pl/>

15. Granma. – La Habana (Куба)

Кубинська щоденна газета, офіційний друкований орган Центрального комітету Комуністичної партії Куби. Заснована в жовтні 1965 р. шляхом об'єднання двох газет – «Нору» та «Revolución». Отримала назву на честь яхти «Granma», на якій Фідель Кастро разом зі своїми бійцями висадився на Кубі в грудні 1956 р. Мова видання – іспанська. <http://www.granma.cubaweb.cu/>

16. International Herald Tribune: The New York Times. Global Edition. – New York (США)

Багатотиражна міжнародна газета. Друкується в 35 відділеннях в усьому світі для продажу в більш, ніж 180 країнах. Значна частина матеріалів газети сьогодні належить кореспондентам американської газети «The New York Times» (до 2003 року – також кореспондентам газети «The Washington Post»). Входить до медіа-холдингу «Нью-Йорк таймс». Заснована в Парижі у 1887 р. Мова видання – англійська. <http://global.nytimes.com>

17. Iran Daily. – Teheran (Іран)

Щоденна урядова газета Ірану. Видається Медіа Агенцією Республіки Іран. Статті спрямовані на підтримку політики уряду та Президента Махмуда Ахмадінежада. Мова видання – англійська. <http://www.iran-daily.com>

18. Kurir. – Belgrad (Сербія)

Газета друкується в Белграді. Перший випуск вийшов 6 травня 2003 р. Редактор – Бранислав Белич. Містить статті загально-політичного характеру. Мова видання – сербсько-хорватська. <http://www.kurir-info.rs/impresum/>

---

19. Le Figaro. – Paris
(Франція)

Щоденна французька газета, заснована 15 січня 1826 р. Назву отримала на честь Фігаро – героя п'єс Бомарше. З 1866 р. виходить щоденно. У 2010 р. наклад складав близько 330 тис. примірників. Відображає офіційну точку зору французького уряду і помірковано правих партій. Мова видання – французька. <http://www.lefigaro.fr/>

20. Le Parisien. – Paris
(Франція)

Французька щоденна газета, яка охоплює міжнародні та національні новини, а також новини про життя Парижа і його передмість. Заснована, як «Le Parisien libéré» Емільєном Аморі в 1944 р., а в 1986 р. назва була змінена на поточну. Національне видання виходить під назвою «Le Parisien. Aujourd'hui en France». Користується великим попитом, як національна газета Франції з щоденним накладом 500 000 тис. примірників. Мова видання – французька. <http://www.leparisien.fr/>

21. Los Angeles Times.
– Los Angeles (США).

Одна з найбільш популярних і авторитетних газет США. Першочергову увагу приділяє висвітленню подій міського життя. За накладом посідає четверте місце в США, заснована в 1881 р. У 1922 р. стала першою газетою, яка заснувала власну радіостанцію. З 2007 р. входить до медіаконгломерату «Tribune Company». Станом на 2007 р. отримала 38 Пуліцерівських премій. Мова видання – англійська. <http://www.latimes.com>

22. Mail Guardian.
– Johannesburg
(П і в д е н н о -
Африканська Республіка)

Південно-африканський тижневик. Друкується завдяки «M&G медіа» в Йоханесбурзі. Статті містять суто політичний характер. Головний редактор – Нік Дрейв. Мова видання – англійська. <http://mg.co.za>

---

23. Nine O'clock. – Bucharest (Румунія) – Англомовна румунська газета. Заснована в 1991 р. Статті стосуються політики, бізнесу, спорту та культури. Видавець – Раду Богдан. Редактор – Габріель Богдан. <http://www.nineoclock.ro>

24. O Globo. – Rio de Janeiro (Бразилія) – Бразильська газета, заснована журналістом Iripeu Marinho, власником газети «A Noite». Мала на меті стати звичайною ранковою щоденною газетою, але згодом перетворилася на одну з найвпливовіших газет Бразилії. Загальнонаціональний наклад – понад 270 000 примірників з понеділка по суботу. Наклад недільного випуску – понад 400 000 примірників. Мова видання – португальська. <http://oglobo.globo.com>

25. Oman Daily Observer. – Muscat (Оман) – Найстаріша англомовна газета на території Оману, заснована 15 листопада 1981 р. за рішенням уряду. Наклад – 170 тис. примірників. Член організації «The Oman Establishment for Press, News, Publication and Advertising» (OEPNPA), заснованої декретом султана в 1996 р. Як додаток, виходить в Індії, Пакистані, Бангладеші, на Філіппінах і Шрі-Ланці. Головний редактор – Саїд бін Халфан аль-Харті. <http://www.omanobserver.com>

26. Público. – Madrid (Іспанія) – Іспанська щоденна газета, заснована 26 вересня 2007 р. Належить медіа-холдингу «Mediarго». Заснована, як альтернатива найпопулярнішої лівоцентристської газети «El País» та як перша національна газета, націлена на молодь. Наклад – близько 250 000 примірників. Мова видання – іспанська. <http://www.publico.es>

---

27. Rzeczpospolita. –
Warsaw (Польща)

Одна з найбільших щоденних газет Польщі, заснована в 1982 р. (спочатку, як урядове видання). Належить компанії «Mecom Group» (51 % акцій) і державі (41 %). Видавець – «Presspublica». Головний редактор – Павло Лисицький. Має суспільно-політичний формат. Політична приналежність – ліберально-консервативна. Мова видання – польська.
<http://www.rp.pl/>

28. Spiegel. – Hamburg
(Німеччина)

Один з найвідоміших німецьких щотижневих журналів, публікується в Гамбурзі. Має один з найбільших накладів у Європі (1 млн. примірників щотижня). Штаб-квартира видавництва з 1952 р. знаходиться в Гамбурзі. Головні редактори – Матіас Мюллер фон Блуменкрон та Георг Масколо. Статті мають суспільно-політичний характер. Мова видання – німецька.
<http://www.spiegel.de>

29. The Asahi Shimbun. – Osaka (Японія)

Одна з найстаріших газет Японії. Заснована в січні 1879 р. бізнесменом Рюхеї Мураямою в Осаці. У 1888 р. Мураяма купив токійську газету «Mezamashi Shimbun», після чого видання були об'єднані, а редакція «Asahi Shimbun» переїхала в Токіо. Належить Мітіко Мураямі, спадкоємцю засновника газети, президент – Сініті Хакосіма, головний редактор – Котаро Акіяма. Наклад – 12 млн. примірників, виходить два рази на день. У серпні 1995 р. «Asahi Shimbun» відкрила веб-сайт з англійською версією газети (одна з перших інтернет-версій друкованого видання в світі). Притримується ліберальних поглядів. Публікується японською та англійською мовами.
<http://www.asahi.com/english/>

---

30. The Australian. –
Sydney (Австралія)

Щоденна австралійська газета, заснована в 1964 р. Головний редактор – Кріс Мітчел, редактор – Пол Уїткер. Найпопулярніша національна газета країни з накладом 135 000 примірників протягом тижня та 305 000 у вихідні. Власник – компанія «News Limited». Політична приналежність – консерватизм. Мова видання – англійська. <http://www.theaustralian.com.au/>

31. The Belarus Today. Щотижнева газета. Видавець – компанія «Мэджик». Видається англійською та російською мовами. Минск (Білорусь)

«Мэджик». Видається англійською та російською мовами. <http://www.belarustoday.info/>

32. The China Post. –
Taipei (Тайвань)

Одна з трьох англомовних газет, що публікуються на Тайвані. Належить приватним власникам. Наклад – 40 тис. примірників, виходить щоденно. Заснована в 1952 р. подружжям Хуан. Друкується, як додаток до видань, які виходять у 70 країнах, і як додаток до місцевої газети «Sunday Student». Основна увага приділяється міжнародним подіям. <http://www.chinapost.com.tw>

33. The Epoch Times.
– New York; Toronto;
London (Китай)

Китайська газета, заснована в 1999 р. Публікується з травня 2000 р. Мова видання – англійська. <http://www.theepochtimes.com/>

34. The Globe and Mail.
– Toronto (Канада)

Канадська щоденна англомовна газета. Власник – «CTVglobemedia». Газета є найпопулярнішим щотижневим виданням Канади та другою за популярністю щоденною газетою після «Торонто Стар». Друкується в 6 містах Канади. Редактор – Джон Стекхаус. Політична приналежність – центристська та правоцентристська партії. <http://www.theglobeandmail.com>

---

35. The Himalayan. –
Kathmandu (Непал)

Англомовна газета Непалу, яка лише нещодавно вийшла на ринок ЗМІ країни. Друкується міжнародними медіа Непалу. Користується найбільшим попитом серед англомовних видань.
<http://thehimalayantimes.com>

36. The Hindu. –
Chennai (Індія)

Одна з головних англомовних щоденних газет Індії. Наклад – 1,17 млн. примірників. Особливо популярна в Південній Індії, зокрема, штаті Тамілнад. Заснована в 1878 р. Редакція розташована в Ченнаї (колишньому Мадрасі). Спочатку була тижневиком, а з 1889 р. стала щоденною.
<http://www.thehindu.com>

37. The Independent. –
London (Великобританія)

Щоденна британська газета. Заснована в 1986 р. Редактор буденного випуску – С. Келнер, недільного («The Independent on Sunday») – Т. Девіс. Ідеологічно близька до Ліберально-демократичної партії, особлива увага приділяється проблемам прав людини. Наклад газети у 2009 р. складав 183 547 примірників (найменший наклад серед загальнобританських щоденних газет), наклад недільного випуску – 155 661 примірник. Мова видання – англійська.
<http://www.independent.co.uk>

38. The Irish Examiner. –
Cork (Ірландія)

Ірландська національна щоденна газета. Заснована в 1841 р. Джоном Френцісом під назвою «Cork Examiner», але згодом була перейменована в «Irish Examiner». Власник – «Thomas Crosbie Holdings», редактор – Тім Вейхен. Політична приналежність – центристські погляди. Наклад на червень 2006 р. становив 57 217 примірників. <http://www.examiner.ie/>

---

39. The Japan Times. –
Tokio (Японія)

Газета публікується в Японії і є конкурентом газет «Daily Yomiuri» та «International Herald Tribune/Asahi Shimbun». Член Медіа організації японської мови. Головний редактор – Даниель Робінсон. Публікується двома мовами – англійською та японською. <https://form.japantimes.co.jp>

40. The Jordan Times.
– Aman (Йорданія)

Газета публікується в Йорданії. Заснована в 1975 р. Засновник – Йорданський медіа фонд. Висвітлює локальні, регіональні та світові події. Головний редактор – Самір Бархоум. Мова видання – англійська.
<http://www.jordantimes.com/>

41. The News. – Karachi
(Пакистан)

Газета Урду. Найстаріша газета Пакистану, заснована в 1939 р. Головний редактор – Шакіл ур Рахман. Публікується англійською та арабською мовами. <http://www.jang.com.pk/jang>

42. The Prague Post. –
Prague (Чехія)

Англомовна версія чеського тижневика, що виходить друком у Чехії і Центральній та Східній Європі. Головний редактор – Бенджамін Кунінгхем.
<http://www.praguepost.com/>

43. The Straits Times. –
Сінгапур

Одна з найстаріших англомовних газет Сінгапуру. Заснована 15 липня 1845 р. Належить «Singapore Press Holdings Group». Наклад – 400 тис. примірників, виходить щоденно. Головний редактор – Хан Фук Кванг. Статті носять соціально-політичний характер.
<http://www.straitstimes.com/Home.html>

---

44. The Sydney Morning Herald. – Sydney (Австралія)

Щоденна газета, що публікується компанією «Fairfax Media». Газета заснована в 1831 р., як «Sydney Herald» і є найстарішою газетою в Австралії. Виходить 6 разів на тиждень. Недільний випуск виходить у форматі таблоїду. Головний редактор – Аманда Вілсон. Мова видання – англійська. <http://www.smh.com.au/>

45. The Telegraph. – London (Великобританія)

Щоденна британська газета, заснована в 1855 р. Одна з найбільш популярних газет у Великобританії. Середній наклад – більше 800 тис. примірників. Мова видання – англійська. <http://www.telegraph.co.uk>

46. The Times of India. – Delhi (Індія)

Щоденна англомовна газета Індії. Заснована в 1838 р. У 2002 р., обігнавши за накладом «USA Today», стала наймасовішою англомовною газетою в світі. Наклад – 2,1 млн. примірників. Належить компанії «Bennett, Coleman & Co. Ltd.», власником якої є родина Саху Джейн. Президент «Times of India Group» – Прадіп Гуа. Статті носять соціально-політичний характер і відповідають політичному курсу влади Індії. <http://timesofindia.indiatimes.com/>

47. The West Australian. – Perth (Австралія)

Щоденний австралійський таблоїд, який публікується в м. Перс Західної Австралії. Видавець – «Seven West Media». Це друга найстаріша газета Австралії, заснована в 1833 р. Притримується консервативних політичних поглядів, постійно підтримує Коаліцію. Мова видання – англійська. <http://thewest.com.au>

48. Times Live. – Johannesburg (Південно-Африканська Республіка)

Щоденна газета Південної Африки. Є додатком до газети «Санді Таймс», передплатникам якої вона дістається безкоштовно. Головний редактор – Рей Хартлі. Мова видання – англійська. <http://www.timeslive.co.za/>

-
- 49. Wiener Zeitung.** –
Vienna (Австрія) Одна з найстаріших і відомих газет у Європі. Офіційна урядова газета, заснована в 1703 р. Висвітлює міжнародне та регіональне життя. Головний редактор – Рейнхард Гьовіл. Мова видання – німецька. <http://www.wienerzeitung.at/>
- 50. БелГазета.** –
Минск (Білорусь) Інформаційно-аналітичний тижневик. Заснована у вересні 1995 р. у Мінську. Головний редактор – Ігор Валерійович Висоцький. Мова видання – російська. <http://www.belgazeta.by/>
- 51. Бизнес&Балтия.** –
Рига (Латвія) Єдина російськомовна ділова газета в Латвії. Публікує інформацію для керівників компаній, бухгалтерів, економістів і юристів: коментарі, рекомендації та законодавчі акти. Періодичність – 4 рази на тиждень: пн, вт, чт, пт. Видавець – ТОВ «B&B Practicum». <http://www.bb.lv/>
- 52. Ведомости.** –
Москва (Росія) Щоденна ділова газета Росії. Видається спільно з «Financial Times» і «The Wall Street Journal». Заснована в 1999 р. Засновник та видавець – ЗАТ «Бізнес Ньюс Медіа». Медіахолдинг – «Independent Media Sanoma Magazines». Головний редактор – Тетяна Лисова. Виходить 5 разів на тиждень. Формат – А2. Середній обсяг – 16 шпальт. Мова видання – російська. <http://www.vedomosti.ru/>
- 53. Вести.** – Рига (Латвія) Міжнародний суспільно-політичний тижневик. Заснована в 1993 р. Наклад – понад 38 000 примірників. Формат – А3, в кольорі. Обсяг – 84–88 шпальт. День виходу – четвер. Мова видання – російська. <http://www.ves.lv/vesti/>
- 54. Вести сегодня.** –
Рига (Латвія) Щоденна суспільно-політична російськомовна газета Латвії. Заснована в червні 1999 р. Наклад – понад 39 000 примірників. Формат – А2, в кольорі. Обсяг – 12–16 шпальт. Виходить 5 разів на тиждень. <http://www.ves.lv/vs/>
-

---

55. Вечерний Бишкек.
– Бишкек (Киргизстан)

Щоденна суспільно-політична російськомовна газета Киргизстану. Заснована в 1974 р. Належить видавничому дому «Вечірній Бішкек». Наклад – 700 000 примірників, виходить п'ять разів на тиждень. Головний редактор – Геннадій Олександрович Кузьмін. <http://www.vb.kg>

56. Виру проспект. –
Нарва (Естонія)

Повітова газета Естонії (повіт Ида-вірумаа). Видається в Нарві (до 2007 року, як «Кренгольмский проспект»). Виходить два рази на тиждень – у четвер та суботу. Обсяг – 16 шпальт формату А3. Видавець – UU «Prospekt-Media». Головний редактор – Тетяна Зав'ялова. Мова видання – російська. <http://www.prospekt.ee/>

57. Время. – Алматы
(Казахстан)

Щоденна суспільно-політична російськомовна газета Казахстану. Засновник – ТОВ «Видавництво «Время». Наклад тижневого випуску (четвер) – 180 000 примірників, щоденного (вівторок, середа, субота) – 25–30 000. Головний редактор – Марат Асипов. Автор та ідеолог проекту – Ігор Мельцер. <http://www.time.kz>

58. Голос Армении. –
Ереван (Вірменія)

Суспільно-політична газета Вірменії. Заснована в 1991 р. Засновник – ТОВ «Голос». Головний редактор – Флора Нахшкарян. Мова видання – російська.
<http://www.golosarmenii.am/>

59. Деловые ведомости. –
Таллінн (Естонія)

Російськомовний тижневик Естонії. Висвітлює проблеми економіки та бізнесу.
<http://www.vedomosti.ee>

60. Деловые вести. –
Рига (Латвія)

Спеціалізований бізнес-додаток до щоденної газети «Вести сегодня». Наклад – понад 39 000 примірників. Формат – А2, в кольорі. Обсяг – 8 шпальт. День виходу – понеділок. Мова видання – російська. <http://www.ves.lv/dv/>

---

61. День за днем. – Таллінн (Естонія)

Тижневик, утворений у результаті об'єднання російськомовних тижневиків «День за днем» і «Вести недели». Виходить у п'ятницю. Мова видання – російська. <http://www.dzd.ee/>

62. Джорджиан таймс.
– Тбілісі (Грузія)

Тримовний тижневик (виходить грузинською, російською та англійською мовами), найбільш поширена інформаційна газета в Грузії. Заснована в 1994 р. Власник і президент медіа-холдингу – Малхаз Гулашвілі. <http://www.geotimes.ge/?lang=rus>

63. Жэньминь жибао.
– Пекин (Китай)

Китайська щоденна газета, орган ЦК Комуністичної партії Китаю. Заснована 15 червня 1948 р. (спочатку виходила в Шіцзячжуані та Ханьдані, а з березня 1949 р. – в Пекіні). На сьогодні в «Жэньминь жибао» працюють понад 1000 журналістів у 70 кореспондентських відділеннях в усьому світі. З газетою також співпрацюють понад 500 партнерів. «Жэньминь жибао – он-лайн» виходить китайською, англійською, японською, російською, французькою, іспанською та арабською мовами. Сайт створено 1 січня 1997 року. <http://russian.people.com.cn/>

64. Зеркало. – Баку
(Азербайджан)

Одне з перших незалежних суспільно-політичних видань в Азербайджані. Заснована в серпні 1990 р., як тижневик. З червня 1999 р. виходить щоденно: вівторок, середа, четвер та п'ятниця – 8 шпальт формату А2, суботній випуск – 48 шпальт формату А3. Головний редактор – Рауф Талишінський. Належить АТ «Хабар-сервіс». Наклад – 30 тис. примірників. Видається азербайджанською та російською мовами. <http://www.zerkalo.az>

65. Известия. – Москва
(Росія)

Щоденна газета Росії. Заснована в 1917 р. Засновник і видавець – ВАТ «Известия». Медіахолдинг – Національна Медіагрупа. Головний редактор – Віталій Абрамов. Виходить 5 разів на тиждень. Формат – А2. Середній обсяг – 12 шпальт. Мова видання – російська. www.izvestia.ru/

-
- 66. Казахстанская правда.** – Астана (Казахстан) Загальнонаціональна щоденна газета Казахстану. Мова видання – російська. <http://www.kazpravda.kz/rus/>
- 67. Кишиневский обозреватель.** – Кишинев (Молдова) Інформаційно-аналітичний тижневик Молдови. Заснована в 1993 р. Видавець – «Кишиневский обозреватель S.R.L.» Головний редактор – Ірина Астахова. Мова видання – російська. <http://www.ko.md/>
- 68. Коммерсантъ.** – Москва (Росія) Щоденна загальнонаціональна ділова газета Росії. Заснована в 1909 р. (відновлена в 1992 р.) Засновник і видавець – ЗАТ «Коммерсантъ. Издательский дом». Головний редактор – Михайло Михайлин. Виходить 6 разів на тиждень. Формат – А2. Середній обсяг – 24 шпальти. Мова видання – російська. <http://www.kommersant.ru/daily/#>
- 69. Комсомольская правда.** – Москва (Росія) Щоденна газета Росії. Заснована в 1925 р. Засновник і видавець – ЗАТ «Видавничий дім «Комсомольская правда». Медіахолдинг – «Медіа Партнер». Головний редактор – Володимир Сунгоркін. Виходить 6 разів на тиждень. Формат – А3. Середній обсяг – 40 шпальт. Мова видання – російська. www.kp.ru/
- 70. Литовский курьер.** – Вильнюс (Литва) Щотижнева газета Литви, заснована в 1760 р. Генеральний директор і головний редактор – В. Третьяков. Публікує аналітичні статті, новини, дайджест. Обсяг – 48 шпальт. Наклад – близько 30 тис. примірників. Мова видання – російська. <http://www.kurier.lt/>
- 71. Молдавские ведомости.** – Кишинев (Молдова) Приватна непартійна суспільно-політична газета Молдови. Заснована в 1995 р. Виходить у вівторок, середу та п'ятницю. Наклад – 9 000 примірників. Обсяг – 4–16 шпальт формату А2. Тематика публікацій універсальна. Головний редактор – Наталка Узун. Мова видання – російська. <http://www.vedomosti.md/>
-

---

72. Народная газета. – Минск (Білорусь)

Щоденна (5 разів на тиждень) суспільно-політична газета, друкований орган Національних зборів Білорусі. Заснована в 1990 р. Видається російською та білоруською мовами.
<http://www.ng.by>

73. Неделя. – Баку (Азербайджан)

Програмно-інформаційний тижневик Азербайджану. Мова видання – російська.
<http://www.nedelya.az/>

74. Независимая газета. – Москва (Росія)

Одне з найбільших періодичних видань Росії, присвячене актуальним проблемам суспільного, політичного і культурного життя в Росії та за її межами. Заснована 21 грудня 1990 р. Головний редактор та Генеральний директор – Костянтин Ремчуков. Щоденна (5 разів на тиждень). Формат – В2. Середній обсяг – 16 шпальт. Мова видання – російська. <http://www.ng.ru/>

75. Независимая Молдова. – Кишинев (Молдова)

Офіційна щоденна суспільно-політична газета уряду Молдови. Заснована 19 жовтня 2000 р. Власник – «Moldova Independenta S.R.L.» Мова видання – російська. <http://www.nm.md>

76. Новое время. – Ереван (Вірменія)

Незалежна суспільно-політична газета Вірменії. Заснована в грудні 1992 р. Виходить 3 рази на тиждень. Мова видання – російська.
<http://www.nv.am/>

77. Новости Узбекистана. – Ташкент (Узбекистан)

Щотижнева незалежна громадсько-політична газета Узбекистану. Видавець – ТОВ «Медіабізнес», головний редактор – Баходір Абдулайович Юлдашев. Обсяг – 16 шпальт. Мова видання – російська. <http://www.nuz.uz>

-
- 78. Панорама.** – Республіканський тижневик Казахстану, який спеціалізується на аналітичній інформації в галузі політики, економіки, бізнесу та міжнародних відносин. Виходить в Алмати по п'ятницях. Обсяг – 12 сторінок формату А2. Наклад – близько 20 000 примірників. Засновник – ТзОВ «Газета Панорама». Директор – Олександр Несуканний. Головний редактор – Лера Цой. Мова видання – російська.
Алматы (Казахстан) <http://www.panorama.kz/>
- 79. Политика.** – Найстаріша газета на Балканах. Заснована в 1904 р. Редактор – Драган Буйшович. Містить статті загальнополітичного характеру. Мова видання – сербсько-хорватська.
Belgrad (Сербія) <http://www.politika.rs/>
- 80. Правда Востока.** – Соціально-економічна і суспільно-політична газета Узбекистану. Мова видання – російська.
Ташкент (Узбекистан) <http://www.pv.uz/>
- 81. РОСБАЛТ: информационное агентство.** – Інформаційне агентство, м. Санкт-Петербург. Керівник проекту – Наталія Черкесова. Генеральний директор та головний редактор – Лариса Афоніна. <http://www.rosbalt.ru/ukraine/>
– Санкт-Петербург (Росія)
- 82. Российская газета.** – Щоденна газета Росії. Заснована в 1990 р. Засновник – уряд РФ. Видавець – ФДМ «Редакція «Російської газети». Головний редактор – Владислав Фронін. Виходить шість разів на тиждень. Формат – А2. Середній обсяг – 32 шпальти. Мова видання – російська.
– Москва (Росія) <http://www.rg.ru/>
- 83. Советская Белоруссия.** – Суспільно-політична білоруська газета, заснована в серпні 1927 р. Наймасовіша щоденна газета країни. Засновник – Адміністрація Президента Республіки Білорусь. У даний час виходить під брендом – «СБ-Беларусь сьогодні». Головний редактор – Павло Ізотович Якубович. Наклад – більше 500 000 примірників. Мова видання – російська. <http://www.sb.by/>
– Минск (Білорусь)
-

84. Час. – Рига (Латвія)

Авторитетна і впливова російськомовна щоденна газета Латвії. Заснована в 1997 р. Засновник і видавець – Видавничий дім «Петіт». Головний редактор – Павло Кирилов. Висвітлює широкий спектр новин. Періодичність – 5 разів на тиждень. Наклад – 13 100 примірників. Обсяг – 12 шпальт.
<http://www.chas-daily.com/>

85. Экспресс К. -
Астана (Казахстан)

Щоденна суспільно-політична республіканська газета Казахстану. Бере свій початок з «Ленінської зміни», заснованої 7 листопада 1920 р. Виходить п'ять разів на тиждень (вт, ср, чт, пт, сб). Засновник – ТОВ «Редакція газети «Експрес К». Генеральний директор – Олексій Пан, головний редактор – Тлепберген Бекмаганбетов. <http://www.express-k.kz>

Комп'ютерна верстка
Л. Іващук

Підп. до друку 10.10.2011.
Формат 60x84/16. Друк. офс. папір офс.
Видається в друкованому та електронному вигляді.

Надруковано у НВЦ Національної бібліотеки України
імені В. І. Вернадського
03039, м. Київ, просп. 40-річчя Жовтня, 3

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3.08.2001 р.